

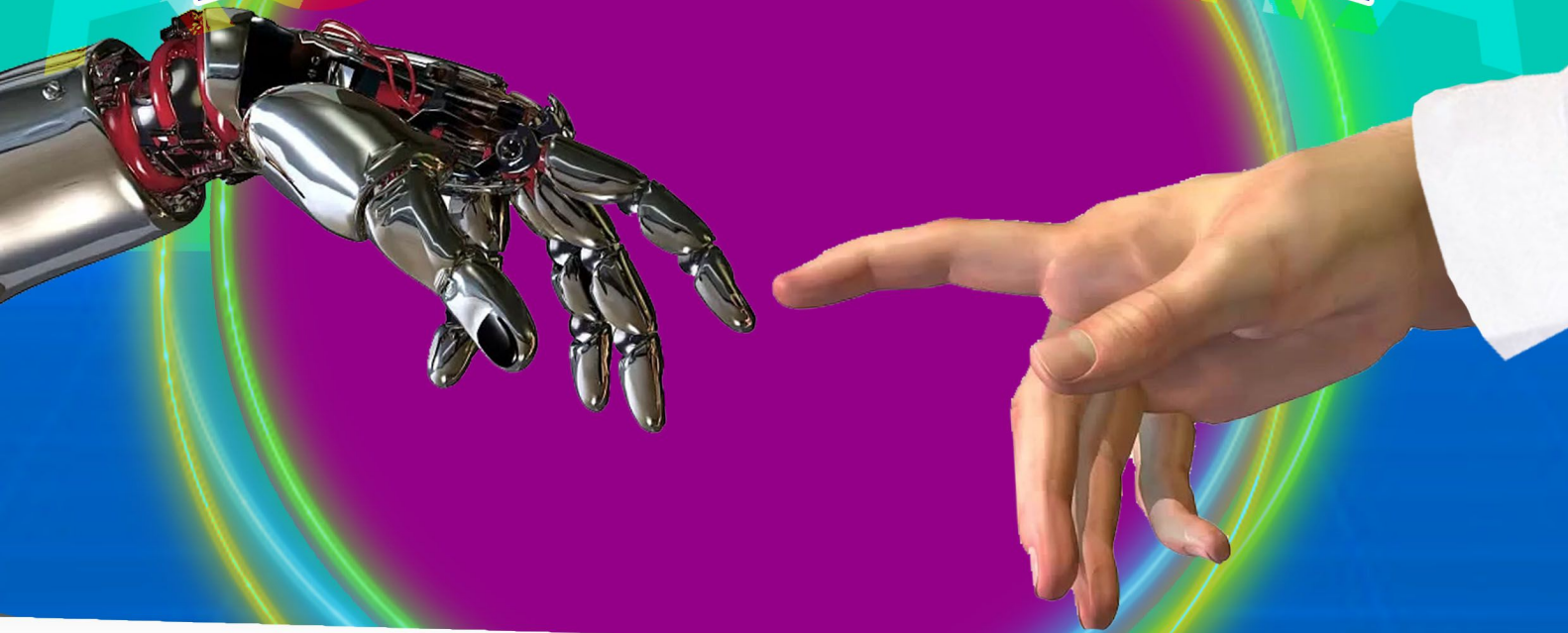
Київський національний
торгівельно-економічний
університет

Наукове товариство
студентів, аспірантів, докторантів
та молодих вчених

VIVAT ACADEMIA

#9

Економічні, юридичні, технічні та технологічні
аспекти розвитку інформаційного суспільства

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО
СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

ІНСТРУМЕНТИ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В СУСПІЛЬСТВІ

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК
НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Журнал VIVAT ACADEMIA

ВИПУСК 9. 2019

Співзасновники:

**Київський національний
товгелъно-економічний
університет**

**Наукове товариство студентів,
аспірантів, докторантів та
молодих вчених**

Матеріали друкуються в авторській редакції. Максимально зменшено втручання в обсяг і структуру матеріалів. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, що представлена в рукописах. Відповідальність за оригінальність (плагіат) тексту рукопису, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних назв, географічних відомостей, а також за те, що в матеріалах не містяться дані, що не підлягають відкритій публікації несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника. Передрук та переклад статей дозволяється лише за згодою редакції та автора.

Адреса редакції:

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених,
Україна, 02000, м. Київ. E-mail: ntsad_knteu@ukr.net.
Web: <http://ntsadtamv.knteu.kiev.ua>

© *Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених
Київського національного торговельно-економічного університету*

Привітання Ректора КНТЕУ А. А. Мазаракі з нагоди Міжнародного дня студента

Шановні студенти! Дорогі друзі!

Сердечно вітаю Вас з Міжнародним днем студента! Це свято, засноване в 1939 році, має велике значення для зближення та об'єднання молоді, культурного взаємозбагачення, розвитку молодіжного руху за високі людські цінності.

Головним змістом людського життя у юнацькі роки, в якому перебуває студентство, повинно бути прагнення знань, виховання себе як громадянина і особистості, набуття професії, яка б протягом багатьох років надавала задоволення.

Ректорат, професорсько-викладацький склад, всі співробітники університету докладають усіх зусиль, щоб допомогти студентській молоді у реалізації їх прагнень і сподівань.

Бажаю Вам, шановні студенти, міцного здоров'я, великого людського щастя, успіхів у навчанні та духовного зростання.

**Щиро Ваш, Ректор КНТЕУ
Анатолій Антонович Мазаракі**

ЗМІСТ

**РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

Бойко Людмила	Інформаційно-комунікаційні технології у процесах публічного управління <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	7–10
Лопуга Владислав	Інноваційний потенціал безпілотного транспорту <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	11–16
Пушня Віолета	Українська модель інформаційного суспільства <i>(рецензент – Л. Бойко)</i>	16–19
Новик Альона	Вплив розвитку програмування на появу інформаційного суспільства <i>(рецензент – А. Самойленко)</i>	20–24
Ступка Майя	Інформаційне суспільство та його вплив на портрет людини ХХІ століття <i>(рецензент – А. Самойленко)</i>	24–27
Ніколаєць Олександра	Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на напрямки міграційних потоків <i>(рецензент – Л. Бойко)</i>	27–31
Хойнацька Лілія	Інформаційна безпека особистості в ХХІ столітті <i>(рецензент – А. Самойленко)</i>	32–34
Семка Ростислав	Як фейки захоплюють світ, та що з цим робити <i>(рецензент – А. Самойленко)</i>	34–36
Стецюк Євгеній, Трунова Валерія	Інформаційний шум – початок кінця <i>(рецензент – А. Самойленко)</i>	37–40
Гарбар Антон	Інформаційне суспільство надає можливості створення власного бізнесу <i>(рецензент – А. Самойленко)</i>	40–41

**ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ**

Самойленко Анастасія	Інформаційна економіка України: реалії розвитку <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	42–44
---------------------------------	---	-------

Крумка Маргарита	Innovative marketing strategies of the international retailers <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	45–47
Воронцов Марк	Електронна країна як мета розвитку інформаційного суспільства <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	48–50
Стельмах Юлія	Інформаційне суспільство: нова ера розвитку чи дорога до занепаду люства <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	51–53
Новіков Владислав	Проблеми кібербезпеки для економіки України <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	53–56
Шуль Валерія	Тренди розвитку digital-маркетингу <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	56–57

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Румянцева Вікторія	Юридичні аспекти використання блокчейну <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	58–59
Кіров Максим	Правовий захист доступу до інформації про екологію <i>(рецензент – Ю. Баранюк)</i>	60–62
Акішев Володимир	Формування системи цифрового права в Україні <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	62–66
Обухов Ілля	Інформаційне суспільство та правова система України <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	66–68
Герус Ольга, Столяренко Владислава	Економіко-правові аспекти розвитку інформаційного суспільства <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	69–72
Терехова Вікторія, Бублик Юрій	Юридичні основи розвитку інформаційного суспільства <i>(рецензент – М. Крумка)</i>	72–75

ІНСТРУМЕНТИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУСПІЛЬСТВІ

Репецька Олена	Система штучного інтелекту <i>(рецензент – Л. Бойко)</i>	76–80
-----------------------	---	-------

Бармін Богдан	Безпечність технологічного обладнання інформаційних систем (рецензент – Л. Бойко)	81–83
Каїка Єлизавета	Смарт-інновації в сучасній індустрії харчування (рецензент – Л. Бойко)	84–87
Волосян Кароліна, Боровик Валерія, Дяченко Єлизавета	Інструменти інформаційних технологій в захисті навколишнього середовища (рецензент – Л. Бойко)	88–92
Рекал Дмитро, Сєдов Сергій	Інформаційні смарт технології в агробізнесі (рецензент – Л. Бойко)	92–97
Віннікова Владислава	Інформаційні технологій в туристичній сфері (рецензент – В. Лопуга)	98–100
Романюк Анастасія	Вплив технологічного розвитку на соціум (рецензент – В. Лопуга)	101–103
Гнасько Олена	Інформаційне забезпечення виробничих програм сільськогосподарських підприємств (рецензент – В. Лопуга)	104–106
Купіна Вікторія	Функція «ГАР» в мобільних додатках (рецензент – В. Лопуга)	107–109

Розділ 1. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

БОЙКО Людмила

*студентка 4-го курсу факультету економіки,
менеджменту та психології, заступник голови
Наукового товариства студентів, аспірантів,
докторантів та молодих вчених, заступник голови
Ради студентського самоврядування факультету*

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Існує три види мобільних додатків: Веб-додатки (сайти), гібридне програмне забезпечення (далі – ГПЗ) та нативне програмне забезпечення (далі – НПЗ). Найпопулярніший тип додатків – Веб-додатки і сайти. Завдяки підтримці HTML 5, сучасні мобільні пристрої надають користувачеві, такі ж можливості, що й комп'ютери. Завдяки розвитку сучасних технологій, зокрема смартфонів, додатки для мобільних пристроїв – це ідеальний варіант з відмінною функціональністю.

Інформаційно-комунікаційні технології розширюють можливості органів державної влади вчасно доводити рішення до населення, мати зворотний зв'язок від громадян, а громадяни мають можливість брати участь у політичному процесі, зокрема, через підвищення рівня їхньої поінформованості щодо актуальних проблем, діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також пропонувати альтернативні шляхи вирішення тих або інших проблем, отримувати якісні послуги [1].

Застосування інформаційних технологій є основою стійкого розвитку в сферах публічного управління, господарської діяльності, освіти та професійної підготовки, охорони здоров'я, зайнятості, навколишнього середовища, сільського господарства та науки. У більшості розвинених країн, інформаційні технології є основним засобом модернізації урядової діяльності для підвищення ефективності управління, доступності інформації щодо діяльності органів державної і муніципальної влади. До функцій інформаційних технологій у публічному управлінні належать:

- ❖ розширення та спрощення доступу до інформації та знань;
- ❖ прискорення і, відповідно, спрощення та здешевлення будь-яких економічних, юридичних та інших операцій;

- ❖ сприяння інноваційним процесам, розвитку інтелектуальної економіки в державі;
- ❖ сприяння співробітництву і комунікації між елементами інфраструктури, суспільними секторами, розвитку громадянського суспільства [2].

Електронне урядування є формою організації державної влади з використанням локальних комп'ютерних мереж та глобальної комп'ютерної мережі Інтернет, яка забезпечує доступне та просте функціонування органів влади з громадянами та суб'єктами господарювання. За допомогою застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій електронне урядування надає повний комплекс державних послуг для всіх категорій громадян та суб'єктів господарювання та забезпечує якісно новий рівень відкритої взаємодії держави та суспільства (за підсумками круглого столу «Інформаційне суспільство як новий етап розвитку економіки», який відбувся в Київському національному торговельно-економічному університеті 29 жовтня 2019 року, рис. 1).

Рис. 1. Зустріч проректора з наукової роботи С. В. Мельниченко з активістами Наукового товариства КНТЕУ

Джерело: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=34360&uk>

Питання електронного урядування належать до компетенції Державного агентства з питань електронного урядування, що є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом

Міністрів України. Агентство реалізує державну політику у сферах інформатизації, електронного урядування, формування та використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства. Основною метою створення агентства було впровадження системи електронної взаємодії між органами виконавчої влади. Для розширення такої взаємодії було здійснено заходи щодо: забезпечення структурних підрозділів з діловодства органів виконавчої влади засобами електронного цифрового підпису та технічними засобами, які необхідні для функціонування зазначеної системи, технічної та технологічної підтримки процесів створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення та використання електронних документів і копій паперових документів в електронному вигляді у Секретаріаті Кабінету Міністрів України з використанням електронного цифрового підпису [3].

Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» визначено напрями, механізми та строки формування ефективної системи електронного урядування в Україні з метою задоволення інтересів та потреб усіх громадян, вдосконалення системи державного, регіонального управління та місцевого самоврядування, підвищення конкурентоспроможності та стимулювання соціально-економічного розвитку держави.

Реалізація цієї Концепції призводить до таких позитивних наслідків у розвитку країни як: підвищення ефективності діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування, досягнення більш якісного рівня управління державою, що базується на принципах прозорості, відкритості, доступності, довіри й підзвітності, мінімізація корупційних ризиків при виконанні владних повноважень та покращення якості надання адміністративних послуг населенню відповідно до європейських вимог.

Єдиний державний портал адміністративних послуг дає змогу будь-якій особі отримати потрібну інформацію, отримати адміністративні послуги з допомогою інформаційно-комунікаційних систем та мережі Інтернет, наприклад, зареєструвати свою діяльність як фізична особа-підприємець чи засвідчити договір купівлі-продажу, оренди. Отримання адміністративних послуг онлайн сприяє економії часу та бюджетних коштів на адміністрування.

Перешкодами на шляху впровадження електронних державних послуг є:

- ❖ висока ціна та складність реалізації індивідуальних трансакційних послуг і регламентів;
- ❖ відсутність юридичної бази для повноцінної роботи державних установ з інформацією в електронній формі, яка забезпечувала б законодавчу основу для практичного виключення проблеми медіа-розриву;
- ❖ відсутність великої кількості висококваліфікованих фахівців;
- ❖ недостатній рівень заробітної плати державних службовців, який не створює мотивації досконалого володіння комп'ютерними технологіями [4].

Перехід до пріоритетного інноваційного розвитку – це складний і багатогранний процес, що потребує, зокрема, упровадження інформаційно-комунікаційних

технологій у всі сфери життєдіяльності суспільства, створення електронних інформаційних ресурсів, які повинні використовуватись в інформаційному обміні, упровадження механізмів надання органами державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним і фізичним особам інформаційних послуг із використанням мережі Інтернет. Необхідним є усвідомлення розвитку інформаційного суспільства в Україні керівниками громадських організацій, підприємств, установ, органів державної влади, органів місцевого самоврядування всіх рівнів та пропагування переваг побудови інформаційного суспільства – від використання можливостей інформаційних технологій вразливими верствами населення, зокрема малозабезпеченими, людьми, що потребують соціальної допомоги, до створення новітніх знань та конкурентоспроможних технологій [5].

Цифровізація – пріоритет державної політики, саме тому 2 вересня 2019 року Урядом було прийнято рішення щодо створення Міністерства цифрової трансформації, яке стає центральним засвідчуваним органом у сфері електронних довірчих послуг. Також до компетенції Міністерства відтепер належить розвиток широкосмугового доступу до інтернету, телекомунікаційних мереж та ІТ-індустрії.

27 вересня 2019 року у Мінцифрі уже презентували бренд проєкта «Держава в смартфоні» – новий додаток та сайт «Дія», які стануть доступні онлайн вже в найближчі місяці. В єдиному електронному вікні об'єднають усі державні послуги в одному сервісі, що дозволить прискорити будь-яку взаємодію людини з державою.

Отже, використання інформаційних-комунікаційних технологій у публічному управлінні сприяє підвищенню рівня поінформованості громадян щодо управлінської діяльності та процесів державотворення, забезпечує прозорість прийняття управлінських рішень та підвищує якість надання адміністративних послуг, що сприяє демократизації публічного управління.

Список використаних джерел:

1. Мезенцев А.В. Електронне урядування, електронна демократія – підходи до визначень. *Теорія та практика державного управління*. 2015. № 1. С. 64–69.
2. Іванюк О.В., Довженко В.А., Кравець І.В. Перспективи впровадження інформаційних технологій у вітчизняній системі публічного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 4. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/4_2018/37.pdf
3. Постанова Кабінету Міністрів України: «Деякі питання електронної взаємодії органів виконавчої влади» від 18.07.2012 р. *Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/670-2012-%D0%BF>
4. Линьов К.О. Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби. *Українська школа урядування*. URL: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/IZ16.pdf>
5. Закон України: «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». *Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>

Адрес електронної пошти автора:
lyudmilapresident@gmail.com

Статтю отримано: 07.10.2019 р. / Прийнято: 31.10.2019 р.

ЛОПУГА Владислав

студент 3-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова Наукового сектору Ради студентського самоврядування університету, голова філософського наукового клубу «Фенікс»

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БЕЗПЛОТНОГО ТРАНСПОРТУ

Станом на сьогодні, вже нікого не здивувати інформацією про появу та інтеграцію в суспільство самокерованого транспорту. Все тому, що його розвиток відбувається в той самий час, коли на передовій уваги знаходяться ряд геніальних проєктів, як-от: «Hyperloop», «Tesla» та «SpaceX». До того ж, суспільство більше цікавить презентація нового iPhone, аніж автомобіль, що переміщається без водія. Та на відмінно від згаданих технологій, безпілотний транспорт здатен не тільки збільшити комфорт чи покращити соціальний статус. Ця інновація здатна змінити наше життя значно масштабніше і вкласти більший внесок в суспільну користь. Мова йде про збереження людських життів.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (далі – ВООЗ), щороку в світі через ДТП помирає близько 1,35 млн осіб, а травмуються – понад 35 млн громадян [1]. Ця динаміка, за даними тої ж ВООЗ, має схильність щороку тільки зростати, адже збільшується і кількість транспорту. Порівняно з 2000-м роком цифра смертей зросла більше аніж удвічі, а тому маємо логічний висновок – проблема явно не зникне сама собою. Це вмотивувало вчених-дослідників визначити основну причину автомобільних аварій і саме такого роду спостереження виявили – в 94% усіх ДТП винний водій (рис. 1) [2].

Як це змінити? Може, покращити рівень життя до показнику, що демонструють скандинавські країни чи виховати систему відповідальності за прикладом Японії? Та у випадках де це можливо людству доведеться витратити десятки років і виховувати не одне покоління задля досягнення подібних цілей,

до того ж, навіть це не врятує від стресу, постійних відволікаючих думок про роботу, неувважність, чи, скажімо, поганий настрій. Саме тому людству конче необхідний безпілотний транспорт – річ, що назавжди допоможе забути проблеми, спричиненні наявністю людського фактору.

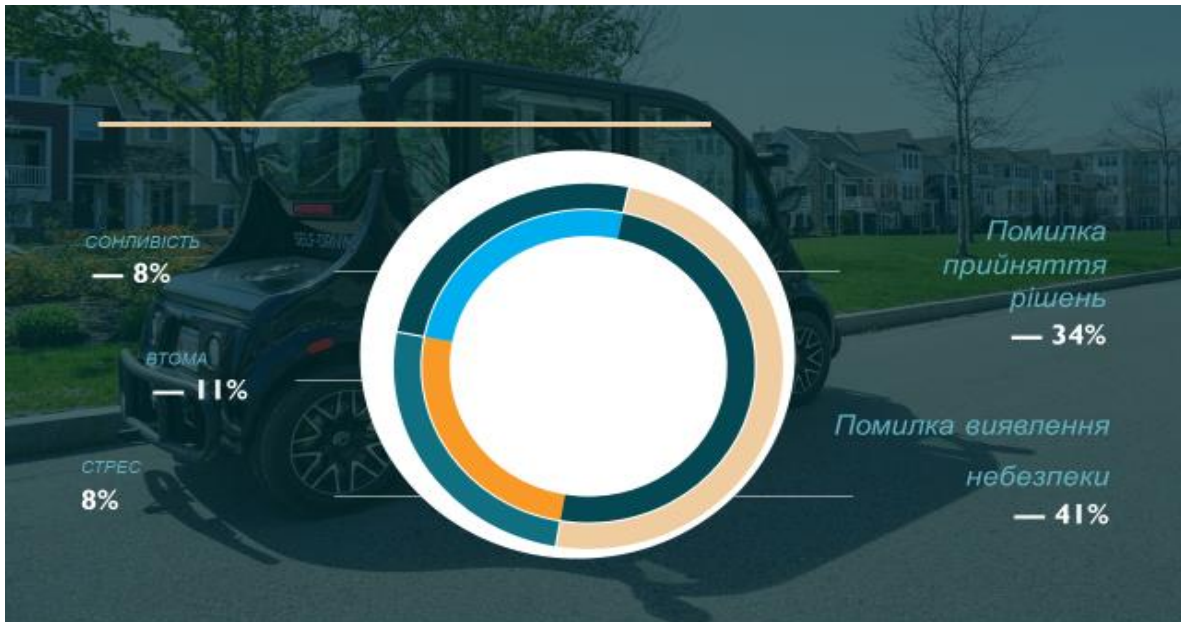

Рис. 1. Розподілення головних причин аварій, що припадають на людський фактор

Джерело: Всесвітня організація охорони здоров'я [1].

Яким саме чином самокерований транспорт зможе бути надійнішим на дорогах від людини? Пропоную список основних переваг такого виду штучного інтелекту:

- ❖ штучний інтелект при жодних обставинах не засне, навіть не подумає виплеснути свою злобу на увесь світ чи розігнатися на максимум, щоб вразити дівчину – яскравий приклад відсутності людського фактору;
- ❖ безпілотний автомобіль здатен дивитися на дороги на повні 360 градусів і при цьому, звісно, не втомлюватись;
- ❖ штучний інтелект здатен замічати абсолютно кожен об'єкт на шляху та аналізувати рівень його потенційної небезпеки;
- ❖ штучний інтелект в машині здатен обирати оптимальний і мінімальний по затраті енергії шлях та спосіб вирішення ризикової ситуації.

Але якщо звернути свою увагу на останню тезу. Як штучному інтелектові приймати рішення в цих самих ризикових ситуаціях? Як безпілотний транспорт впорається із задачею визначення цінності конкретної речі чи навіть – людського життя?

Класична проблема етики у філософії як ніколи актуальна, як не дивно – саме в інформаційному суспільстві! Якщо раптом доведеться вибирати: продовжити рух і збити натовп людей (за умови, наприклад, несправності гальм) чи зрізати в сусідню споруду і погубити життя водія – власника чи орендаря безпілотного авто? Як штучний інтелект має зрозуміти чиє життя важливіше? Це не більше ніж алгоритм дій, прописаний інженером-програмістом при створенні транспорту, а значить – подібні рішення потрібно закласти в основу функціонування цього штучного інтелекту. І де гарантія, що він не вирішить жити своїм життям та прийматиме рішення вже самостійно, як це сталося з машиною для гри в шахи в 2011 році?

В MIT (Massachusetts Institute of Technology) було проведено дослідження, яке показало який вчинок в даній небезпечній ситуації сучасні люди вважають правильним. Це був вибір між двома так званими етичними парадигмами: етикою утилітаризму Джеремі Бентама (вона схиляється до ситуації з найменшою кількістю жертв та збитку) і етикою повинності Іммануїла Канта («ми не в праві нічого вирішувати, нехай все буде так, як має бути»). Абсолютна більшість вибрала перший варіант, але, фактично, жоден з них не бажає придбати автомобіль, що перетвориться в «коробку самопожертви» на благо суспільства.

Ті самі дослідники з MIT створили свою власну платформу в інтернет-просторі – Morale Machine, на якій представили 40 тисяч можливих рішень подібної дилеми шляхом моделювання ситуацій [3]. Саме завдяки їй вони і визначили, чиї життя в загальному людство вважає найціннішими. Очевидно, в пріоритеті опинилися матері з немовлятами, діти та вагітні жінки, в той час як люди з лишньою вагою хвилюють громадськість менше, ніж спортсмени, а собака відіграє значнішу роль, аніж різні шахраї.

Які ж зручності може надати безпілотний транспорт та якими з них ми можемо користуватись вже зараз? За офіційними даними, у світі налічується приблизно 1 млрд авто. В середньому, вони піддаються людській експлуатації тільки 5 % від всього нашого часу. І так, навіть безпілотний транспорт повинен паркуватись, але з одною великою відмінністю, яка і слугуватиме за позитивну, зручну відмінність, – самокероване авто вміє шукати місце самостійно, відразу після висадки водія, а це вже велика економія і часу, і енергії, і нервів для його власника. До того ж, під час дороги не потрібно бути постійно сконцентрованим на дорозі, а можна навіть використовувати цей час для відпочинку, сну чи навіть роботи.

Заключним етапом в досягненні повної зміни нашого загальноприйнятого погляду на авто стане розвиток каршерингового сервісу – по хвилинній оренди транспорту. Це означає, що необхідність володіння авто відійде в минуле. Культ володіння, зокрема, автівками «тріщить по швам», завдяки таким компаніям, якот: «Anytime», «Яндекс Драйв», «Volvo», навіть зараз серед їх користувачів є понад 3 млн осіб у кожному мегаполісі світу [4]. Безпілотний транспорт, до речі, якраз серед тих технологій, що здатні покращити і рівень комфорту, зокрема, поліпшуючи і каршеринг. Таким чином, коли клієнт братиме в оренду авто, він

буде переконаний, що у всіх випадках якість послуги буде стабільно однакова, чого ніколи не досягнути «Uber» та «Uklon». До того ж – однаково на вищому рівні – можна буде забути про водіїв у стані алкогольного сп'яніння, прокурений салон чи, роблячи акцент на соціальному комфорті інтровертів та замкнених людей, про розмови або навпаки – незручні мовчанки з людиною в салоні автомобілю.

Враховуючи, що безпілотні каршерингові автомобілі постійно будуть в дорозі (на замовлення великої кількості клієнтів за рахунок масштабної інтеграції в суспільство) вирішується чергова проблема, цього разу – інфраструктури. Ми назавжди зможемо забути про місця для паркування, які постійно заважають. Та що тоді робити з іншою, не важливою на практиці, але важливою морально, функцією автомобіля, тим паче для нашого, сучасного, інформаційного суспільства? Мова йде про демонстрування соціального статусу. Як виділитись, якщо всі користувачі, будь то студент чи генеральний директор «Louis Vuitton», їздитимуть на однаковому транспорті? Вихід із цієї ситуації знайшли фахівці модерної компанії «Яндекс»! Це створення каршерингових автомобілів різного статусу та ще й завдяки підписці на «Яндекс плюс» можна отримувати знижки на автомобілі premium статусу. Це може нагадати підписку на Netflix чи, наприклад, на Google Play Music – до цього все і наближається. Так компанія «Volvo» створила підписку, користувачі якої можуть орендувати авто вартістю \$ 58,5 тис. за \$900 в місяць, що і слугує ще одним наглядним прикладом та демонстрацією розвитку користування речами інформаційним суспільством саме в такому напрямі [4].

Слід згадати і за поточний статус впровадження модерної технології в суспільстві. В США, для прикладу, це лишень окремі, унікальні та інноваційні місця, як-от: Кремнієва долина та Флорида. В той час в Японії запустили безпілотний автобус у віддаленому селищі, а та сама компанія «Volvo» вже продала перший безпілотний грузовий транспорт в Норвегію. За дослідженням Сбербанку, послуга каршеринг з кожним місяцем стає набагато доступнішою для населення, хоча середній дохід населення може час від часу і знижуватись.

Отже, поступове покращення, впровадження та соціальна адаптація безпілотного транспорту, як і будь-якого значного ІТ-продукту, є неминучим, враховуючи розвиток нашого, інформаційного суспільства. Це перш за все пов'язано з тим, що новітній транспорт принесе людству чимало користі:

- ❖ збереження людських життів та зменшення кількості загиблих і постраждалих через ДТП, шляхом повного нівелювання людського фактору на дорогах;
- ❖ миттєве вирішення складних ситуацій та моментальне прийняття відповідних розумних та позитивних рішень під час дорожнього руху;
- ❖ забути про дизельне паливо як про джерело енергії для транспорту, адже розвиток безпілотної автомобільної індустрії – це перш за все розширення ринку електромобілів;

- ❖ значна економія часу, енергії та сил, що з'являється через повну свободу в дорозі та проявляється у відсутності необхідності шукати «де припаркуватись»;
- ❖ повна відмова від приватної власності на транспорт, що звільнить території міст від ненависних суспільству парковок та значно економитиме фінансові ресурси людям, через відсутність необхідності постійної перевірки та ремонту авто;
- ❖ покращення ергономічної обстановки в салоні транспорту (це буде пов'язане з відмовою від керма, гальм та інших, в даному випадку не потрібних, елементів механізму функціонування авто).

Поточний статус розвитку та впровадження безпілотного транспорту в інформаційному суспільстві сьогодення змушує робити тільки позитивні прогнози на подальшу долю такої інформаційної технології. Проте є хоч і невеликий, але наймовірніший суттєвий, список недоліків самокерованого авто, який стосується і їх інтеграції в суспільне середовище. Серед них наступні:

- ❖ «гостра постановка» етичного питання – вибору, кому вижити, а кому відповідно не жити у екстрених ситуаціях;
- ❖ актуальним є і питання захищеності – кібербезпеки, тобто захисту новітньої технології від хакерських атак;
- ❖ втрата робочих місць, яку спричинить поява штучного інтелекту в авто.

Отже, безпілотний транспорт – це провідна технологія, яка буде на передовій пріоритетів розвитку інформаційних технологій найближчі роки. Все, що їй заважає повністю інтегруватись в наше життя – морально-етична дилема, що стоїть перед розробниками штучного інтелекту, а крім того – належна інфраструктура конкретних міст. Як говорив канадський дослідник-фантаст американського походження Уільям Гібсон: «Майбутнє вже настало. Просто воно розподілене нерівномірно, асиметрично», саме тому, в одних регіонах стрімко розвиваються ІТ та BlockChain-технології, а буквально в сусідніх – є проблеми, для прикладу, з доступом до гарячої води. Складно передбачити скільки ще хвиль глобалізації чекатиме на інформаційне суспільство, наскільки розмитими стануть кордони між державами та, відповідно, спорідненими доступності до високотехнічних послуг і технологій, але можна бути повністю впевнений, що самокерований транспорт у форматі підписки на доступний по соціальному статусу каршеринговий сервіс з часом здобуде величезний рівень популярності та поширення, як-мінімум, в розвинених регіонах кожної з країн світу, що допоможе кожній людині відчути на собі позитивні зрушення в покращенні технологічного становище інформаційного суспільства.

Список використаних джерел:

1. ВООЗ: смертність на дорогах світу зросла до 1,35 мільйона осіб щороку. *Телевізійна служба новин «ТСН»*. 2018. URL: <https://tsn.ua/auto/news/vooz-smernist-na-dorogah-svitu-zrosla-do-1-35-milyona-osib-schoroku-1261761.html>

2. Россоха В. Людський фактор: науковий пошук активізації. *Агроінком*. 2008. № 1-2. С. 91-96.
3. Morale Machine – віртуальна платформа для визначення цінності чийогось життя та виявлення найбільш правильної морально-етичної концепції. *Scalable Cooperation*. 2019. URL: <http://moralmachine.mit.edu/hl/ru>
4. Про зміну Яндекс Драйвом каршерингу. *Трушеринг*. 2019. URL: <https://truesharing.ru/tp/17342>

Адрес електронної пошти автора:
vlopuga12@gmail.com

Статтю отримано: 23.10.2019 р. / Прийнято: 25.10.2019 р.

ПУШНЯ Віолета

студентка 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Суспільство за період свого розвитку пройшло довгі три етапи: аграрний, індустріальний і постіндустріальний. Саме на останньому етапі сталося народження так званого «інформаційного суспільства» – поняття, яке дуже актуально для нас зараз. Проте не всі знають, що йому сприяло, які його основні риси і що розвиток такого суспільства може дати людям в їх повсякденному житті. Зараз спробуємо з'ясувати.

Є численні визначення цього феномену. Наприклад, Парламентська Асамблея Ради Європи в 1997 році дала таку відповідь: «Інформаційне суспільство – це суспільство, яке ґрунтується на інформації». Це логічно, але дуже мало для того, щоб до кінця з'ясувати це поняття. Тому, пропонуємо розглядати інформаційне суспільство як концепцію постіндустріального суспільства, історична фаза можливого розвитку цивілізації, в якій здобуток інформації та знань мають важливе значення. Характерними рисами інформаційного суспільства є:

- ❖ збільшення ролі інформації та знань в житті суспільства;
- ❖ зростання кількості людей, зайнятих інформаційними технологіями, комунікаціями і виробництвом інформаційних продуктів і послуг, зростання їх частки у валовому внутрішньому продукті;
- ❖ зростання інформатизації та ролі інформаційних технологій в суспільних та господарських відносинах;
- ❖ створення глобального інформаційного простору, який забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їхніх потреб щодо інформаційних продуктів і послуг [1].

Свій початок поняття інформаційне суспільство бере у минулому столітті, коли американські дослідники Фріц Махлуп і Даніель Бел у своїх роботах розглядали постіндустріальне суспільство і його вплив на життя людей. На фоні значного прогресу комп'ютерного виробництва, розвитку телекомунікацій та взагалі появи інтернету термін «інформаційне суспільство» стає дуже популярним і починає поширюватися по всьому світу. Це сприяло тому, що люди почали активно розробляти свій бізнес в сфері інформаційних технологій, що приносило значні доходи та добре вплинуло на рівень ВВП в розвинутих країнах. У пострадянських країнах інформаційне суспільство з'явилося вже в 90-ті роки, коли доступ до інформації був у кожного [2].

В Україні цей термін набув значного поширення, хоча в ньому є як плюси, так і мінуси у вигляді різних протиріч у застосуванні цього поняття. Орієнтація України на створення «інформаційного суспільства» була вперше згадана у Стратегії інтеграції України до ЄС ще у 1998 році. Але одночасно було прийнято два Закони України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» та «Про Національну програму інформатизації», якими визначалися принципи і програма дій інформатизації України, а не побудови в ній «інформаційного суспільства». Таке протиріччя свідчало про некритичність сприйняття іноземних новацій. Це сильно зашкодило розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Знову термін набув популярності в 2000-х роках. В країні була прийнята стратегія розвитку «інформаційного суспільства». Україна брала участь в Всесвітньому саміті з питань інформаційного суспільства. В 2005 році були проведені Парламентські слухання щодо питання розвитку інформаційного суспільства, за результатами якого був прийнятий Закон «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007-2015 роки». В 2012 році було прийнято Національну систему індикаторів розвитку «інформаційного суспільства» в Україні, а в 2013 році – Стратегію розвитку «інформаційного суспільства». Зазначені вище закони також продовжують бути чинними і зараз.

Найліпше за всіх до цього устрою життя підлаштувалась українська молодь. Це нормально, бо наше покоління сприймає науковий прогрес по-іншому. Ми швидко вчимося, тому розвиток інформаційного суспільства практично повністю ліг на плечі нашого покоління. Українська молодь дуже

активна в соціальних мережах, в яких кожен її представник може висловити будь-яку думку [2].

В Україні наразі існує багато проєктів, які пов'язані з перенесенням держави поступово до смартфонів. Створений електронний уряд, електронний парламент, Е-Держава. Набуває поширення система електронного голосування та електронних петицій, завдяки яким ми можемо приймати участь в вирішенні різних питань. Нині, сутністю євроінтеграційних процесів є не тільки запровадження тією чи іншою країною, на шляху до набуття членства в Європейському Союзі, низки економічних, соціальних, політико-державних, культурних стандартів, а й розвиток на національному ґрунті принципів і стандартів електронної держави та електронної демократії. Ми можемо побачити, що молодь підтримує суцільний розвиток інформаційного суспільства і активну євроінтеграцію України. Дуже важливо те, що саме президент України В. О. Зеленський започаткував багато інформаційних проєктів задля того, щоб процеси європеїзації відбувались більш швидше в нашій країні.

*Рис. 1. Виступ Президента України В. О. Зеленського на IForum 2019
(23 травня 2019 року)*

Джерело: <https://ua.112.ua>

Насправді, феномен «держави в смартфоні» дуже зручний. Якщо подивитись скільки часу ми проводимо в соціальних мережах, стає зрозумілим те, що держава повинна бути у кожного «в руках». Інформацію частіше за все ми дізнаємося через Інтернет. Ми можемо сплачувати свої квитанції за квартиру не виходячи з дому, а ще спілкуватися з будь якою людиною, навіть з іншої країни. Якщо, наприклад, вибори проходили б в інтернетизованому форматі, це було б більш зручно. По-перше, кількість молоді, яка цікавилась би політикою поступово зростала, а, по-друге, люди самі могли б поглиблювати свої знання у цієї сфері, тому що вони б мали вільний доступ до неї. Інформаційне суспільство повинно поширювати інформацію, а кожен його член мати право на цей вільний доступ.

Таким чином, розвиток інформативного суспільства в Україні залежить від молоді. Держава робить все, щоб підтримати її в своїх починаннях. Ми прагнемо до Євроінтеграції. Інформатизація нашої країни допомагає нам на визначеному шляху, тому молодь повинна прискорити цей процес зі свого боку, а саме – нарешті зробити для кожного «Державу в смартфоні» та поширювати інформацію, не змінюючи її. Тоді, Україні вдасться якнайшвидше увійти в рейтинг сучасних та розвинених країн світу.

Список використаних джерел:

1. Данильян О., Дзьобань О. Людина в інформаційному суспільстві: деякі штрихи до усвідомлення проблеми. *Стратегічна панорама*. 2016. № 2. С. 73-77.
2. Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії. *Сучасна зарубіжна соціальна філософія*. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lajon.html>
3. Прохоренко Т. Соціалізація молоді в інформаційному суспільстві: особливості та ризики. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2016. № 2 (29). С. 128-134.

Адрес електронної пошти автора:
violettapushnya@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 07.11.2019 р.

НОВИК Альона

студентка 4-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, голова науково-дослідного клубу кафедри кібернетики та системного аналізу «SapLab», учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ПРОГРАМУВАННЯ НА ПОЯВУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Засновник величезної банківської династії Натан Ротшильд одного разу сказав вислів, який одразу став крилатим: «Хто володіє інформацією, той володіє світом». Дійсно, чим більшою кількістю потрібної інформації володіє компанія, тим більші її шанси на процвітання.

Інформаційне суспільство – це, як відомо, нова фаза розвитку суспільства, що характеризуються ключовою роллю інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах життєдіяльності. Значна частина людей, задіяних у сфері інформаційних технологій та комунікацій, а також велика частка виробництва інформаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, свідчать про існування інформаційного суспільства.

Поняттям «інформаційне суспільство» почали оперувати в Японії та США ще на початку 1960-х рр. (Ю. Хіяші, Ф. Махлап). Щоб розкрити зв'язок між становленням та розвитком інформаційного суспільства і розвитком програмування, потрібно заглибитися в історію.

Перший програмований комп'ютер було винайдено у 1946 році в Америці. Його програмування відбувалося у двійковій системі числення. 1949 рік ознаменувався появою асемблера – машинно-орієнтованої мови програмування низького рівня, а у 1954 році корпорація ІВМ розробила мову програмування Fortran. Ця мова створювалася по більшій мірі у вигляді компілятора (комп'ютерна програма, що перетворює вихідних код, що написаний на певній мові програмування, на «мову комп'ютера»). Програмісти боялися, що з появою опосередкованої ланки (компілятора) продуктивність програм знизиться і зустріли реліз Fortran з критикою.

Проте зі збільшенням потужності машин та із розширенням задач, які міг виконати комп'ютер, з'явилася потреба у мовах програмування вищого рівня. Саме на цьому етапі почалися футуристичні розмови про інформаційне суспільство, що з часом втілювалися у життя. Такі прогнози почали з'являтися

через збільшення кількості друкованих видань, а також через підвищення доступності громадськості до друкарства.

У 1960-му році розпочалися дослідження, що мали на меті створення надійних розподілених комп'ютерних мереж. Такі дослідження були замовлені американським урядом і дали старт для появи у 1990-х роках Інтернету. З того часу всесвітня система сполучених комп'ютерних мереж проникає все глибше у кожен аспект життєдіяльності людини. 20 грудня 1990 року британський учений Тім Бернерс-Лі запустив перший у світі веб-сайт, що й стало початком інформатизації та автоматизації.

У 1995 році для опису більш складної поведінки веб-сторінок було розроблено скриптову мову програмування JavaScript. З плином часу ця мова не втрачає актуальності та навіть набирає популярність, оскільки на сьогоднішній день вимоги до відображення веб-сторінок усе вищі. Користувачі бажають бачити веб-сайти з привабливим дизайном та дружнім інтерфейсом з анімацією. Саме для приведення сторінок у рух використовується JavaScript, а доступ до інформації стає приємнішим.

Проте сфера інформаційних технологій не обмежується лише веб-сторінками. Також існує величезна кількість програмного забезпечення, яке допомагає швидше вирішувати певні завдання. Для створення таких програм зазвичай використовують високо-рівневі мови програмування. На початку розвитку інформаційних технологій взагалі не було операційної системи на комп'ютерах, потім із розвитком продуктивності роботи машин виникла потреба і можливість створити певну обгортку для комп'ютера, щоб працювати з ним було зручніше. Першою з найвідоміших сьогодні з'явилася ОС UNIX у 1969 році. Ринок операційних систем розширювався і у 1985 році, з'явилася Microsoft Windows, на початку 1990-х років з'явилася Linux. А 1997 рік приніс світу операційну систему Mac OS, розроблену компанією Apple Computers Co.

Цей список операційних систем не описує навіть чверть існуючих чи тих, що існували раніше, проте показує найвідоміші з них. Така величезна кількість операційних систем призвела до проблеми: не було мультиплатформенної мови програмування, яка б дозволила вмонтовувати програмне забезпечення у різноманітні побутові пристрої, такі як мобільні засоби зв'язку чи пристрої дистанційного керування. Рішенням цієї проблеми стала мова програмування Java, автором якої є Джеймс Гослінг у 1991 році. Конкурентом Java стала мова програмування C#, що була розроблена у 1998-2001 роках під керівництвом Андерса Хейлсберга та Скотта Вільтамота. У цей час відбувається активний процес глобалізації та інформатизації. Частково пересічна людина вже починає входити у всесвітню мережу інформаційно-комунікаційних технологій.

З 1990-х років з'являється поняття КПК (кишеньковий персональний комп'ютер). Такий пристрій дозволяв виконувати майже всі функції, що і сучасний смартфон: читання текстових документів (книг, словників, енциклопедій тощо); перегляд карти місцевості; наявність щоденника та

розкладу (можливість автоматичного нагадування); звуковий програвач; диктофон; набір текстів; перегляд зображень та відеороликів; вихід в Інтернет; ігри; дистанційне керування побутовою технікою, що оснащена інфрачервоним портом; програмування; фотоапарат і відеокамера; відправка SMS, MMS і дзвінки. Звичайно усі ці функції були достатньо обмеженими порівняно з сучасною технікою.

Старі КПК були побудовані на таких операційних системах, як Pocket PC, BlackBerry, Palm OS, Symbian OS, Familiar. У 2008 році Google презентувала операційну систему для смартфонів під назвою Android, а у 2010 році компанія Apple випустила iOS. Додатки для Android пишуть на мовах Java та Kotlin, а для створення програмного забезпечення для iOS створюють на мові Swift.

Одна з найбільших українських спільнот розробників DOU.ua щорічно проводить моніторинг популярності мов програмування серед українських розробників (рис. 1).

Якою мовою пишете для роботи зараз

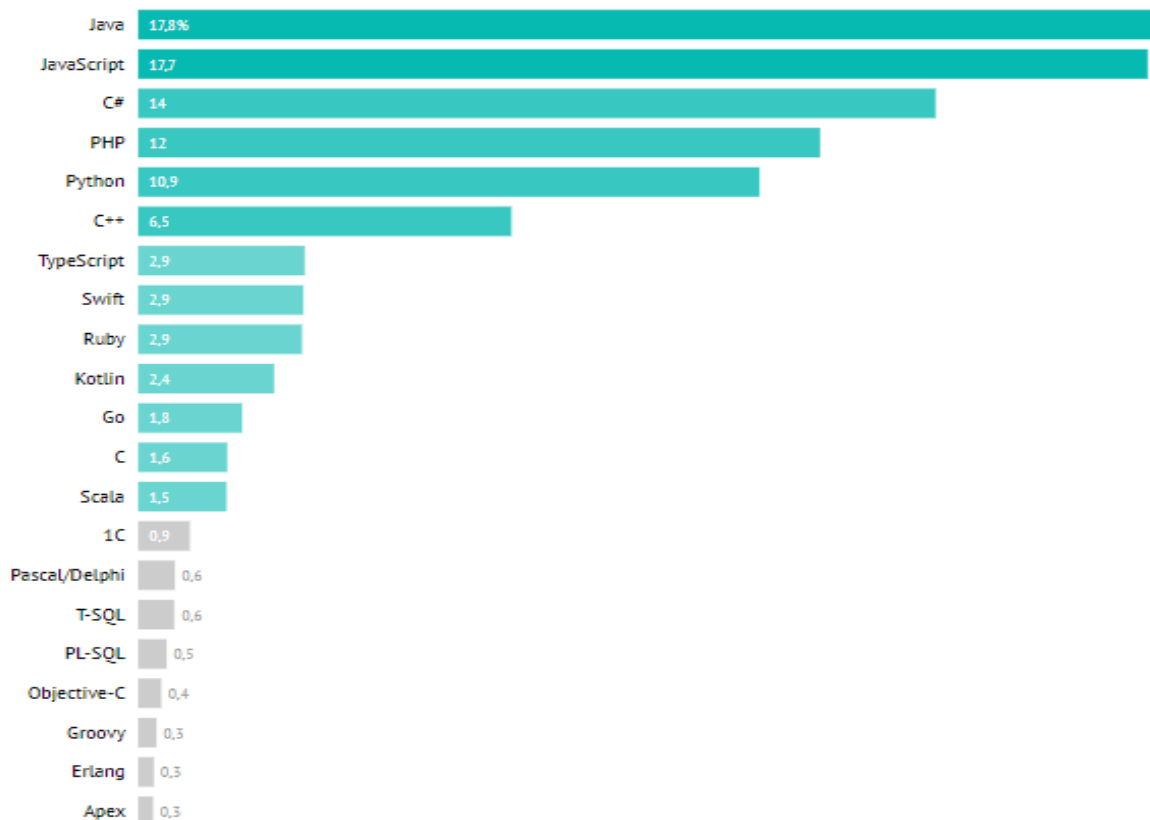

Рис. 1. Рейтинг мов програмування за версією DOU.ua [1].

Для створення рейтингу було опитано 9167 респондентів, 90 % з яких є українцями. Як можна побачити на рис. 1 перші місця посідають Java, JavaScript,

C#, PHP, Python та C++. Саме ці мови програмування стали основою багатьох всесвітньовідомих сервісів та додатків (табл. 1).

Таблиця 1

Мови програмування, якими написані відомі сервіси та додатки

№	Назва сервісу чи додатку	Мова програмування
1.	Facebook	C++, PHP
2.	Instagram	Python
3.	Ebay	Java
4.	PayPal	NodeJS
5.	Uber	NodeJS

Мови програмування, зазначені на рис. 1, виправдовують свою популярність зручністю у написанні коду, можливістю масштабувати продукт, скорочення часу розробку (порівняно з низько-рівневими мовами), можливість легко модифікувати код тощо.

За весь час розвитку ІТ технологій інформація займала усе важливіше місце у процесах виробництва, використання та споживання. Саме доступ до інформації дозволяє торговельним компаніям та виробникам знаходити нові ринки збуту та налагоджувати просування свого товару у маси. Саме підвищення ролі інформації дозволяє суспільству швидше розвиватися, оскільки завдяки програмній інженерії створюються роботи, штучний інтелект, нейронні мережі. Навіть державні та комунальні установи переходять в онлайн-режим. Створюються додатки для відслідковування комунального транспорту в місті, для запису до лікаря, для оплати комунальних послуг та ін. Стоячи у черзі в магазині, людина може побачити, що відбувається на іншому кінці планети. А сидячи у будинку біля океану, наприклад, в Тайланді, працювати над проектом для української компанії.

Такий розвиток технологій дозволяє не витратити час на особисті зустрічі жителів різних країн, а дає можливість провести переговори за допомогою інтернету не відриваючи їх від роботи. Тобто інформатизація та глобалізація дозволяють підвищити продуктивність праці. Усе це стало можливим за допомогою еволюції мов програмування та комп'ютерних технологій.

Отже, доступ до інформації – один з найважливіших факторів розвитку суспільства. Обмін досвіду між окремими персонами, компаніями чи країнами дозволяє створювати комплексні, креативні, зручні рішення проблем у будь-якій сфері буття. На сучасному етапі для підвищення рівня продуктивності використовуються інформаційно-комунікаційні технології. Розвиток інформаційного суспільства прямо пропорційно залежить від розвитку програмування. Розумний дім, електронний уряд, розумні шарфи, фітнес-

браслети, розумні ваги – усе це було нереальними мріями навіть 20 років тому, а зараз це реальність.

Список використаних джерел:

1. Рейтинг мов програмування 2019: JavaScript майже зрівнялася з Java, популярність Go знижується. *DOU: спільнота програмістів*. 2019. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/language-rating-jan-2019>

Адрес електронної пошти автора:

alionanovyk99@gmail.com

Статтю отримано: 16.10.2019 р. / Прийнято: 22.10.2019 р.

СТУПКА Майя

*студентка 4-го курсу факультету економіки,
менеджменту та психології, учасниця Відділу по
роботі з молодими вченими Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів та молодих
вчених*

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОРТРЕТ ЛЮДИНИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Сьогодні особистість буквально оточена інформацією. Зростає кількість каналів комунікації, засоби передачі інформації постійно спрощуються, стають більш компактними і доступними. Швидкість передачі інформації впливає на швидкість і частоту підвищення або зниження актуальності того чи іншого явища. Суспільство, завдяки мережі Інтернет, щодня може створювати незбагненні для окремого людського розуму обсяги даних. В результаті всього цього може створитися помилкове враження, ніби людство вже вступило в нову фазу свого розвитку – інформаційне суспільство.

Однак, як справедливо зазначають деякі дослідники, існують і якісно інші думки, які відносять інформаційне суспільство до понять далекого майбутнього і вважають взагалі передчасним обговорення його особливостей, оскільки все те, що ми спостерігаємо у розвитку інформаційного середовища, є лише просте вдосконалення постіндустріального суспільства [1].

Наявність розвиненої структури інформаційних мереж не є показником наявності інформаційного суспільства, оскільки ми не можемо визначити ту точку, в якій обсяг накопичених даних, що циркулюють в глобальному інформаційному просторі, приводить нас до нового етапу суспільного розвитку.

Інформація – це інтегральна частина всієї людської діяльності, всі процеси індивідуального й колективного існування безперервно формуються новим технологічним способом, то сучасна комунікаційна система, що має глобальний характер, диктує соціальній системі нові вимоги. Суспільство і його внутрішня структура, а також функції окремих елементів змінюються і передусім ці зміни позначаються на комунікаційних, передусім міжособистісних, зв'язках [2].

Новий рівень соціальних відносин призводить особистість до усвідомлення існування нової віртуальної реальності, в якій істотно розширюються рамки її зіткнення зі світом. Багато видів діяльності, важливих для існування, знаходять зовсім нову форму, і слідом за цим, процеси задоволення потреб особистості можуть бути так само перенесені у віртуальну реальність. Внаслідок цього вже в цій вторинній реальності з'являються і нові потреби, які також вимагають задоволення.

Для більш якісного аналізу існування особистості в умовах інформаційного суспільства, необхідно оперувати термінологією, що виражає способи буття в даному суспільстві. Термін «віртуальна реальність» є одним з центральних понять теорії інформаційного суспільства, що виводить нас на питання способів взаємодії людей, соціалізації особистості тощо. Можливості більш активної участі особистості або соціальних груп у процесах трансформації соціальних систем є дійсно великими, що зокрема пояснюється відсутністю в інформаційному суспільстві жорстких соціальних обмежень.

Нині інформація стала основною культурною цінністю, і її функціонування потрібно все більше розглядати в контексті інформаційної культури, що охоплює сукупність усіх цінностей в інформаційній сфері [3].

Структура інформаційної культури включає світоглядну компоненту, що забезпечує мотивацію інформаційної підготовки особистості, а також знання про інформаційне середовище, закони його функціонування, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках. Елементами інформаційної культури виступають: компетентність у розумінні інформаційних процесів; гуманістично орієнтована ціннісно-мотиваційна сфера; розвинута інформаційна рефлексія; відстеження людиною своєї діяльності з присвоєння інформаційної культури й усвідомлення внутрішніх змін у ній; творчість в інформаційній поведінці [1].

Людина з розвинутою інформаційною культурою характеризується як особистість з певним комплексом знань і навичок, що включають: володіння інформаційними ресурсами, інформаційний світогляд, інформаційне середовище, інформаційна поведінка тощо [3]. Варто зазначити, що людина має мати вміння правильно формулювати свої інформаційні потреби і запити, здатність ефективно здійснювати самостійний пошук інформації за допомогою

як традиційних, так і нетрадиційних, перш за все комп'ютерних пошукових систем: уміння раціонально зберігати й швидко переробляти великі потоки і масиви інформації; знання норм і правил «інформаційної етики» та вміння вести інформаційно-комунікативний діалог [4].

Резюмуючи зазначимо, що з появою нового типу суспільства його структура і структура соціальних зв'язків зазнає серйозних змін. Це відбувається завдяки новим способам соціальної взаємодії, заснованим на появі та впровадженні нових інформаційних технологій, за допомогою яких стало можливим створення єдиної глобальної комунікаційної мережі [2]. Це призводить до того, що сильно видозмінюється структура інформаційних каналів, комунікативний простір особистості стає більш насиченим. Віртуальна реальність, яка конструюється за допомогою комп'ютерних технологій і глобальної комунікаційної мережі Інтернет, додає нового виміру у соціальні відносини. Процеси виробництва, споживання, освіти переносяться у сферу віртуального. Внаслідок віддаленості комунікаційних процесів у віртуальному середовищі змінюється уявлення не тільки про структуру комунікаційного процесу, але і про характеристики суб'єктів комунікації. А процес віртуалізації суспільства сприяє появі нових, або видозміні існуючих соціальних практик, що, у свою чергу, викликає реакцію на них з боку громадськості, завдяки чому виникають нові поведінкові, комунікативні алгоритми [5].

Людина постійно зіштовхується із чимсь новим і несподіваним. Зникають колишні й з'являються нові види професійної діяльності, інституційна структура суспільства змінюється протягом життя одного покоління. Індивідууми привчаються жити в умовах невизначеності, а постійно зростаючий обсяг використання інформації є наслідком їхнього бажання зменшити цю невизначеність.

Світ освоює віртуальну реальність так, як колись мандрував реальністю фізичною. Якщо там відкривали нові континенти типу Америки, то у віртуальній реальності відкривають нові континенти, пов'язані з новими формами. Книга, газета, кіно, телебачення, інтернет, – всі вони стали новими континентами, де тепер живуть люди. Адже вони проводять там достатньо багато часу. І потрапивши туди, не поспішають повертатися в реальний світ.

Список використаних джерел:

1. Бажал Ю. Розвиток національної інноваційної системи як складової українського інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство. Шлях України. *Бібліотека інформаційного суспільства*. 2004. С. 87-93.
2. Даніліян В. Інформаційне суспільство: базові концепції аналізу. *Наукові записки Харківського університету Повітряних Сил. Соціальна філософія, психологія*. 2005. Вип. 2 (23). С. 131-138.

3. Колодюк А. Інформаційне суспільство: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні : Автореф. дис. ... канд. політ. наук. *Нац. академія наук України*. 2005. 20 с.
4. Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд. К.ІС. 2004. 220 с.
5. Рейман Л. Информационное общество и роль телекоммуникаций в его становлении. *Вопросы философии*. 2001. № 3. С. 3-9.

Адрес електронної пошти автора:
stupka-maya@ukr.net

Статтю отримано: 24.10.2019 р. / Прийнято: 29.10.2019 р.

НІКОЛАЄЦЬ Олександр

студентка 3-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАПРЯМКИ МІГРАЦІЙНИХ ПОТОКІВ

Міграція населення являє собою механічні переміщення людей через кордони певних територій зі зміною місця проживання або на певний час, який визначається тривалістю роботи, навчання чи туристичної подорожі. Якщо у стародавні часи потоки мігрантів (наприклад, грецька колонізація) спрямовувалися на пошуки нових земель в умовах браку інформації про умови проживання на новому місці, то у сучасний період така інформація виступає одним із найбільш вагомих чинників вибору напрямку міграції. Глобалізаційні процеси певною мірою сприяли полегшенню адаптації мігрантів на новому місці проживання. Водночас інформація про умови життя та праці на території певних країн чи регіонів надзвичайно важлива не лише для трудових мігрантів, а й для тих, хто планує здійснити туристичну подорож у певному напрямі. Тому швидкість передачі та якість обробки інформації виступає у сучасному світі вагомим чинником, який впливає на локалізацію зовнішньої та внутрішньої трудової міграції, а також на формування туристичних потоків. В умовах

поширення локальних воєн та збройних конфліктів інформація про характер та перспективи протистояння обумовлює не лише напрями вимушеної міграції, а й форми та обсяги зовнішніх інвестицій. Крім того, інформація про характер таких конфліктів важлива для налагодження та забезпечення надійності транспортних шляхів сполучень.

За останні кілька десятиліть безпрецедентний прогрес у телекомунікаційних технологіях (ІКТ) поступово нівелює труднощі передачі інформації, забезпечуючи людям можливість аналізувати, координувати працю та забезпечувати взаємодію у спосіб, який видавався неможливим раніше [1]. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології розвиваються у руслі передачі та обробки інформації у оцифрованому вигляді, що мінімізує ризики її втрати чи пошкодження механічними способами, але збільшує ризики несанкціонованого доступу, копіювання шляхом зламу комп'ютерних мереж, сховищ інформації чи втручання у роботу систем її передачі. Із поширенням пристроїв, підключених до мережі Інтернет (у тому числі й один до одного за допомогою такої мережі), з'явилися проблеми, пов'язані із забезпеченням конфіденційності та безпеки. Механізми безпеки, що застосовуються у сучасний період, наприклад, брандмауери та DMZ, не можуть бути використані в інфраструктурі Big Data, оскільки механізми захисту повинні бути розташовані поза межами мережі організації для виконання вимоги забезпечення мобільності користувачів / даних та політики BYOD (принесіть власний пристрій). Враховуючи ці нові сценарії, актуальним питанням залишається використання політик та технологій безпеки та конфіденційності для захисту важливих даних [2]. Такий характер збору та обробки інформації певною мірою звужує доступ мігрантів до потрібної їм інформації, навіть у тому випадку, коли такі дані можуть бути розміщені у вільному доступі. Найчастіше із подібними проблемами стикаються туристи, коли не можуть передати потрібну інформацію за допомогою електронної пошти, оскільки IP-реєстрація (адреса) розміщена на території іншої країни. Мігранти також можуть стикатися із проблемою доступу до певних сайтів, заблокованих для перегляду у тих чи інших державах задля забезпечення потреб національної безпеки.

Для мігрантів важливими є, насамперед, наступні блоки інформації про країну-рецепієнта: умови в'їзду, проживання та перебування; характер комунікації із місцевими жителями (у тому числі визначення заборон чи табу на певну діяльність чи вид поведінки); засоби пересування та транспортна інфраструктура, специфіка роботи закладів харчування, місцеві особливості приготування та споживання їжі. Крім того, для зовнішніх трудових мігрантів важливою є інформація про умови та розміри оплати праці та специфіку переказу коштів у потрібному їм напрямі.

Розміщення значного масиву даних у мережі Інтернет обумовлює зростання інтересу, пов'язаного із доступом до сучасних інформаційно-

комунікаційних технологій, у тому числі й до комунікаційних платформ та майданчиків, де користувачі обмінюються інформацією про різні країни, умови перебування чи працевлаштування. Попри розвиток систем обміну інформацією проблемою соціально-економічної інтеграції частини мігрантів залишається відсутність достатньої кількості інформації про вакантні посади, що сприяє суттєвому зростанню трансакційних витрат. Частина мігрантів не може забезпечити економічне зростання країни-рецепієнта через проблеми із пошуками роботи, що провокує бідність мігрантів [3]. Тому підвищення рівня доступності якісних, своєчасних та достовірних даних згрупованих за рівнем прибутків, статтю, віком, расою, етнічною приналежністю, міграційним статусом, інвалідністю, географічним положенням та іншими відповідними характеристиками у національному контексті, є надзвичайно важливим для стабільного поступального розвитку держави [4].

ІКТ залишаються важливим чинником залучення мігрантів до суспільно-політичних процесів. Неможливість адекватної соціалізації у цьому питанні провокує маргіналізацію, оскільки мігранти не мають повноправного доступу до ухвалення важливих рішень [3]. Це обумовлює так зване «соціальне відчуження». Водночас за досконалої організації роботи комунікаційних платформ зростають можливості розширення так званого «соціального капіталу». Такі можливості пов'язані із раціональним використанням трудового потенціалу мігрантів, забезпеченням гідної комунікації між ними та членами громад на новому місці проживання.

Нові можливості працевлаштування з використанням ІКТ набувають великого значення через прагнення провідних держав створити якомога більшу кількість робочих місць, у тому числі й із розрахунку на зростання числа трудових мігрантів, які змушені мігрувати у пошуках роботи задля забезпечення високого рівня самореалізації (а це можливо, переважно, на території розвинутих країн). У світі повинно бути створено понад 600 млн робочих місць до 2030 року для того, щоб безробіття залишалось на поточному рівні. Станом на 2012 р. вже більше 600 млн молодих людей в усьому світі не працювали і не навчалися. Забезпечення високого рівня зайнятості населення за допомогою ІКТ може допомогти вирішити цю проблему, як шляхом створення робочих місць у секторі ІКТ, так і сприяючи розвитку ринків праці на основі інноваційності, гнучкості та прозорості [5]. При тому успішність соціалізації за допомогою ІКТ дозволяє зменшити ризики девіантної поведінки і, відповідно, скоротити державні витрати країн-рецепієнтів на забезпечення громадського порядку чи протидію поширенню злочинності. Крім того, ІКТ дозволяють порівняно швидко виявляти ініціативних людей, здатних не лише до сумлінної праці, а й до забезпечення високого рівня її організації та продуктивності. Проте перешкодою виступає посилення залежності людей від пошуку потрібної інформації, що провокує життя у віртуальному світі та проблеми із організацією відпочинку (наприклад, такі проблеми виявилися занадто болючими для Японії, де спостерігаються як

різноманітні збочення, пов'язані із організацією відпочинку, так і найвищий у світі рівень суїцидів серед населення).

ІКТ є важливим засобом оптимізації міграційної політики. Наприклад, Британія залишається однією з небагатьох країн Європи, яка формує дані про міграцію на основі використання хибного збірника Міжнародних обстежень пасажирів вхідних та вихідних рейсів, який не забезпечує точного обліку руху осіб. У більшості країн збір даних про міграцію забезпечується цілою низкою агентств та відомств, що не лише формує конкурентне середовище у цій сфері, а й дозволяє порівнювати дані, зібрані певною мірою за використання різних методів обчислення та збору інформації. При тому процес збору та аналізу даних також сприяє підвищенню рівня узгодженості політичних рішень із вимогами, сформованими у певний період розвитку держави [4].

У сучасному світі ІКТ виявилися важливим засобом забезпечення протидії «нерегульованій» міграції. Так, «прикордонна безпека» постала важливим питанням для країн Європи. Значне збільшення числа нелегальних мігрантів з 2015 р. створює суттєві проблеми у сфері безпеки ряду держав, пов'язані із несанкціонованими переміщеннями, транскордонним тероризмом та злочинністю. У той же час, перетини кордону в ЄС і поза ним збільшуються і можуть досягати 887 млн до 2025 року. Це обумовлює необхідність забезпечити вдосконалення систем обліку та контролю мігрантів, а також контролю за перетинанням кордону за допомогою цифрових електронних систем безпеки. Окрім GPS та супутникового спостереження «прикордонних» областей, нові технології забезпечують використання зчитувачів паспортів, біометрику для перевірки посвідчення особи, автоматизацію моніторингу потоку людей за допомогою автоматизованого прикордонного контролю (АВК). Прикордонний контроль за допомогою ІКТ перетворився на складний технологічний процес, що дозволяє реалізувати новітні концепції безпеки кордону, включаючи масштабне управління даними в кіберпросторі [6].

Таким чином, сучасні ІКТ виступають вагомим засобом регулювання міграційної політики, вдосконалення ринку праці та протидії поширенню злочинності, у тому числі й у середовищі мігрантів та поширенню транскордонної злочинності. Водночас використання ІКТ не гарантує максимального захисту персоналізованих даних унаслідок розвитку технологій зламу та пошкодження інформації. Проте сучасне суспільство не має альтернативних технологій, які забезпечили б прискорення працевлаштування зовнішніх трудових мігрантів чи їх соціалізацію на новому місці проживання. Незамінними помічниками ІКТ залишаються й для розвитку туристичного бізнесу, у тому числі й унаслідок формування певного «туристичного іміджу» регіону чи країни, а також завдяки спрощенню пошуку місця проживання чи відпочинку у інших країнах, інформації про визначні та пам'ятні місця, а також транспортні шляхи сполучення та характер користування ними. ІКТ також

сприяють формуванню адекватної поведінки мігрантів, оскільки вони можуть заздалегідь отримати інформацію про правила перебування у тій чи іншій державі і скоригувати свою поведінку відповідно до них. ІКТ сприяють прискоренню проходження митного контролю та легалізації на території інших держав у випадку, коли еміграція не пов'язана із порушенням закону. І, навпаки, для злочинних угруповань створюються нові перешкоди для продовження їхньої діяльності за допомогою прискорення ідентифікації особистості та забезпечення автоматизованого контролю за її діями.

Список використаних джерел:

1. Martin, William J. *The Information Society*. Aslib Press (London). 1998. 177 p.
2. Noor Zaman, Mohamed Elhassan Seliaman, Mohd Fadzil Hassan, and Fausto Pedro Garcia Marquez. Security and Privacy Issues of Big Data. *Handbook of research on trends and future directions in big data and web intelligence*. 2015. URL: https://www.researchgate.net/publication/281404634_Security_and_Privacy_Issues_of_Big_Data
3. Peter Parycek, Margarita Fourer, Shefali Virkar, Dino Pitoski, Gabriela Viale Pereira, Thomas J. Lampoltshammer. Impact of Information and Communication Technologies and their Application to Challenges of Migration. *Migration und Globalisierung in Zeiten des Umbruchs*. 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/321677958_Impact_of_Information_and_Communication_Technologies_and_their_Application_to_Challenges_of_Migration
4. Laczko, Frank. Improving Data on International Migration and Development: Towards a Global Action Plan. *Discussion Paper*. 2016. 12 p. URL: <https://gmdac.iom.int/sites/default/files/papers/Improving%20Data%20on%20International%20Migration%20and%20Development-%20Towards%20a%20Global%20Action%20Plan%3F.pdf>
5. How information and communication technologies could help expand employment opportunities. *The World Bank*. 2013. 68 p. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/290301468340843514/pdf/809770WP0Conne00Box379814B00PUBLIC0.pdf>
6. Pinja, Lehtonen & Pami, Aalto. Smart and secure borders through automated border control systems in the EU? The views of political stakeholders in the Member States. *European Security*. 2017. No. 26:2. PP. 207-225. DOI: 10.1080/09662839.2016.1276057

Адрес електронної пошти автора:

sandranikolayets@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 04.11.2019 р.

ХОЙНАЦЬКА Лілія

студентка 2-го курсу, факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених і Ради студентського самоврядування факультету

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В ХХІ СТОЛІТТІ

Інформаційною безпекою вважають стан захищеності інформаційного середовища суспільства, при якому забезпечено комплекс заходів від незатвердженого доступу, оприлюднення, внесення змін, чи знищення певної інформації. У сучасних реаліях межа між інформаційним та фізичним світом стає все більш розмитою. Люди не завжди замислюються, наскільки важливою є персональна інформація [1].

Також інформаційна безпека це стан соціуму, коли має місце всебічний захист особистості, суспільства і держави від впливу на них організованих інформаційних потоків спрямованих на деформацію суспільної та індивідуальної свідомості. Проблема забезпечення інформаційної безпеки особистості в процесі комунікації виникає нерідко, тому що обмін інформацією між групами осіб виникає у кожного практично всюди. У зв'язку з удосконаленням засобів масової комунікації і активним впровадженням їх у повсякденне життя людини, причинами загроз інформаційній безпеці особистості можуть бути не тільки інша особистість, а й Інтернет та ЗМІ.

Серед загроз інформаційній безпеці особистості може бути втручання в особисте життя, плагіат (порушення авторського права); обмеження доступу до інформації; спотворення інформації та кібербулінг. У ролі захисту має виступати держава. Разом з тим, сама особистість повинна критично ставитись до інформації, яка надходить. Інформаційна безпека особистості є й на технічному рівні, з використанням спеціального програмного забезпечення, яке захищає від несанкціонованого доступу.

Як захистити особисті дані?

- ❖ Встановлювати складні паролі. Звичайно, не варто встановлювати прості паролі, наприклад «1111», чи «12345» чи «qwerty». За статистикою вони використовуються у 80-ти відсотках випадків. Також не слід використовувати один і той самий пароль для всіх акаунтів, оскільки, заволодівши ним, зловмисники отримають доступ до всіх інших акаунтів. Як варіант, можна

створити ключову фразу чи слово, і при цьому змінювати певні букви в залежності від назви ресурсу в якому реєструєтесь. У паролі варто використовувати і букви і цифри, частину літер варто робити великими. У будь-якому разі необхідно змінювати паролі хоча б раз на кілька місяців. Робити це потрібно тому, що багато інформації крадеться «на майбутнє». Гарним прикладом цього були минулорічні втрати баз е-мейлів із паролями практично всіх відомих поштових сервісів: Gmail, Mail.ru, Яндекс. При цьому, часто користувачі писали в коментарях до новин, що вже давно змінили паролі і в базах відображались старі дані. Тобто навіть якщо зловмисники отримали Ваш логін і пароль, це не означає що ця інформація буде одразу використовуватись, шахраї можуть до неї повернутись і за декілька місяців чи можливо навіть років [2].

- ❖ Не підключатися до громадського WiFi. Громадські мережі не завжди захищені паролем, іноді вони вимагають зареєструватись і зайти на сайт. Але деякі мережі відкриті для всіх користувачів без додаткових дій. Підключатись до відкритого WiFi – погана ідея. Хакери можуть створити мережу – двійника із такою ж назвою та перехопити дані. Краще знайти місце, де є мобільний Інтернет.
- ❖ Слідкувати за адресним рядком. Браузер має використовувати HTTPS, а не HTTP. Цей протокол безпечніший, ніж HTTP, він шифрує всю інформацію та захищає від атак. Можна встановити HTTPS Everywhere та змусити сайти використовувати захищений протокол усюди, де це можливо.
- ❖ Шифрування повідомлень. Більшість месенджерів вже використовують шифрування. Наприклад, WhatsApp пропонує шифрування з 2016 року. Це означає, що ніхто не зможе побачити повідомлення, окрім отримувача. Signal – найзахищеніший і чомусь зовсім непопулярний месенджер. Розробники відкрили протоколи даних для того, щоб інші фахівці переконалися у безпечності додатку. Головне – не використовувати смс для важливої інформації, адже цей канал зовсім незахищений. Для того, щоб надсилати паролі або номери банківських карток, спробуйте Privnote. Цей сервіс кодує нотатку та надає скорочене посилання, яке можна вже надіслати в месенджері. Після того, як отримувач відкриє посилання, нотатка самознищиться [3].

Насправді, нема досконалих шляхів захисту даних в мережі. Навіть до ери Інтернету спецслужби діставали «потрібних» людей з будь-якого куточку світу. Тому краще не публікувати й не надсилати нікому інформацію, яка може бути використана проти вас.

Список використаних джерел:

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. *Академія*. 2019. URL: <http://ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/55-i/1943-informatsijna-bezpeka.html>
2. Основи інформаційної безпеки. *Prometheus*. 2016. URL: <https://edx.prometheus.org.ua>

3. 5 шляхів захисту особистих даних Інтернеті. *Beetroot Academy*. 2019. URL: <https://beetroot.academy/uk/blog/5-shlyahiv-zahistu-osobistih-danih-v-interneti>

Адрес електронної пошти автора:
khoinatska.l@gmail.com

Статтю отримано: 15.10.2019 р. / Прийнято: 17.10.2019 р.

СЕМКА Ростислав

студент 3-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, заступник голови Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених та Наукового сектору Ради студентського самоврядування факультету

ЯК ФЕЙКИ ЗАХОПЛЮЮТЬ СВІТ, ТА ЩО З ЦИМ РОБИТИ

Сьогодні наш світ вступив в фазу інформаційного суспільства. Завдяки Інтернету та новітнім технологіям став можливим швидкий процес інформатизації, що робить інформацію ключовим об'єктом у житті людини. Усі процеси, що відбуваються з нами, наприклад, виробництво товарів та послуг, їх розподіл, збут, створення і використання вже ніяк не можуть існувати без використання інформаційних ресурсів. Як результат утворилася тотальна залежність між суспільством та інформаційно-комунікаційними технологіями, також зростає кількість фейкової (несправжньої) інформації, що створює справжню загрозу яка може призвести до збитків для компанії, чи навіть до ворожнечі між країнами. То що ж таке фейк?

«Fake news» – це термін який увійшов у широкий вжиток після президентських виборів у США, коли Дональд Трамп уперше

Рис. 1. Стоп фейк

Джерело: <https://cdn1.img.ukraina.ru/images/101840/83/1018408376.jpg>

звинуватив американських журналістів у «поширенні фейків». Тоді, у 2017 році, видавництво Collins назвало «fake news» поняттям року. Підроблені новини – це не нове – ми давно зазнавали пропаганди, новин таблоїдів та сатиричних репортажів.

Але зараз, завдяки Інтернету, просування трендових історій у соціальних медіа та нових методів монетизації контенту, з'явилися різні способи передачі інформації без використання традиційних засобів масової інформації. Одинарна історія, розміщена на особистому або упередженому веб-сайті, може стати вірусною і призвести до отримання додаткового контенту, який спотворюється так само, як результати славнозвісної гри «зламаний телефон». Оригінальні автори, можливо, цілком усвідомлюють, що історія – це брехня, але, не заважаючи і не перевіряючи зміст, історія може набути власного життя, набути вірусного характеру та поширити дезінформацію. Підроблені новини, можуть здаватися настільки правдоподібними, що людям важко визначити правду, чи є стаття справжньою чи фальшивою новиною, і це становить справжню загрозу для нашого суспільства.

З вищезазначеного слідує, що фейк – це завідомо неправдива інформація, метою якої є викривлення певного факту, точки зору та штучне формування в аудиторії ставлення до того чи іншого явища або події. Зазвичай вони побудовані на сюжетах, які працюють із базовими людськими цінностями й потребами – тим, що стосується кожного з нас. До прикладу, це питання добробуту, здоров'я, війни й миру, глобального майбутнього. Власне, тому фейки нас і вражають. Людина схильна сприймати інформацію емоційно та раціонально. Але коли включаються наші емоції – раціо повністю виключається.

Рис. 2. Повернення українців на Батьківщину

Джерело: https://www.dw.com/image/50338031_303.jpg

Отже, для того щоб певне повідомлення максимально вразило аудиторію, його емоційно забарвлюють. Тож фейки, як правило, складаються з обурливої або душевної історії-розповіді, яскравої картинки (шокуючого фото, веселого мему), яка привертає нашу увагу, а також гучного заголовку, який не завжди відповідає змісту самого повідомлення. Їх поширюють шляхом навмисного спотворення фактів з різними цілями, наприклад, дезінформувати певну версту суспільства.

Стосовно нашої країни то ми неодноразово ставали жертвами цієї напасти, як приклад пропоную згадати нещодавню дезінформацію усієї країни стосовно обміну полоненими 30 серпня 2019 року. В ніч на 30 серпня, близько 1:30 співробітниця апарату ВРУ Anna Islamova написала у Facebook, що: «Обмін завершився: моряки летять додому».

Це повідомлення поширив і Руслан Рябошапка, генеральний прокурор. Зараз це повідомлення видалене, але залишилися скріншоти на сторінках блогерів. Пізніше видання «Крим Реалії» підтвердило, що обмін полоненими розпочався, посилаючись на слова родичів одного з українських моряків. Однак ближче до ранку з'ясувалось, що обміну досі не відбулося і це фейк. Фейк, який поширили десятки ЗМІ. Поширення такого фейку відбулося через те, що медіа практично не посилається на офіційні джерела інформації. Більшість повідомлень є або «з власних джерел», або від «авторитетних осіб» – політиків, журналістів чи лідерів думок. Іншою причиною поширення зазначеного фейку є сама ж тема обміну полоненими, яка зручна для маніпуляцій.

Все це доводить що зараз сучасна людина зобов'язана вміти розрізняти справжні та фейкові новини для того щоб не стати жертвою дезінформації. Особливо це актуально для українців, так як наша країна має військовий конфлікт і у нашому медіа просторі знаходиться величезна маса фальшивої інформації. Для цього потрібно пам'ятати, що не слід сприймати інформацію з незнайомих, неназваних джерел, не слід поширювати такі дописи у своїх соціальних мережах, бо це може ввести в оману і ваших друзів. Пам'ятайте, що завжди має бути присутнім критичне мислення, потрібно старатися зрозуміти природу наведених тверджень. Не слід забувати «Попереджений – означає озброєний». Справді, важливо пам'ятати, що будь-які фейки ефективні настільки, наскільки некритично мислять їхні споживачі. Як тільки людина починає розуміти, що нею можуть маніпулювати, вона вже знаходиться у більшій безпеці, й шансів потрапити під вплив маніпуляції у неї набагато менше. Відтак, підвищення обізнаності – один з найефективніших способів зменшення впливу «фейкових» новин.

Адрес електронної пошти автора:
semkar2000@ukr.net

Статтю отримано: 05.10.2019 р. / Прийнято: 08.10.2019 р.

СТЕЦЬЮК Євгеній

студент 3-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, учасник Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова Наукового сектору Ради студентського самоврядування факультету

ТРУНОВА Валерія

студентка 3-го курсу факультету торгівлі та маркетингу, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова Наукового сектору Ради студентського самоврядування факультету, голова науково-дослідного клубу «Маркетинг»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ШУМ – ПОЧАТОК КІНЦЯ

«Небезпека полягає не в тому, що комп'ютер почне мислити як людина, а в тому, що людина почне мислити як комп'ютер» (С. Харіс)

Звичайний ранок кожної сучасної людини виглядає приблизно так: прокинулись, перевірили месенджери, пошту, Instagram, приготували сніданок і завершальний етап – снідаємо, однак і тут більшість людей сидить в інтернеті, а на фоні грає радіо, телебачення чи просто серіал. Мало хто замислюється, що ця звичка постійно бути на зв'язку та щоб на фоні щось грало – руйнує наші здібності. Та як саме і які здібності ми руйнуємо такими звичними речами, без яких неможливо уявити сучасне життя?

Постійно перебуваючи на зв'язку, опрацьовуючи сотні мегабайтів інформації кожного дня ми перенавантажуюмо наш мозок. А перенавантажується він через те, що більша кількість опрацьованого є інформаційним шумом, який неможливо ігнорувати, і навіть, якщо здається, що ви його не помічаєте і він проходить повз вас – досить обманюватись. Адже, інформаційний шум – несуттєва, вторинна неважлива інформація, якою супроводжується або заміщується основне повідомлення.

В сучасному світі, актуальною стала проблема того, що люди недосконало, поверхнево знають якусь тему, але в дискусії вони найактивніші, найгучніші – і справжні фахівці просто залишаються не почутими – це приклад того, як

інформаційний шум вплинув на людей та сучасне суспільство. Через перевантаження мозку непотрібною, зайвою, безглуздою інформацією людина втрачає здатність будувати причинно–наслідкові зв’язки, в результаті чого втрачається здатність опрацьовувати інформацію, і вона сприймається у тому виді, в якому подається. Саме тому, більшість інформації, що існує в світі люди вважають правдивою, хоча це не так. Або думка про те, що людина, яка активно й голосно виступає за щось або розповідає – насправді є справжнім фахівцем і неправди не розповість. Такі стереотипи реальні, бо наш мозок вже не хоче будувати зв’язки і просто приймає все так як є.

Причинами інформаційного шуму є постійне збільшення інформації у світі (табл. 1); бажання дезінформувати людей (навмисний інформаційний шум); надлишок інформації.

Таблиця 1

Збільшення об’ємів інформації за останні 200 років

Період	Інформація збільшується...	Як часто збільшується кількість інформації
1800–1949 рр.	Вдвічі	50 років
1950–1969 рр.	Вдвічі	10 років
1970–1989 рр.	Вдвічі	5 років
З 1990 р.	Вдвічі	1 рік

Джерелами інформаційного шуму є телебачення, інтернет, радіо, газети, реклама, інформаційний фон (смартфони, книги, розмови тощо). Небезпека інформаційного шуму полягає у викривленні інформації; під час опрацювання інформації можливо відфільтрувати корисну інформацію та використати непотрібну; перенавантаження дефлекторів – психологічних механізмів людини, які за певними властивостями, на основі евристичного аналізу, відносять вхідну інформацію до шуму або корисної інформації.

Різновидом інформаційного шуму є інформаційне шумування – умисне перевантаження реципієнта незначущою, вторинною, «зайвою» інформацією з метою відвернути його увагу від отримання відомостей, оприлюднення яких є небажаним для когось. Підвидами інформаційного шумування є рекламні повідомлення, пропагандистська інформація, спам, контекстна реклама (рис. 1).

І саме цей різновид шуму постійно оточує нас і діє на нашу підсвідомість. Наприклад, коли ми переходимо на якийсь сайт там завжди впливає або зверху, або в стороні рекламні банери – і хоч ми не звертаємо на них увагу – наша підсвідомість вже обробила та відклала цю інформацію.

Проблема інформаційного шуму полягає в тому, що нарешті інформація стала загальною та доступною, та люди не знають як правильно використовувати ці безмежні знання, а тому цей феномен можна назвати початком кінця.

Рис. 1. Приклад інформаційного шумування

Джерело: фото Х. Портела.

ніж півроку), самооцінка такої людини теж зростає як і її усвідомленість.

Особливістю цього феномену є те, що і як до фізичного онанізму, людський організм дуже швидко звикає і потім не можливо відмовитись від нього. Тим паче, коли самооцінка зростає дуже високо людина просто не розуміє, що вона почала деградувати. До речі, у сучасному світі існує тенденція до того, що чим більше книг прочитано, тим людина розумніше. Однак така залежність між кількістю книг та розумом є прикладом інформаційного онанізму – більшість людей читають книги не вдумуючись, а просто заради кількості.

Звісно, є прихильники інформаційного онанізму та шуму, які у захист своїх поглядів наводять факт того, що людина насправді щаслива тільки тоді, коли її мозок чимось зайнятий. Однак, чи важливо яку саме інформацію мозок оброблює – потрібну чи непотрібну – це вже питання до прихильників цієї теорії.

Від перевантаження інформаційним шумом людина швидко згасає: в неї починаються часті болі, вона починає все гірше сприймати інформацію та навколишній світ, впадає в маленьку депресію, стає агресивною та просто втомлюється. Та як вберегтись від інформаційного шуму? Чи можна відкласти цей кінець, до якого він нас веде?

Звісно, у світовому плані неможливо прибрати інформаційний шум – на ньому будується вся світова економіка. А ось, щоб індивідуально вберегтись від його дії або просто перезавантажитись необхідно: обмежити час перебування на зв'язку; прибрати непотрібні сповіщення; частіше перебувати в тиші; знайти хобі, що ви могли повністю розслабитись; концентруйте увагу на чомусь одному – забудьте про багатозадачність; робити дні тиші.

Адже, через нього наші здібності зменшуються, час витрачається марно, звички стають згубними. До речі, до згубних звичок можна віднести також такий феномен, як інформаційний онанізм.

Інформаційний онанізм – це коли використання знання заміщується отриманням все нової інформації. Тобто, процес отримання інформації для розвитку заміщує саморозвиток. Людина стає все більш усвідомленою, однак менш інтелектуальною. А коли такий процес триває довгий період (більше,

Тож, від інформаційного шуму не втекти – це побічний ефект вседоступності знань. Однак, людям необхідно просто навчитись жити з ним.

Адрес електронної пошти авторів:

pirat1330@gmail.com; valeriat@ukr.net

Статтю отримано: 11.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

ГАРБАР Антон

студент 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасник Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО НАДАЄ МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ

Ми живемо в тотальний час інформаційної диджиталізації. На просторах інтернету кожен може знайти будь-яку необхідну інформацію, а також навчитися новому ремеслу, не виходячи з дому. У сьогодення все більш набирає популярності підприємницький вид діяльності, так би мовити – створення власного бізнесу. Але як тоді розпочати власну справу, якщо ти не маєш жодного досвіду та навичків? На допомогу цьому є люди, які вже пройшли такий нелегкий шлях, від «А» до «Я» – це успішні бізнесмени, які виходять у відкритий медіа простір з метою взяти на себе соціальну відповідальність та передати свої знання тим, хто їх потребує.

Яскравим прикладом являється відомий український підприємець, Голова наглядової ради холдингу «Global Spirits», – Євгеній Черняк [1]. Євгеній став відомим завдяки ЛТЗ «Хортиця» та своєму YouTube-каналі «Big Money» [2], на якому він демонструє інтерв'ю з відомими та успішними бізнесменами, маркетологами, топ-менеджерами та професіоналами, які співпрацюють зі світом бізнесу. Під час комунікації висвітлюються кейси різних компаній, бізнес моделі створення справи, інструменти маркетингу і менеджменту, а також багато інших безцінних та дієвих навичок, якими вільно діляться з аудиторією успішні спікери з однієї чи іншої ніши бізнесу. Як заявляє сам Євгеній: «Жоден великий

підприємець не зможе розмовляти на рівних з будь-яким журналістом, тому що він буде більш харизматичнішим та енергійнішим у будь-якому плані, ніж та людина, яка бере у нього інтерв'ю. У мене є хороша позиція для відвертої розмови, тому що я знаю як думають ці прекрасні та успішні хлопці, які зробили бізнес, я знаю які питання потрібно задавати, через те, що їхній біль – мій біль, їхні успіхи – мої успіхи, точно розумію, що їх хвилює, точно розумію їхнє відношення до грошей, відношення до світу, світобачення, певні принципи. Відповідно я стараюсь бути гострим у цих інтерв'ю, тому що комплементарні інтерв'ю в принципі «не заходять» і робити їх, як я вважаю, не є чесно. Тому я в розмові, не маючи спеціальної освіти, стараюсь бути максимально ефективним: задаю такі питання, які максимально розкривають особистість бізнесмена зі сторони людини» [3].

Також, на мою думку, до списку людей у яких можна навчитись основам бізнесу в інформаційному просторі є:

- ❖ Оскар Хартманн – засновник більше 10-ти компаній капіталізація яких перевищує 5 млрд дол. США, чемпіон світу з греблі, YouTube-канал «Оскар Хартманн»;
- ❖ Андрій Федорів – найуспішніший маркетолог України, власник міжнародної креативної компанії «FEDORIV», YouTube-канал «FEDORIV VLOG»;
- ❖ Андрій Оністрат – бізнесмен, банкір, віце-президент Федерації триатлону України, YouTube-канал «Бегущий Банкір».

Завдяки таким людям, які беруть на себе соціальну відповідальність, кожен з нас може отримати у відкритому та цікавому форматі фундаментальні знання для створення власного бізнесу. Хочеться підсумувати наступними словами: якщо не знаєш – запитай, а якщо вже знаєш, то неодмінно приступай до роботи.

Список використаних джерел:

1. Біографія Євгенія Черняка. *Онлайн енциклопедія «Вікіпедія»*. 2019. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%8F%D0%BA,_%D0%95%D0%B2%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
2. Big Money з Євгенієм Черняком. *YouTube-канал*. 2019. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCBXknSneBtw2iA8BQsXqiTw>
3. Інтерв'ю з Євгенієм Черняком від 4 жовтня 2019 року. *YouTube*. 2019. URL: <https://youtu.be/MFhSBw9Q-ZU>

Адрес електронної пошти автора:
ruporanton@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 07.11.2019 р.

Розділ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

САМОЙЛЕНКО Анастасія

студентка 3-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, голова Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова English speaking club

ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ РОЗВИТКУ

На сучасному етапі суспільство й економічні системи зазнають значного впливу інформаційних технологій. Відповідно до цього країни розуміють необхідність модернізації інформаційно-комунікаційних технологій, а також підходів до власного розвитку. Важливу роль у розвитку світової економіки відіграють сучасні глобалізаційні процеси. Згідно Закону України «Про інформацію», інформація – це публічно розголошені відомості про події та явища, що відбуваються в суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі. Інформаційну інфраструктуру утворюють підприємства та організації, центри обробки й аналізу інформації, канали інформаційного обміну, комунікації і лінії зв'язку, засоби інформаційної взаємодії. Однією з ключових технічних характеристик інформаційної економіки є мережа Інтернет, що стала платформою для нових способів ведення бізнесу, надання урядом державних послуг та забезпечення можливостей безперервного навчання [1].

Переваги доступу до цифрової інформації для суспільства полягають у кращому та більш дешевому доступі до інформації, яка дає змогу реалізувати бізнес-проекти та знизити їх вартість. Швидке зростання інформаційних технологій та можливості користування електронними послугами дало поштовх до нової трансформації – переходу до інформаційної економіки.

Інформаційна економіка – це здатність суб'єктів господарювання швидко обробляти та застосовувати інформацію, яка заснована на знаннях, частина базової економічної науки, яка вивчає економічні закони та закономірності у сфері виробництва, генерування науково технічної інформації та наукових знань [2]. Вважаю, першочерговим завданням цієї галузі академічної науки є спрямування соціально-економічного розвитку України в єдине поле сучасного поступу передових країн світу, що характеризується переходом від

індустріального до постіндустріального (інформаційного) етапу, в основі якого лежить інноваційно-інформаційна макроекономічна модель розвитку. Виникнення поняття «інформаційна економіка» бере свій початок з робіт австрійсько-американського дослідника Фріца Махлупа, який у 1933 р. почав вивчати вплив патентів на наукові дослідження [3]. Ф. Махлуп увів поняття «індустрія знань», до якої він включив п'ять секторів інформаційної діяльності у суспільстві: освіта, наукові дослідження і розробки, засоби масової інформації, інформаційні технології та інформаційні послуги.

Процес становлення інформаційної економіки в Україні мав низку особливостей, а саме: по перше, появою нових виробничих сил, що суттєво змінили технологічну базу виробництва за рахунок запровадження автоматизації, інформресурсів і комп'ютерної техніки з розгалуженою мережею Інтернет; по друге, інформаційній економіці притаманне запровадження інформаційних технологій у виробництво, торгівлю та послуги, розвиток Інтернету, що є базою для створення мережеских підприємств і мережевого інтелекту; по третє, для інформаційної економіки властива зміна характеру праці, власне, виникнення нового виду діяльності – інформаційної та інших нових форм праці, які здійснюються дистанційно; по четверте, розвиток інформаційної економіки супроводжується структурними змінами на макро- (поява нової галузі економіки – інформаційної індустрії, що виникла в наслідок злиття галузей обчислювальної техніки (виробництво комп'ютерів, програмне забезпечення, здійснення послуг з їх обслуговування), зв'язку (Інтернет, телефон, кабельне телебачення, супутниковий зв'язок, радіо) й інформаційного наповнення (бібліотечна)) та мікроекономічному (поява підприємств нового типу, які здійснюють діяльність у мережі Інтернет, з використанням працівників, які окремо функціонують і територіально відокремлені один від одного, а також практично не мають матеріальних активів (віртуальні корпорації)) рівні.

Для інформаційного суспільства характерне збільшення знань у житті суспільства, зростання кількості інформаційних комунікацій та ролі інформації, створення глобального інформаційного простору, що сприяє ефективній інформаційній взаємодії людей, задоволення їхніх потреб в інформаційних продуктах і послугах, їх доступу до світових інформаційних ресурсів.

Найбільш стратегічними цілями розвитку інформаційної економіки України є: впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ) у всі сфери життєдіяльності суспільства і держави; державна підтримка нових «електронних» секторів (торгівля, надання фінансових і банківських послуг); створення електронних інформаційних ресурсів, які повинні використовуватися в інформаційному обміні; використання ІКТ для удосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, встановлення електронних форм взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами [3].

Формування сприятливих економічних умов розвитку інформаційного сектора економіки України сприяє підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, забезпеченню постійного економічного зростання за рахунок впровадження ІКТ, розвитку підприємницької діяльності у сфері ІКТ шляхом формування системи адміністративних, правових і економічних механізмів, які стимулюватимуть попит на інформаційну продукцію, залучення інвестицій в ІКТ, розвиток конкуренції, просування вітчизняної продукції на міжнародний ринок.

Проблеми інформаційного сектору супроводжуються втратою колишніх позицій не лише на ринках інформації, але й на ринках продуктів і послуг. У споживчих секторах – це, перш за все, проблеми конкурентоспроможності економіки, оскільки це є відставанням в обробці і отриманні необхідної інформації, невміння використовувати інформаційний ресурс і розпорядитися інтелектуальною власністю. Отже, інформаційний сектор на сьогодні є найбільш динамічним сектором економіки, який визначає економічний розвиток і потенціал не тільки окремих країн, але й всього сучасного світу.

Список використаних джерел:

1. Малик І. Тенденції розвитку інформаційної економіки в Україні. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Сер.: Економіка і менеджмент. 2013. № 1. С. 25-34.
2. Антохов А. Тенденції розвитку інформаційних технологій: глобальний, національний та регіональний виміри. Інноваційна економіка. 2015. № 1. С. 256-262.
3. Ткачова А. Специфіка і тенденції розвитку інформаційного сектора економіки України. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2378>

Адрес електронної пошти автора:

samoilenkoa25@ukr.net

Статтю отримано: 10.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

КРУМКА Маргарита

студентка 3-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, голова відділу Організації заходів Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, активістка сектору Центру розвитку кар'єри Ради студентського самоврядування факультету

INNOVATIVE MARKETING STRATEGIES OF THE INTERNATIONAL RETAILERS

Innovation is an incredibly valuable for digital-era brands. All of the brands display a clear focus on customer-centric experiences, and innovative marketing practices enables them to design and provide for consumers in ways that enhance those experiences that consumers may not yet even expect.

Innovative marketing is undoubtedly an exciting proposition. Let's look at examples of brands employing innovative marketing practices today.

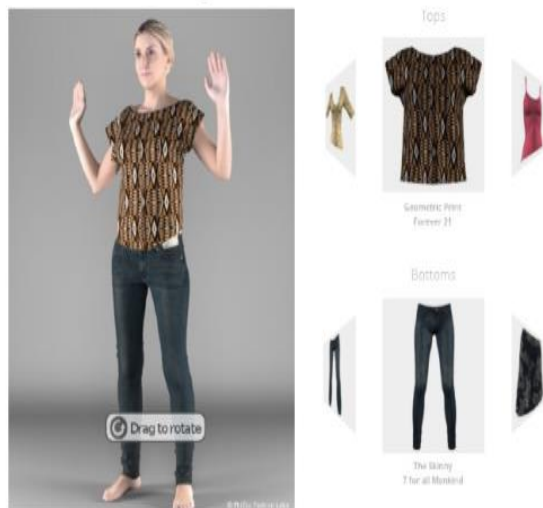

Figure 1. Virtual fitting room

Source: <https://www.retaildetail.eu/en/news/m-tail/ebay-buys-virtual-fitting-room-software>

In-Store Enhancement for Retailer. With online sales increasing exponentially and shoppers drastically reducing visits to stores, many retailers are trying to get even by employing cutting-edge technologies to their stores with an eye to attracting more customers.

- **Viewsy.** Viewsy uses sensors to track shopper behavior in the store. It will trend based on how long the customers had to wait in line, or how long do they tend to wait before returning to the store.
- **FaceFirst Facial Recognition Technology.** FaceFirst's cameras will scan and compare shoppers' faces against a database of previous shoppers, and photos of people who liked or followed the company on social media sites.
- **eBay Dressing Room.** eBay bought graphic company PhiSix, in order to create 3D designs of clothing, allowing customers to «try on» online purchases for size (fig. 1).

Payments. Paying for purchases is now easier and more convenient for customers than ever. Customers can check out quicker than ever with just the click of a button.

- Twitter «Buy Now / Pinterest Buy» button. Now, it's easier than ever for customers to buy items they love on Twitter and Pinterest. Twitter's «Buy Now» and Pinterest's «Buy» buttons benefit retailers because it gives customers yet another way to purchase items.
- Apple Pay and Android Pay. These mobile apps make it easier than ever to make secure, quick payments. iPhone users can install Apple Pay from the Wallet App. Android users who have versions 4.4 and above can set up Android Pay through Google Wallet.

Figure 2. Apple Pay and Android Pay

Source: <https://prolviv.com/blog/2017/10/28/google-zapustyt-v-ukraini-servis-bezkontaktnoi-oplaty-zi-smartfoni-v-android-pay-zmi/>

Mobile and Ecommerce. The digital experience is hardly a novelty for customers anymore. Mobile phones and tablets have forever changed the buyer's experience.

- Snapfashion. People using this app can upload clothing items they like, and the app will look through over 250 stores to find locations to order online.

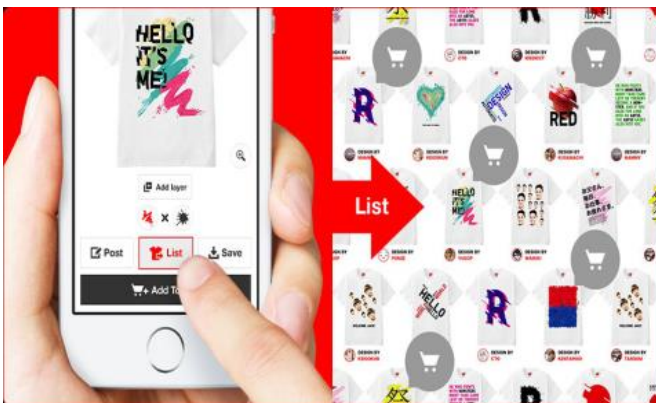

Figure 3. UTme! Market

Source: https://utme.uniqlo.com/index_en.php

long lines or waiting weeks for a delivery.

- UTme! (Uniqlo concept app). Customers can order custom-designed shirts via this app. In addition, they can sell their designs through the app's Marketplace feature.

- Starbucks App. Using this app, customers can place their orders ahead of time, use and keep track of their customer rewards and find nearby stores.

Delivery. Gone are the days where your only interactions with your customers took place in your brick-and-mortar stores. These services are taking the hassle out of the delivery process. Customers no longer have to deal with

- Amazon drones. It's a bird. It's a plane. It's a...drone? Yes, in just another few years' time, after getting the go-ahead from the FAA, drones could be delivering packages to customers' doors within 30 minutes.
- Google self-driving cars. While Google's driverless cars aren't ready to be left unmanned yet, they're making more and more progress every day. Self-driving cars navigate based on sensors that can feel as far as 2 football fields away in every direction.
- Duddle Parcels. Duddle Parcels is a delivery service that's located in and around train

Figure 4. Google self-driving cars

Source: <https://www.theverge.com/2015/5/15/8610667/google-self-driving-car-public-testing>

stations in the United Kingdom. Using Duddle, customers can send, pick up or return packages 7 days a week. The company started in 2014.

To sum up, it's undeniable that these changes put the customer even more in the driver's seat than in previous times. This gives businesses an opportunity to engage their creativity, and forge deeper connections with their customer base than ever before.

Адрес електронної пошти автора:
margokrumka@ukr.net

Статтю отримано: 15.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

ВОРОНЦОВ Марк

студент 3-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, заступник голови Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова Наукового сектору Ради студентського самоврядування факультету

ЕЛЕКТРОННА КРАЇНА ЯК МЕТА РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Україна активно бере курс на європейську інтеграцію та співпрацює з США. Одним з основним напрямом розвитку країн Першого світу є перехід на більш доступні, електронні засоби розвитку країни. Останніми роками курс на технологічний розвиток та прогрес в Україні залишається незмінний. Ідеальною же системою для розвиненої країни є уряд технократів з усіма базами даних в електронних носіях, до яких кожен зможе отримати доступ. Ідеальний світ за технократією, це світ без корупції, де голосувати можна без виходу з дому, де майже не буде бюрократії, тому що, відверто кажучи, це займає дуже багато часу. Тож ця проблема, як на мене, є дуже актуальною в нашій країні.

Бачення інформаційно-орієнтованого суспільства, заснованого на інформації, значною мірою керується гладкою інтеграцією нових засобів масової інформації – або, що ми називаємо, «інформаційно-комунікаційні технології» (ІКТ) – із традиційними засобами масової інформації у поєднанні з набором технічних навичок, перспективною політикою уряду, ставленням до навчання протягом усього життя та бажанням підвищити ефективність та використовувати інновації гуманним та екологічно стійким способом.

Пропоную розглядати бачення на інформаційне суспільство через масштабовані рамки для порівняння зрілості різних інформаційних суспільств, а також прогрес, який досягла окрема країна в різних національних ІКТ-ініціативах. Такі рамки використовується для посилення існуючого аналізу інформаційного суспільства та подання нових дорожніх карт для дослідників та політиків.

Є два способи бачення на ІКТ: як на інструмент та як на галузь. Як інструмент, доступний за ціною і користю ІКТ дійсно можуть трансформувати спосіб роботи, розваги, навчання, управління та життя суспільств на індивідуальному, організаційному, галузевому, професійному та національному рівнях [1]. Як галузь, ІКТ є найбільшим зростаючим економічним сектором, що

охоплює обладнання, програмне забезпечення, телекомунікації та передачу даних та консультаційні послуги.

Крізь об'єктиви (інструменти та галузі), ефективність країн, що розвиваються, відстає від розвинених країн, але з'являються цікаві моделі варіацій та глибини досконалості. Наприклад, Індія має процвітаючий контент-сектор та ІТ-індустрію, але у нього також настає цифровий розрив, де є ІКТ, недоступний або доступний як інструмент для більшості населення. Такі країни, як Китай, стали енергетичними центрами, але все ще насторожено ставляться до наслідків, які спричиняє безперервний потік інформації в Інтернеті.

У розвинених країнах Інтернет наближається до статусу одного з головних у розвитку, але має пройти довгий шлях до досягнення аналогічних рівнів проникнення в країни, що розвиваються. Згідно з висновками МСЕ, 80 відсотків користувачів Інтернету в усьому світі перебувають у розвиненому світі, а два з кожних п'яти людей у розвинених країнах – в Інтернеті. І навпаки, у країнах, що розвиваються, лише одна людина з 50 має доступ до Інтернету. Тим часом, хоча навіть у країнах, що розвиваються, деякі програми та переваги інформаційного суспільства вже стають очевидними.

Одне з цікавих застосувань цієї рамки полягає в аналізі вражаючого зростання аутсорсингової практики з використанням ІКТ та створення великих можливостей зайнятості в країнах, що розвиваються: пряма функція інформатизації ділової активності, глобального зв'язку у сфері телекомунікацій та передачі даних, відмінності в оплаті праці, рівня в різних країнах та поява кишені технологій та ділових навичок у різних куточках світу [2].

Країни, які можуть швидко використовувати інформаційні параметри для своїх місцевих основних компетенцій, можуть позиціонувати себе як привабливі напрямки аутсорсингу для глобальних організацій. Наприклад, Індія має податкові пільги та інфраструктурні товари для компаній, які можуть створити офшорні лабораторії дизайну та аутсорсингові центри для бізнес-процесів; зазначене підтримується навчальною галуззю, а також фінансуванням.

Незважаючи на останні хвилювання в так званій «новій економіці», безперечно, нові ІКТ, такі як Інтернет, трансформували бізнес та ринки, революціонізували навчання та обмін знаннями, породжували глобальні потоки інформації, надавали нові можливості громадянам та громадам, забезпечили створення значного багатства та економічного зростання в окремих країнах.

Окрім закону Мура та закону Меткальфе (про експоненціальне збільшення потужності чіпа та мережевої вартості), мережева економіка характеризується чотирма новими законами, за словами Бернарда Ланга, засновника Асоціації франкомовних користувачів Linux (AFUL):

❖ Закон самоорганізації стверджує, що успіх суспільства чи галузі буде залежати від того, наскільки добре налагоджуватиметься співрегулювання або саморегулювання в соціумі;

- ❖ Закон необмежених ефектів стверджує, що новий зміст та програмне забезпечення доступні миттєво для населення через Інтернет;
- ❖ Закон про великі числа стверджує, що значні громади можуть дуже швидко формуватися в Інтернеті;
- ❖ Закон нульової граничної вартості стверджує, що як тільки щось було створено в Інтернеті, додаткові витрати на розповсюдження його користувачеві дорівнює нулю [3].

Отже, інформаційне суспільство активно розвивається в усіх країнах світу але з різною швидкістю. Це спричинено тим, що країни мають різне покриття та доступ до Інтернету, і, найголовніше, різні закони, які підтримують розвиток інформаційних технологій. Тобто, розвинені країни вже мають всі переваги для швидкого та якісного впровадження нового інформаційного суспільства, країни, що розвиваються, намагаються розвивати суспільство адаптуючись під курс високорозвинених країн. На жаль, найменш розвинені країни не мають змоги для розвитку інформаційного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Brey Philip. The Information Society: Technological, socio-economic and cultural aspects. *Prolegomena for a sustainability-oriented ethics of ICT*. 2019. URL: https://essay.utwente.nl/73135/1/Ca%C3%B1izares_MSc_Behavioural%2C%20Management%20and%20the%20Social%20Sciences.pdf
2. Hooley Richard. The Contribution of Technocrats to Development in Southeast Asia. *University of California Press*. 1976. Vol. 16. No. 12. pp. 1156-1165. URL: https://www.jstor.org/stable/2643452?seq=1#page_scan_tab_contents
3. Куприянова Л., Ефимова О. Информационное общество, современные этапы развития. *Економіка майбутнього*. 2014. № 3. С. 71-85. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/informatsionnoe-obschestvo-sovremennyy-etap-razvitiya-novoy-ekonomiki>

Адрес електронної пошти автора:

mrkvrncv@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 07.11.2019 р.

СТЕЛЬМАХ Юлія

студентка 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу втілення інновацій Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: НОВА ЕРА РОЗВИТКУ ЧИ ДОРОГА ДО ЗАНЕПАДУ ЛЮДСТВА

Моє і твоє суспільство сьогодні перейшло на новий рівень. Воно вже далеко від етапу індустріалізації, навіть більше, починає відходити від постіндустріалізації. Інформація і знання керують усім і всюди, технології в суспільних та господарських відносинах є передовою умовою розвитку господарства. Із кожним роком поняття «інформація» набуває усе новішого значення, виникають так звані «технологічні субкультури» – віртуальні відносини, до яких поступово звикає людство. Світ рухається вперед, про це свідчить зацікавленість кожного у якомусь вищому, «іншому» майбутньому.

Ось до прикладу, в Японії 22 липня 2000 року був прийнятий такий важливий документ як Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства, у якій розвиток ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) розглядається як один з найважливіших компонентів інформаційного суспільства [1].

Концепція і термінологія «інформаційного суспільства» набули значного поширення і в Україні услід за їх поширенням у світі з тими ж, характерними для світу, протиріччями та неясностями у їх застосуванні. Вперше орієнтацію України на створення «інформаційного суспільства» було офіційно зафіксовано в Стратегії інтеграції України до ЄС ще в 1998 році. Історична фаза еволюційного розвитку цивілізації, в якій знання продукуються у єдиному інформаційному просторі, дійсно полегшує життя. Відкриваються нові можливості: швидко, у великому обсязі сприймати та обробляти, зберігати інформацію; об'єднувати різні технології комунікації; створити глобальний інформаційний простір; задовольнити їхні потреби щодо інформаційних продуктів і послуг; підвищити рівень освіти, науково-технічного і культурного розвитку за рахунок розширення можливостей систем інформаційного обміну на міжнародному, національному і регіональному рівнях тощо.

Проте у всьому цьому позитиві є і парадокс. Існують очевидні перешкоди, що роблять інформаційне суспільство не таким вже й привабливим, яким воно здається на перший погляд. З усіх них виділити варто дві.

Перш за все, втручання у приватне життя (несанкціонована електронна пошта, реклама, віруси) інколи дійсно дратують! А зростаюче усвідомлення моніторингу (часто небажаного) за особистим життям з боку комп'ютеризованих служб може стимулювати у відповідь нові види невдоволень та навіть соціальних рухів.

Другий, ще більш вагомий негативний фактор – це відірваність тих, хто занадто захоплюється інформаційними технологіями, від реального життя. Це з кожним днем усе більша «засмоктаність» у світ інновацій, технологічний прорив і «полегшене» життя, проте разом із тим відсторонення від комунікації, шкода здоров'ю.

Виявляється, деякі з нас уже замислились над майбутнім своїх дітей і придумали дещо цікаве. Так, викладачі Американського Університету Вільямса Вуда стурбовані тим, що їх студенти проводять дуже багато часу в Інтернеті. Щоб перешкоджати цьому, керівництво університету запропонувало студентам знижку на оплату навчання за те, що діти проводитимуть більше часу в реальному житті. Таким чином, студент підписує договір з університетом, в якому обумовлюється, що протягом року учень відвідуватиме різні навчально-культурні заходи, заробляючи при цьому бали [2].

До інших негативних властивостей суцільної інформатизації належать: психологічні проблеми, пов'язані з віртуальною реальністю; культурна експансія країн (проблема захисту інтересів національних меншин і національної культурної спадщини та мови інших країн, щодо яких відбувається експансія); інформаційна нерівність, що полягає в різному ступені доступності інформації членам людської спільноти; інформаційні переваження сфери освіти на всіх рівнях, що у свою чергу, призводить до різкого скорочення часу циклу оновлення знань. Вже зараз знання студентів природничих, технічних, економічних, правових, соціально-прикладних спеціальностей, отримані на початку навчання, до його кінця встигають радикально змінитися, адже класичний підхід до організації освітніх процесів стає іншим: виникає серйозне протиріччя між традиційними педагогічними технологіями і реальними потребами суспільства [3].

Отже, сьогодні світ переживає нову могутню революцію, здатну принципово змінити життя людей – їх роботу, дозволя, способи об'єднання в співтовариства і навіть ставлення до самих себе. Технології настільки глибоко проникли в життя людей, вплелися в саму тканину її повсякденності, що вичленувати їх із загального світоглядного та культурологічного контексту вже не представляється можливим. Сучасне інформаційне суспільство докорінно змінило більшість соціальних, політичних, правових і виробничих відносин, що склалися за багато століть. Це спричинило за собою великі зміни в свідомості і світогляді людей. Проте варто й пам'ятати, які наслідки несе за собою «цунамі технологічних перетворень», оберігаючи себе й навколишнє середовище від

неочікуваних неприємних «сюрпризів» та намагаючись забезпечити якнайкраще майбутнє для власних же дітей.

Список використаних джерел:

1. Макарусь Б. Інформаційне суспільство як новий етап розвитку суспільства. *Науковий блог Національного університету «Острозька академія»*. 2017. URL: <https://naub.oa.edu.ua>
2. Колодинський М., Герук Б. Інформаційне суспільство – розвиток чи занепад. *Blogger*. 2018. URL: http://ukrdoslkosmosu.blogspot.com/2018/04/blog-post_24.html
3. Переваги та недоліки інформаційного суспільства. *Інформатика*. URL: https://stud.com.ua/43295/informatika/perevagi_nedoliki_informatsiynogo_suspilstva

Адрес електронної пошти автора:

julia22blue@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 07.11.2019 р.

НОВІКОВ Владислав

студент 3-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, учасник Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених і наукового клубу кафедри обліку й оподаткування «Лука Пачолі»

ПРОБЛЕМИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ефективне планування підприємства є запорукою його розвитку. Ефективність планування підприємства визначається багатьма обставинами, зокрема: правильне встановлення обсягів, якісного складу, термінів виробництва та реалізації продукції; передбачуваність місткості та перспектив розвитку ринків, на яких працює підприємство; проектування випуску нової продукції; вибір оптимальної технології та організації виробництва; належне інформаційне забезпечення.

В умовах ринкової системи господарювання діапазон використання цих факторів досить великий. Світ постійно розвивається, тому з кожним роком

інформаційний фактор має все більший вплив на планування підприємства. Перехід до цифрового суспільства, на даному етапі розвитку цивілізації, є піковою фазою його розвитку. Україна, як і будь-яка Європейська держава, задля налагодження електронно-комунікаційної системи громадян, прагне до всеохоплюючого переходу на цифрові технології.

Ведення підприємницької діяльності у будь-яких масштабах, в сучасних умовах, без використання програмних продуктів є неможливим явищем. Підприємство яке не використовує у своїй діяльності програмні надбання приречене на занепадання. Саме через це українські підприємці активно впроваджують у роботу надбання таких програмних продуктів, як «М.Е.Дос», «Памак: Бухгалтерія» та «Памак: Фінансовий звіт». Дані програми значно підвищують швидкість руху документації як у середині підприємства, так і за його межами. Використання даних програмних продуктів надають можливість бізнесу для швидкого обміну інформацією з іншими контрагентами. Водночас не слід забувати про загрози, які вони можуть нести для держави.

12 травня 2017 року Світову спільноту охопила паніка, коли комп'ютерний вірус WannaCry, вразив операційну систему Microsoft Windows, атакувавши комп'ютери Іспанії. Згодом вірус поширився на інші країни. Вже на 17 червня 2017 року цим вірусом було вражено 150 країн світу. Кількість вражених комп'ютерів перевищила 500 тисяч одиниць. Збиток від даного вірусу досягнув 4 млрд доларів США [1].

Вже 18 травня 2017 року виявили другий за швидкістю поширення та шкідливості вірус в Україні після WannaCry, вірус-зидирник XData. Він шифрував дані на комп'ютера та вимагав до 1 BTC від користувачів. Переважна більшість жертв даного вірусу бухгалтерські комп'ютери українських підприємств, які використовували систему «М.Е.Дос» на операційних системах Windows Server 2008, Windows XP, Windows 7 та Windows Server 2012. Постраждали стверджували, що шифрування даних відбулося після того, як вони оновили програми «М.Е.Дос». Хоча, виробник програмного засобу заперечив проблеми з безпекою і назвав це збігом [2].

Шляхом згуртованих зусиль кібернетиків, засіб по дешифруванню даних, уражених XData, був опублікований вже через 12 днів. Але шахраї отримали доступ до найважливішого об'єкта підприємницької діяльності – інформації. Витік інформації негативно впливає на діяльність підприємців [3].

У 2017 році відбулася ще одна атака, яка сколихнула світову спільноту. 27 червня 2017 вірус-шкідник NotPetya масово атакував комп'ютери українських підприємств. Під час атаки, яка відбулася напередодні Дня Конституції, глава Information Systems Security Partners Олексій Ясинський отримав дзвінок від директора, який повідомляв про атаку на ДП «Ощадбанк». По прибуттю в офіс банку, він виявив місцевий ІТ-департамент в розгубленості. 90 % комп'ютерів були заражені. Слідом О. Ясинський почав отримувати дзвінки з усієї України

стосовно вірусних атак. NotPetya поширювався по компаніям дуже швидко, щоб розправитися з внутрішньою мережею українського банку, йому треба було 45 секунд [4].

Список українських жертв NotPetya є доволі значним, зокрема: 6 госпіталів в Києві; 6 енергетичних компаній; 2 аеропорту; 22 українських банки; банкомати; термінали; понад 300 компаній. Загалом близько 10 % всіх комп'ютерів в країні.

Кібератаки є непередбаченими ризиками діяльності підприємства. В умовах сучасних реаліях, вони не дають можливості підприємцям адекватно працювати. На жаль, представники бізнесу стають безпорадними перед діями шахраїв, від яких жоден суб'єкт господарювання не залежно від його розмірів не може бути захищеним. Під удар потрапило майже кожне міністерство. Міністр інфраструктури Володимир Омелян в коментарях сказав: «Уряд був непрацездатним». 4 липня 2017 року правоохоронці вилучили сервери системи «М.Е.Дос».

Кіберполіція повідомила, що вважає «М.Е.Дос» постраждалою стороною, бо злочинці зламали програму, зламали сервер оновлень і встановили переадресацію на інший сервер. Білий Дім Сполучених Штатів Америки так прокоментував даний випадок: «The attack, dubbed NotPetya, quickly spread worldwide, causing billions of dollars in damage across Europe, Asia, and the Americas...». Вже 5 липня 2017 року засіб захисту було розроблено, він ефективно подолав загрозу для користувачів [5].

Отже, як ми бачимо що інформаційне піднесення має значний вплив на розвиток бізнесу в Україні. Однак, слід враховувати, що кіберпростір не є досконало вивченим. На жаль шахраї використовують дану проблему на свою користь. Жодне планування не здатне передбачити масштаби втрат від шахрайських дій хакерів. Чергова кібератака може призвести навіть до банкрутства підприємства. Для більшої безпеки потрібно постійно модернізувати програми по захисту від різноманітних шкідливих програм.

Список використаних джерел:

1. Кіберзагроза: WannaCry атакував системи головного залізничного оператора Німеччини. *TCH*. 2017. URL: <https://tsn.ua/svit/kiberzagroza-wannacry-atakuvav-sistemi-golovnogo-zaliznichnogo-operatora-nimechchini-928680.html>
2. Вірусна програма XData. *TCH*. 2017. URL: <https://ru.tsn.ua/ukrayina/avtor-programmy-kotoruyu-podozrevalyut-v-rasprostraneni-petya-a-otkrestilas-ot-svyazi-s-rf-887143.html>
3. Все, что известно про вирус-вымогатель XData: кто под угрозой и что делать. *AIN*. 2017. URL: <https://ain.ua/2017/05/24/vse-pro-xdata-po-ka>
4. Нерассказанная история NotPetya – самой разрушительной кибератаки в истории. *AIN*. 2017. URL: <https://ain.ua/2018/08/24/notpetya-istoriya>

5. Statement from the Press Secretary. *The White House*. 2018. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/statement-press-secretary-25>

Адрес електронної пошти автора:
vlad_tmvv@ukr.net

Статтю отримано: 05.10.2019 р. / Прийнято: 10.10.2019 р.

ШУЛЬ Валерія

студентка 3-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, заступник голови Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова Європейського клубу

ТРЕНДИ РОЗВИТКУ DIGITAL-MАРКЕТИНГУ

Діджитал-маркетинг – спосіб просування бренда чи компанії за допомогою всіх цифрових технологій. Його часто плутають з інтернет-маркетингом, проте він має більші можливості: digital працює онлайн та оффлайн і має інший формат взаємодії з цільовою аудиторією.

Основні інструменти цифрового маркетингу: локальні мережі, кабельне та цифрове телебачення, інтернет-реклама, біл-борди, діджитал-гаджети, мобільні додатки, інтерактивні екрани, POS-термінали, sms/email-розсилки. Прикладом сучасної оффлайн цифрової реклами є Adidas Window Shopping. Компанія встановила інтерактивні діджитал-вітрини, де можна переглянути каталог нової колекції, а також приміряти одяг на віртуальну модель. А також, підключившись телефоном до екрану можна купити будь-яку річ.

На сьогодні цифрові технології – вирішальний фактор успіху та перспективи розвитку в кожній сфері бізнесу, який надає конкурентні переваги. Проте секрет успіху маркетингової кампанії – постійний контроль всіх нововведень, і тому важливо бути обізнаним в сучасних тенденціях [1].

Трендами digital-маркетингу 2019 року є: чат-боти і штучний інтелект, лідери думок (блогери), live-відео (відеомаркетинг), голосовий і мобільний пошук, соціальні мережі, захист персональних даних. Ключова стратегічна ціль

digital-маркетинга – це просування ресурсів великого, середнього і малого бізнесу, зробивши даний продукт популярнішим і більш затребуваним. Користувачі хочуть відчувати, що вони небайдужі компаніям, що бренди зацікавлені в них, як в клієнтах і людях. Щоб відповідати очікуванням, компаніям необхідно прагнути до досягнення:

- ❖ digital-охоплення, що забезпечує брендам пізнаваність;
- ❖ онлайн-репутації, яка забезпечується маркетинговим онлайн середовищем, вдячністю лояльних, задоволених, щасливих користувачів і клієнтів
- ❖ генерації онлайн-доходу;
- ❖ отримання цільових доходів;
- ❖ доходів від конкретних груп користувачів [2].

Отже, digital-маркетинг не є еволюцією розвитку інтернет-маркетингу – це комплексна дисципліна (на основі цифрових технологій), що використовує різні види маркетингу для просування продукту. На даний момент відбувається витіснення електронною рекламою (POS-термінали, led-екрани, рухомі рядки) звичної зовнішньої реклами (короби і банери). Сьогодні digital-маркетинг використовує традиційні види реклами лише з метою привернення уваги аудиторії і переправлення її у віртуальний світ (QR-коди у рекламних плакатах і журналах) [2, с. 213].

Digital-маркетинг – це частина нашого повсякденного життя. Ми спілкуємось, користуємось пошуком, навчаємось і розважаємось на багатьох цифрових каналах. А для бізнесу, це нова можливість швидко й без особливих бюджетів розрекламувати свій продукт чи послугу потенційним клієнтам.

Список використаних джерел:

1. Смирнова Л. Тренды Digital маркетинга, которые будут актуальны в 2019 году. *Zwebra*. 2018. URL: <https://zwebra.com.ua/trendyi-digital-marketinga-2019.html>
2. Венгер Є. Digital-маркетинг: сучасні тренди та переваги. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2017. Вип. 4. С. 204-213.

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу **Янковець Т. М.**

Адрес електронної пошти автора:

lerashul12345@gmail.com

Статтю отримано: 17.10.2019 р. / Прийнято: 22.10.2019 р.

Розділ 3. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

РУМЯНЦЕВА Вікторія

студентка 3-го курсу факультету фінансів та банківської справи, заступник голови Відділу втілення інновацій Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова студентського клубу «Художники КНТЕУ», заступник голови Наукового сектору Ради студентського самоврядування університету

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙНУ В ЕКОНОМІЦІ

Важко в сучасному інформаційному світі знайти людину, яка не знає бодай щось про блокчейн. А воно і не дивно, адже, це саме та технологія, що набрала обертів в контексті криптовалют, а сьогодні вже спокійно існує сама по собі.

Прозорість транзакцій і неможливість підробки їх записів – переваги блокчейну, що цінні у будь-якому середовищі. Усе, що є важливим для сучасної людини можна записати у цифровому форматі. І мова не тільки про гроші, а й про, наприклад, свідоцтво про народження чи смерть, право власності, дипломи про освіту, медичні і страхові випадки, результати голосування тощо.

Рис. 1. Блокчейн

Джерело: <https://profitgid.ru/blokchejn.html>

Блокчейн є корисним для державних структур. Окрім неможливості підробки даних, зменшуються операційні витрати і знижується рівень корупції. Учасники Всесвітнього економічного форуму, який відбувся в 2017 році, зазначили, що технологія блокчейн активно використовуватиметься провідними країнами у сфері державних послуг уже до 2023 року.

Країнами-лідерами у впровадженні блокчейну вже стали: США, Канада, Бразилія, Австралія, Ізраїль, Об'єднані Арабські Емірати, Грузія, Естонія, Велика Британія, Франція, Німеччина, використовуючи технологію для ведення земельного кадастру, реєстрації нерухомості, в системі охорони здоров'я і на виборах.

Не зважаючи на великі перспективи розвитку даної технології, все ж є невирішеним питання законності і нормативного регулювання блокчейну. Світ прагне до цього, але не так масштабно, як хотілося б.

Розглянемо цю проблему на прикладі виборів і підрахунку голосів. Припустимо, що процес виборів на блокчейні може проходити так: громадянину після досягнення 18 років надається спеціальна монета для голосування, яку в день виборів він може переказати на рахунок обраного кандидата. Зробити це можна з будь-якого гаджета. Потрібно тільки зайти на спеціальний сайт, ввести свій ключ і з власного е-кабінету надіслати голос. У процесі умовної трансакції відправник анонімізується. Він може бачити за кого віддає голос, але самого виборця не бачить ніхто. Виборець може перевірити чи його голос зарахований і скільки голосів набирають кандидати.

Звучить добре, але на заваді стають юридичні аспекти. У базових конституційних вимогах до виборів написано, що голосування мусить бути прямим і таємним, а це повністю протилежно запропонованому дистанційному голосуванню за допомогою блокчейну. При дистанційному голосуванні ніхто не може гарантувати, що це голос конкретного виборця, а не того, хто стояв за спиною і вказував за кого голосувати. Як зазначив керівник служби розпорядника Державного реєстру виборців ЦВК Олександр Стельмах: «потрібно чітко знати, що по той бік смартфона – дійсно виборець, дійсно громадянин України. Інакше неможливо взяти цей голос, бо це може бути хто завгодно». Тож для запровадження такого голосування слід переглядати принципи прямого і таємного голосування на рівні Конституції.

На електронне голосування вже перейшли Канада, Нідерланди, Бразилія, США, Франція. У Швейцарії на блокчейні нещодавно провели перші пробні муніципальні вибори. Беручи до уваги новини вересня місяця 2019 року, важливо підмітити, що Україна таки намагається не відставати від решти країн, що законно впроваджують блокчейн. Міністерством цифрової трансформації разом з депутатами та бізнесом підписано меморандум, щоб почати впроваджувати технології блокчейн у державних органах, а також розробити законопроекти для легалізації ринку криптовалюти в Україні.

Перехід на новий технологічний рівень безспірно приведе до змін у законодавстві і суспільстві. Саме час задуматись про те, як воно вплине особисто на нас і що ми можемо зробити сьогодні, щоб стати частиною цих змін вже завтра.

Адрес електронної пошти автора:
vrmuancevavictoria28@gmail.com

Статтю отримано: 21.10.2019 р. / Прийнято: 21.10.2019 р.

КИРОВ Максим

студент 2-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, заступник голови Відділу зовнішніх зв'язків Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, голова Екоклубу КНТЕУ

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЕКОЛОГІЮ

У сьогоднішній одній з популярних тем, яка стосується кожного без винятку є екологія. Але мало хто замислювався щодо зіставлення екології, права та захисту доступу інформації про екологію.

Досліджуючи правовий режим екологічної інформації, перш за все необхідно відмітити, що існує колізія у правовому полі щодо визначання дефініції даної категорії. В чинному законодавстві України вживається декілька термінів для позначення даної категорії, саме в різних нормативно-правових актах містяться різні поняття, та оперують такими категоріями, як «екологічна інформація», «інформація про стан навколишнього природного середовища», «інформація про стан довкілля». Для дослідження етимології та значення даної категорії, перш за все, розглянемо поняття інформації. Термін «інформація» має латинське походження «informatio», що означає «пояснення», спочатку використовувався лише до засобів зв'язку, а потім у більш широкому розумінні.

Конституція України у ст. 50 визначає, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Тобто, така інформація ніким не може бути засекречена.

Термін «інформація про стан довкілля» використаний також у Законі України «Про доступ до публічної інформації» (ч. 2 ст. 13). Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» використовує поняття «екологічна інформація», а Закон України «Про інформацію» у ст. 10 та 13 оперує категорією «інформація про стан довкілля» (екологічна інформація). Іншу термінологію використано у Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища», де у ст. 9 визначається, що кожний громадянин України має право на вільний доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація) та вільне отримання, використання, поширення та зберігання такої

інформації, за винятком обмежень, встановлених законом. Отже, існує проблема до визначення даної категорії та її змісту. В умовах розбіжності визначень, вміщених у законах України та Орхуській конвенції, існують рекомендації застосовувати визначення з Конвенції, адже положення міжнародних договорів, ратифікованих Україною, мають вищу юридичну силу порівняно із законами України, в разі наявності розбіжностей між їхніми нормами.

В Орхуській Конвенції, а також в Директиві 2003/4/ЄС використовується термін «environmental information». Environmental перекладі означає «довкілля, навколишнє середовище, оточення, середовище». Така множинність підходів до термінології повертає до дискусії про загальний об'єкт екологічного права. В науковій літературі зустрічаються ряд суміжних, але не тотожних понять загального об'єкта екологічного права: навколишнє середовище, навколишнє природне середовище, довкілля.

Щодо поняття «довкілля», воно похідне від слова «довкола» і означає те, що навкруги, що оточує людину і відповідно може включати як об'єкти довколишнього природного, так і виробничого, побутового, антропогенного походження. Як тотожні поняття «довкілля» і «навколишнє природне середовище» можуть розглядатись у випадку, коли довкілля виступає як сукупність природних і природно-соціальних умов і процесів та ідентифікується з навколишнім природним середовищем.

Проте, на сьогодні найчастіше використовується термін «екологічна інформація». Слово «екологія» походить від грецького «oikos» («дім», «житло») і «logos» («слово», «вчення», «наука»). Існує багато визначень цієї науки. Найбільш поширеним є таке: екологія – це фундаментальна синтетична біологічна наука про взаємозв'язок між живими організмами й середовищем існування. Якщо розглядати екологію як науку, що вивчає взаємини живої і неживої природи, то, на наш погляд, можливо ототожнити поняття «екологічна інформація» з категорією «інформація про навколишнє природне середовище» або «інформація про довкілля».

Варто звернути увагу на характеристику інформації про екологію.

- ❖ По-перше, дане право має міжнародний характер, що, загалом, характерно для всіх екологічних відносин.
- ❖ По-друге, повна інформація означає, що відомості, які до неї входять, є вичерпними, у них повною мірою відображені всі факти.
- ❖ По-третє, слід виділити дві складові права на доступ до екологічної інформації: інформаційну та екологічну, і регулюється в однаковій мірі як екологічним законодавством, так і інформаційним.
- ❖ По-четверте, ефективна реалізація права доступу до екологічної інформації є гарантією забезпечення інших екологічних прав людини.
- ❖ По-п'яте, така інформація має бути відкритою та публічною, що, в першу чергу, гарантовано Конституцією України.

- ❖ Шостою ознакою слід виділити своєчасність екологічної інформації. Така інформація має бути надана у найкоротші можливі терміни.
- ❖ Сьомою ознакою є участь громадськості у моніторингу [1].

Отже, право на достовірну інформацію про екологію є одним із основоположних конституційних прав людини, а його ефективна реалізація має вагомим значення для забезпечення розвитку громадянського суспільства в Україні та поза її межами. Доступ до екологічної інформації необхідно розглядати в контексті суспільної корисності, адже в першу чергу, доступ до інформації про екологію та стан довкілля має на меті забезпечення конституційних прав та екологічних інтересів громадян.

Список використаних джерел:

1. Проскура Г. Екологічна інформація: поняття та особливості. Юридичний вісник. 2017. № 2 (43). С. 31-37.

Адрес електронної пошти автора:
kirovmaksim11@gmail.com

Статтю отримано: 14.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

АКІШЕВ Володимир

студент 3-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, учасник Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ЦИФРОВЕ ПРАВО В УКРАЇНІ: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

Реальність нашого світу зараз така, що інформаційні технології та їх розвиток дедалі більше стають пріоритетними для розвитку всіх аспектів людського життя. Але разом з появою нових технологій з'являються і нові прецеденти, з якими доведеться стикатися не одному поколінню юристів. Тому в наш час виникла потреба в появі новій галузі права – цифровій. Ця галузь є доволі перспективною для появи в нових редакціях нормативно-правових актів

усіх країн, в тому числі і для України. Але які є можливості для цифрового права в Україні?

В Україні наразі виділяють такі основні галузі права: конституційне, цивільне, адміністративне, фінансове, земельне, екологічне, трудове, цивільно-процесуальне, кримінально-процесуальне.

Цифрове право знаходиться рядом з цивільним у питанні авторського права, з кримінальним – у питанні злочинності, але можна сказати і те, що цифрове право пов'язане з усіма галузями права, що існують на сьогодні. Це пов'язано з тим, що багато випадків цифрової злочинності регулюються за допомогою нормативно-правових актів, що були написані ще в докомп'ютерну та ранню комп'ютерну еру, а потім корегувались під впливом зовнішніх процесів комп'ютеризації та цифровізації. Звісно, зараз даний підхід виглядає застарілим, тому у світі все більше виникає підстав для введення цифрового права як нової галузі в юриспруденції.

Початок комп'ютеризації в Україні прийшовся на 90-ті роки ХХ століття, які ознаменувалися важкими умовами для всіх громадян, інститутів та сфер суспільства – політична нестабільність, гіперінфляція, розгул криміналу. Звісно, усе це не могло сприяти нормальному розвитку інформаційної сфери, а з ним – і законодавства. Але при цьому одним з перших законів України був саме Закон «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року. В ньому були дані визначення таким термінам, як «документ», «інформація», «захист інформації», «суб'єкт владних повноважень», а також було визначено основні принципи інформаційних відносин та основні напрями державної інформаційної політики. З плином часу документів, що регулюють відносини в мережі Інтернет та в інформаційній сфері. На сьогодні існує вже близько 200 документів, які дозволяють українській державі регулювати відносини між суб'єктами права в інформаційній сфері.

В Законі України «Про авторське право і суміжні права» вперше на рівні національного законодавства визначено терміни «веб-сайт», «веб-сторінка», «власник веб-сайту», «гіперпосилання», «електронна (цифрова) інформація», «обліковий запис» тощо. В Законі України «Про доступ до публічної інформації» розкрито засади опублікування і поширення певних категорій інформації в мережі Інтернет розпорядниками інформації, права на активний і пасивний доступ користувачів до інформації. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» визначає цілі та принципи державної політики у сфері кібербезпеки, повноваження державних органів у сфері забезпечення кіберзахисту. Важливо також згадати і про Закон України «Про телекомунікації», в якому дано визначення наступним термінам: «адреса мережі Інтернет», «дані», «домен».

Іншим прикладом регулювання держави в сфері інформаційних технологій є розділ XVI Кримінального кодексу України «Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж». Але, як показує загальносвітова практика, наявність законів завжди

супроводжується або їх невиконанням, або їх порушенням. На перший погляд, шкода, яка завдана людиною в інформаційному просторі, завжди здається менш серйозною, ніж насправді. Але це не так. Для прикладу, можна привести слова начальника кіберполіції України Сергія Демедюка про те, що за перші 8 місяців 2016 року завдяки кіберзлочинам було втрачено 27 млн гривень. Тому питання безпеки ІТ-простору є одним із важливих питань для цифрового права. Взагалі, існує багато видів кіберзлочинів. Але багато дослідників виділяють основні 4 категорії кіберзлочинів: злочини в сфері електронної комерції та господарської діяльності, злочини у сфері інтелектуальної власності, злочини у сфері інформаційної безпеки та злочини у сфері використання платіжних систем.

Розглянемо, для прикладу, деякі з найпоширеніших видів кіберзлочинів:

- ❖ піратство, або порушення авторського права – дії, спрямовані на протиправне використання об'єктів права інтелектуальної власності, що належать іншим особам, умисно вчинені особою, яка розуміє протизаконний характер цих дій, з метою отримання матеріальної вигоди. Так, за даними аналітичної компанії Muso, в Україні на піратські сайти заходили 6,1 млрд разів.
- ❖ протиправний контент – розповсюдження контенту (медіа-, аудіофайли тощо), який пропагує тероризм, наркоманію, порнографію, насильство.
- ❖ фішинг - виманювання у користувачів Інтернету їх логінів та паролів до електронних гаманців, сервісів онлайн аукціонів, переказування або обміну валюти.
- ❖ скімінг (шимінг) – незаконне копіювання вмісту треків магнітної смуги (чипів) банківських карток та інші злочини.
- ❖ створення та розповсюдження вірусів та шкідливого програмного забезпечення – основною особливістю комп'ютерних вірусів є їх здатність самовідтворюватися, тобто копіювати свій код та вставляти його до кодів програм, які встановлені на комп'ютері-жертві. У вірусів багато призначень, але в основному шкідливі програми пишуть для несанкціонованого викрадення важливих даних.

З цього слідує, що кіберзлочинність стала серйозною проблемою для правоохоронних органів. І саме тому 5 жовтня 2015 року був заснований Департамент кіберполіції Національної поліції України, також відомий під назвою Кіберполіція. Метою створення Кіберполіції в Україні було реформування та розвиток підрозділів МВС України, що забезпечило підготовку та функціонування висококваліфікованих фахівців в експертних, оперативних та слідчих підрозділах поліції, задіяних у протидії кіберзлочинності. Це, безумовно, полегшило боротьбу зі злочинами в інформаційній сфері.

За результатами роботи Кіберполіції України у 2018 році:

- ❖ було викрито більше 800 осіб, які були причетні до вчинення злочинів у сфері високих інформаційних технологій (рис. 1);
- ❖ завдяки міжнародному співробітництву Кіберполіції України вдалося викрити 8 транснаціональних хакерських угруповань;

- ❖ протягом року працівники Департаменту кіберполіції були залучені до розслідування більше 11 тисяч кримінальних проваджень в сфері високих інформаційних технологій;
- ❖ упродовж даного періоду спеціалістами з кіберполіції оглянуто та проаналізовано 5,5 петабайтів інформації, яка у подальшому була визначена як цифрові докази.

Рис. 1. Результати діяльності Кіберполіції України у 2018 році

Джерело: <https://cyberpolice.gov.ua>

Тож, можна стверджувати, що Кіберполіція України наразі є одним з органів безпеки українських користувачів від дій більшості кіберзлочинців. Також варто відмітити і те, що даний департамент Національної поліції і його щоденні зусилля по забезпеченню порядку і законності в інформаційному просторі дозволять створити вигідні умови для веденню інтернет-бізнесу в Україні та забезпечать основні права людини в мережі Інтернет, такі як заборона дискримінації, право на свободу вираження поглядів та інформації, право на приватне життя і захист своїх даних та інші важливі права.

Отже, умови для створення цифрового права в Україні вже є. Звісно, ці умови неідеальні, в деяких випадках – є навіть перешкоджаючими. До останніх належать такі умови: економічна нестабільність, яка відштовхує потенційних ІТ-інвесторів та змушує вітчизняних ІТ-спеціалістів виїжджати в інші країни; несистемний підхід держави у питанні формування нових нормативно-правових актів, що регулюють основні відносини в ІТ-сфері; недостатня комп'ютерна грамотність населення України. Але, при цьому, міжнародні тенденції розвитку інформаційних систем, цифровізації економіки, інформатизації та глобалізації

проникають безперешкодно в Україну. І саме тому, цифрове право в Україні – це не далеке майбутнє, а вже реальність.

Адрес електронної пошти автора:

mattberry654ise@gmail.com

Статтю отримано: 11.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

ОБУХОВ Ілля

студент 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасник Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Пріоритетом державної інформаційної політики України є взяття вектору на створення інформаційного суспільства. У такому суспільстві інформація і знання стають основними продуктами виробництва, збільшується їхня роль у суспільному житті, зростає кількість людей, які займаються інформаційними технологіями, створюється глобальний інформаційний простір. Революційний розвиток інформаційно-комунікативних технологій та активне їх використання зумовлює необхідність встановлення нових юридичних норм, які регулюватимуть суспільно-правові відносини в такому суспільстві.

Інформаційне суспільство, з усіма його перевагами та можливостями, які воно надає, потребує оновлення правового регулятивного апарату, який не може базуватися виключно на засадах уже існуючого права. Інтернет став небаченим раніше проривом у сфері комунікацій. Сьогодні він виступає середовищем співпраці та комунікації окремих суб'єктів без врахування географічного розташування, механізмом збору та поширення інформації, а також надає можливість всесвітнього мовлення. В Україні, проте, існують певні перешкоди щодо широкого використання Інтернету: низький рівень покриття, медіаграмотності населення, складний фінансовий стан споживачів тощо, але

однозначно можна вести мову про те, що з кожним роком використання Інтернету стає все більш розповсюдженим як в Україні, так і у світі. Разом із цим з'являється і новий вид загроз як державним інституціям і міжнародним організаціям, так і окремим користувачам і громадянському суспільству загалом.

Одночасно з розвитком технологій з'являються інформаційні загрози, кібератаки і, відповідно, інформаційні війни, з якими вже встигла зіткнутися Україна. Інформаційна війна може виявитися набагато успішнішою звичайної, адже тримати оборонні позиції в такій війні важче через неможливість фізичного контакту із супротивником. В Україні, до того ж, фактично відсутнє правове регулювання функціонування всередині держави, міжнародних інформаційних обмінів та інформаційних систем, що у свою чергу унеможлиблює здійснення перевірки інформації, яка поширюється в Інтернеті. Недостатнє юридичне регулювання діяльності ЗМІ та відсутність правових актів, які сприяли б становленню їхньої економічної незалежності, призводить до збільшення впливу на простір мас-медіа фінансових груп, котрі, діючи з власної вигоди, можуть впливати на змістове наповнення інформаційного продукту [1].

Сильним засобом протидії інформаційним атакам є високий рівень національної свідомості та розвитку критичного мислення громадян. Продовжуючи цю тему, можна обговорювати концепції навчальних стратегій, які в інформаційному суспільстві теж відіграють важливу роль: навчальні дисципліни, спрямовані на підвищення рівня комп'ютерної грамотності або на розгляд основних принципів відсіювання інформації найближчим часом можуть стати в один ряд із базовими предметами. Отже, чітка стратегія протидії пропаганді є одним із пріоритетних завдань розвитку українського права [2].

Розглядаючи способи ведення оборонної діяльності в інформаційній війні, не слід забувати про мікрорівень проблеми – захист особистих даних людини. З розвитком інформаційного суспільства та закономірною «синхронізацією» наших життів із комунікативно-інформаційними технологіями це питання повстає особливо гостро. Кожна система піддається хакерським атакам і дуже важливо гарантувати кожній людині її право на збереження особистої інформації. Сьогодні можна з впевненістю сказати, що українська держава повинна юридично зафіксувати необхідність розвитку кібернетичних стратегій, які мають відігравати ключову роль у захисті комп'ютерних систем. Треба розуміти той факт, що їх ураження вірусними технологіями тепер можна очікувати не тільки від країн із сильним військовим потенціалом, а навіть від окремих організацій або особистостей, що діють у середині країни [3].

Проте, намагаючись вивести кібербезпеку країни на високий рівень, в жодному разі не слід вдаватися до бездумних обмежень та цензури. Свобода слова як наріжний камінь демократії – одна з основних ознак інформаційного суспільства, а її регуляції, такі як заборона проявів расизму, зневаги до державних символів та ін., – його невід'ємні атрибути. Тому забезпечення права людей висловлювати свою думку, а також права доступу до публічної

інформації, так само як усвідомлення особою відповідальності за зловживання свободою слова є невід’ємною складовою успішної побудови інформаційного суспільства. Важливим аспектом питання є захист авторського права. В Україні існують проблеми з гарантією авторського права в цифровій сфері. Необхідно розробити нові норми, у тому числі впровадити нові види відповідальності. Тут нам слід скористатися досвідом таких країн як США, Канада та країн членів ЄС.

Окрема задача, яка потребуватиме рішення в недалекому майбутньому – це стрімкий розвиток штучного інтелекту, який у перспективі може нести певну загрозу людству. Навіть якщо відкинути всю наукову фантастику та покластися на знання сучасних науковців, світ все одно потребуватиме введення нових норм, що регулюватимуть діяльність штучного інтелекту. В Європі вже запущений процес розробки таких норм, а от Україні ще доведеться зіткнутися з цією проблемою, яка включає в себе і так гостре для нас питання авторського права [4].

Підсумовуючи, слід зазначити, що ні держави, ні інші світові професійні інституції ще не можуть самостійно боротися з тими викликами, які постали у зв’язку із розширенням Інтернету. Саме тому розробка юридичних норм, що визначатимуть наше життя після переходу до абсолютно нової стадії розвитку, – надзвичайно складний та важливий процес, що сьогодні мусить бути пріоритетним у розвитку українського права.

Список використаних джерел:

1. Конах В. Проблеми інформаційного законодавства України в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення : Аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 2019. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1189>
2. Закон України: «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». *Законодавство України*. 2007. № 537-V. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
3. Баровська А. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : Аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 2019. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/2592>
4. Сопілко І. Становлення інформаційного суспільства та інформаційні загрози в мережі інтернет. *Повітряне і космічне право*. 2017. № 44. С. 61-69.

Адрес електронної пошти автора:
illia.obukhov@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 08.11.2019 р.

ГЕРУС Ольга

студентка 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

СТОЛЯРЕНКО Владислава

студентка 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Глобальний інформаційний простір – це доступ до інформації і її використання в економічній, правовій, політичній, соціальній сферах суспільних відносин. Ці відносини сприяють вдосконалення демократичних інститутів, підвищенню ділової активності, добросовісної конкуренції, забезпеченню прав споживачів, що запобігає олігархизації економіки, зрощуванню бюрократії з монополістичними структурами. На думку англійського філософа Е. Тоффлера, інформаційне суспільство це такі відносини та цінності, що направлені на формування нового соціокультурного простору, сучасної інформаційної культури.

В Україні, як і в більшості країн світу, спостерігається перехід до інформаційного суспільства. Але його формування вимагає достатньо високого розвитку правових, економічних і технологічних інститутів. В Україні спостерігається певний прогрес в правовому регулюванні інформаційного простору. В Законі України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» зазначено, що загальна ситуація в сфері інформатизації не може бути визнана задовільною не лише через кризові явища в економіці, але й тому, що рівень інформатизації українського суспільства, порівняно з країнами Заходу, становить лише 2,5%. Тут запропонована стратегія інформаційної підтримки

соціально-економічної, екологічної, науково-технологічної, оборонної, національно-культурної та інших сфер життя суспільства.

В Постанові Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства», Кабінету Міністрів України, під час підготовки програм його діяльності, а також розробці проєктів державних програм економічного й соціального розвитку країни, законів про Державний бюджет України, запропоновано враховувати рекомендації, зауваження та пропозиції висловлені учасниками парламентських слухань. Президенту України рекомендовано розглянути доцільність утворення Національної ради з питань розвитку інформаційного суспільства. Верховній Раді України забезпечити першочерговий розгляд відповідних законодавчих ініціатив з метою створення цілісної законодавчої системи з питань розвитку інформаційного суспільства; розглянути питання щодо впровадження засобів лінгвістичної підтримки і експертизи законопроектів.

Подальшим етапом розвитку інформаційного простору в Україні стало прийняття в 2003 році законів «Про електронні документи та електронний документообіг»; «Про електронний цифровий підпис»; «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»; «Про телекомунікації» [1].

На сьогодні Президент та Уряд здійснюють кроки напрямлені на формування програми «Держава в смартфоні». Віце-прем'єр-міністр України Михайло Федоров зазначив, що «держава в смартфоні» це коли максимальна кількість людей має смартфон, має доступ до Інтернету, вміє ним користуватися і при отриманні державних послуг практично не помічає, що вона це робить. Завдання полягає в тому, щоб держава стала максимально непомітною» [2].

Презентуючи бренд цифрової держави на IT-форумі у Запоріжжі віце-прем'єр-міністр України озвучив такі ключові позиції: єдиний електронний портал державних послуг, підпис з телефону та digital-чиновники. За його словами зараз іде процес перерозподілу частот між операторами мобільного зв'язку для того, щоб звільнити діапазон необхідний для широкосмугового доступу до мережі. Комунікація громадян із державними структурами має перейти в інтернет простір.

Як висновок, Україна розпочала процес формування та розвитку інформаційного суспільства, входження до європейського та світового інформаційного простору. Сформовано основні правові засади побудови інформаційного суспільства, які регулюють суспільні відносини та сприяють розвитку громадянського суспільства, створення інформаційних е-ресурсів, захист прав інтелектуальної власності, гарантій та механізмів доступу до публічної інформації, розвитку е-уряду та відкритого уряду, інформаційної безпеки.

Щодо економічної системи та суспільства, то вони зазнають значного впливу інформаційних технологій, які стрімко розвиваються. Інформаційна економіка являє собою нову економіку, в якій інформація є валютою та продуктом.

Становлення інформаційної економіки в Україні супроводжуються такими факторами як: поява нових виробничих сил (автоматизація інформаційних ресурсів та комп'ютерної техніки з мережею Інтернет); впровадження інформаційних технологій усюди; створення підприємств нового типу; поява нової галузі – інформаційна індустрія [3].

Тенденції розвитку інформаційної економіки в Україні передбачають послідовне проходження трьох етапів. На першому етапі необхідно забезпечити стабілізацію суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації, здійснити першочергові реформи, насамперед у сфері державного управління, забезпечити необхідні організаційні й економічні умови для реформування усіх сфер суспільного життя у межах євроінтеграційного курсу, вдосконалити законодавство з питань інформаційного суспільства, розробити на основі Стратегії узгоджені між собою програмні документи. Другий етап передбачає досягнення всіх цілей та завдань, викладених в Законі України «Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [4]. Третій етап має включати коригування стратегії на основі оцінки ефективності її реалізації.

Отже, якщо будувати інформаційну економіку в Україні в стратегічній перспективі, то це дозволить посилити міжнародні позиції України та її конкурентоспроможність на світових ринках, зміцнити її макроекономічну ситуацію і підвищити рівень добробуту населення.

Список використаних джерел:

1. Макарусь Б. Інформаційне суспільство як новий етап розвитку суспільства. *Науковий блог Національного університету «Острозька академія»*. 2017. URL: <https://naub.oa.edu.ua>
2. Назарова Є. «Держава у смартфоні» і конституційні цифрові права. Що пропонує команда Володимира Зеленського. *Радіо свобода*. 2019. URL: <https://www.google.com.ua/amp/s/www.radiosvoboda.org/amp/30187139.html>
3. Гриценко В. Особливості побудови інформаційного суспільства в Україні. *Гуманітарний вісник*. 2012. Вип. 27. Том 1 (34). С. 106-112.
4. Закон України: «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». *Законодавство України*. 2007. № 537-V. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор кафедри загальноправових дисциплін **Захарчук А. С.**

Адрес електронної пошти авторів:

kim743996@gmail.com; vladastolyrenko@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 08.11.2019 р.

ТЕРЕХОВА Вікторія

студентка 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених та наукового клубу «Інтелектуальних ігор»

БУБЛИК Юрій

студент 1-го курсу факультету міжнародної торгівлі та права, учасник Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених та наукового клубу «Інтелектуальних ігор»

ЮРИДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

«Найбільше щастя мислячої людини є дослідження того, що можна дослідити, і вшанування того, чого дослідити неможливо» (німецький поет Йоганн Вольфганг Ґете)

Свобода – це найвища людська цінність, свобода слова й інформації, напевно, у нашому сучасному суспільстві стала необхідністю та потребою [1]. З розвитком технологій та глобалізації люди мають змогу отримувати різнобічну потрібну інформацію: інтернет-мережа рясніє незліченною кількістю інформаційних ресурсів, стелажі публічних бібліотек прогинаються під вагою наукових журналів і книг.

Зараз, у повному свавіллі інформації і технологічних відкриттях, люди не думають про «іншу сторону медалі», досягнутих людських можливостей. На думку приходить одне влучне висловлення Вольтера: «Втратити свободу може лише той, хто не вмів її захищати».

Міркуючи про інформаційний прорив і його свободи, не можна уникнути теми того, як це вплинуло на загальний розвиток населення Землі. Всесвітньо відомий психолог Джеймс Флінн стверджує, що у більшості людей розвивається абстрактне мислення, що призвело до збільшення середнього коефіцієнта інтелекту в усьому світі (принаймні на 30 балів за останнє сторіччя) [2]. Не дивлячись на технологічні надбання людства з цим, у деяких країнах, шириться нещадна цензура. З цього випливає цілком ґрунтовне питання: чи впливає цензура на рівень обізнаності і рівень життя громадян різних країн? Можна зробити таке припущення. Порівнюючи Індекс людського розвитку у різних країнах з «інформаційною блокадою» і без неї можливо прийти до висновку, що цензура та надмірна фільтрація інформації має негативний вплив на обізнаність населення. Наприклад, можна для порівняння взяти статистичні данні таких яскравих представників «вільного інформаційного суспільства» як США, Канада та Австралія і протиставити їх країнам з деяким пригніченням свободи слова й інформації, такі як Китай і Корея. Показники країн з інформаційними заборонами значно нижче, ніж у країн без подібних цькувань. Порівнюючи показники цих держав можна прослідкувати чітку тенденцію – чим більше цензури, тим менше індекс людського розвитку.

Розвиток – це одна з найголовніших рис нашого існування, але не всюди є цілковитий доступ до інформації. Наприклад, у 2003 році влада Китайської Народної Республіки ввела в експлуатацію систему «Золотий щит». Золотий Щит – це система фільтрації інформації в інтернеті. Де-юре система характеризується як безпека для користувачів, хоча де-факто це втручання в особисте життя громадян, порушуючи їхнє право на здобуття незалежної інформації. Тобто, «Золотий щит» обмежує доступ до низки іноземних веб-сайтів. Також є окрема категорія сайтів, так званий «чорний список», які знаходяться під заборонаю [3].

Варто зауважити, що в конституції кожної країни прописаний закон про відсутність будь-якої цензури та цілковиту свободу слова. Але, насправді, справи йдуть дещо іншою дорогою. Зокрема, в Кореї, Китаї, Білорусі, США прописаний закон про відсутність обмежень на здобуття інформації, але в кожній країні є законопроект, який суперечить статті в конституції.

Хотілось би звернути увагу на те, що 29 квітня 1982 року на сесії Ради Європи була затверджена декларація «Про свободу вираження поглядів та інформації» [4]. Цей документ цілком справедливо затвердив правила отримання інформації, завдяки якому суспільство має цілковите право на здобуття вільної, незалежної, а головне правдивої інформації. Як ми бачимо, в ряді країн існують обмежувальні законопроекти на інформацію та її здобуття. Це

звужує уявлення громадян про справжні справи, які відбуваються в світі. Суспільство розвивається, а інформація оновлюється майже миттєво.

Нині світ перебуває в умовах переходу до інформаційного суспільства, інформаційна політика є важливою складовою зовнішньої і внутрішньої політики держави й охоплює всі сфери життєдіяльності. Ми живемо в епоху, коли інформація набуває важливого значення – править світом, формалізуючи відносини між людьми і державою. Вважається, що радіо, телебачення, Інтернет як основні засоби фокусування інформації дають нам правильне уявлення про реальність. Однак інформатизація суспільства має як позитивні, так і негативні сторони.

Не дивлячись на значну кількість негативних рис інформаційної доступності, так званої «інформаційної глобалізації», існує низка позитивних аспектів цього явища. По-перше, розвиток інформаційного суспільства передбачає використання інтелектуального потенціалу, високий рівень інформаційного обслуговування, доступ до джерел достовірної інформації. Реальність інформаційного суспільства виглядає таким чином: країни з високим рівнем розвитку економіки виконують роль «законодавця норм». З цього твердження можна припустити, що економічно високорозвиненим державам вигідні глобалізаційні процеси. По-друге, інструментальним базисом інформаційного суспільства виступають інформаційно-комп'ютерні технології. Їхній носій, світова мережа Інтернет, стала глобальним середовищем. Забезпечення глобальної інформаційної цілісності визначається як реальний здобуток інформаційного суспільства. По-третє, з мірою зростання доступу до незалежної інформації пересічними громадянами, зростає і обізнаність населення. Зокрема, правова обізнаність населення – запорука успішної держави. Можна спостерігати тенденцію введення державою соціальних служб, які відповідають за обізнаність громадян.

Головну проблему інформаційного розвитку можна розділити на декілька підпунктів, але загалом її назва така – надзвичайна доступність та різноманітність інформації. В сучасному Інтернеті існує безліч інформаційних джерел, які в першу чергу шкодять. Так званий Darknet найбільший осередок шкідливих речей. У цьому місці ви можете придбати все, повністю все. Від наркотиків до зброї, від кілера до компромату на якогось політика. Також саме через Darknet проходять всі хакерські атаки світу. Це величезна тіньова машина, яку майже неможливо відслідкувати. Іншим аспектом може бути доступність забороненої інформації чи відеоінформації для дітей. Декілька років тому в соціальних мережах з'явилася гра «Синій кит». Сенс гри був у проходженні рівнів на яких особа завдає собі тілесні ушкодження. Останнім рівнем було самогубство. Багато школярів грали в неї, а також були смертельні випадки.

Варто згадати таку річ як дезінформація. Це спосіб психологічного впливу, що полягає в намірі подання об'єктові такої інформації, яка вводить його в оману

відносно справжнього стану справ та створює викривлену реальність. Майже всі країни світу у всі часи використовували дезінформацію, як пристрій керування країною. Пропаганда та перепис історії – це головні пункти дезінформації.

Звичайно, розвиток інформаційного суспільства має більше позитивних рис, ніж негативних. При чому, варто пам'ятати, що інформація, яка колись потрапила в Інтернет, вже більше ніколи з нього не вийде.

Список використаних джерел:

1. Шемшученко Ю. Право на інформацію. *Юридична енциклопедія*. 2019. URL: http://leksika.com.ua/16501119/legal/pravo_na_informatsiyu
2. Флінн Дж. Таємниці інтелекту: Чому наш IQ зростає, але людство не стає розумнішим. *112 Україна*. 2016. URL: <https://ua.112.ua/mnenie/taiemnytsi-intelektu-chomu-nash-iq-zrostaie-ale-liudstvo-ne-staie-rozumnishym-350167.html>
3. Steve S. Sin. Northeast Asia Matters. *Blogpost*. 2009. URL: <http://asiamatters.blogspot.com/2009/10/north-korean-constitution-april-2009.html>
4. Про свободу вираження поглядів та інформації. Декларація Ради Європи. *Центр демократії та верховенства права*. 2019. URL: <https://cedem.org.ua/library/pro-svobodu-vyrazhennya-poglyadiv-ta-informatsiyi>

Адрес електронної пошти авторів:

vika2001www19@gmail.com; yurabublik703@gmail.com

Статтю отримано: 04.11.2019 р. / Прийнято: 07.11.2019 р.

Розділ 4. ІНСТРУМЕНТИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУСПІЛЬСТВІ

РЕПЕЦЬКА Олена

студентка 3-го курсу факультету фінансів та банківської справи, заступник голови Відділу зовнішніх зв'язків Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

СИСТЕМА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

«Сьогодні вчені дали в руки бізнесу інструменти, здатні радикально змінювати підходи до управління та розвитку. Живучи у століття інноваційних проривів та інформаційного навантаження, high-менеджмент кинувся озброюватися розумними технологіями, перетворивши їх ледь не на універсальні ліки від усіх існуючих хвороб соціально-економічного середовища. Чи готові ми принести в жертву інноваціям людський капітал, який до сих пір несе на своїх плечах увесь тягар відповідальності? Які інвестиції ми готові запропонувати натомість кожному, хто є ланкою єдиної системи цінностей і пріоритетів? І там, де конкуренція за своєю агресією межує з війною, правила гри може диктувати виключно людський розум, а не прогресивна технологія» (президент компанії Everest Ю. Чубатюк)

Штучний інтелект сьогодні є один з найперспективніших напрямків комп'ютерних наук, який вивчає методи розв'язання задач, для яких не існує способів вирішення. Системи штучного інтелекту можуть оперувати даними та самонавчатися. Сфери застосування таких систем є необмеженими – від створення роботів, які самостійно приймають рішення, до машин з автопілотом чи онлайн-перекладачі в реальному часі [1].

Основними сферами застосування системи штучного інтелекту (далі - СШІ) є:

❖ **Робототехніка.** Роботи-гуманоїди, коптери, які діють самостійно, аналізуючи інформацію про оточуюче середовище за допомогою датчиків (рух, звук, світло, тиск тощо) та приймають рішення на основі отриманих даних. Однією з можливостей роботів є комп'ютерний зір – технології штучного інтелекту для збирання, опрацювання та аналізу відео-інформації в режимі реального

часу. Усе це вимагає розроблення алгоритмів для автоматичного візуального сприйняття, коректного переміщення в просторі, навчання на помилках, виконання дій, направлених на досягнення мети. На рис. 1 зображено безпілотний автомобіль, який програмується для досягнення точки призначення, може паркуватись, рухатись в потоці машин, коректно визначати найкоротший маршрут.

Рис. 1. Безпілотний автомобіль Google – назвали Waymo. Назва утворилась від злиття слів Way (шлях) і Mobility (мобільність)

Джерело: <https://waymo.com>

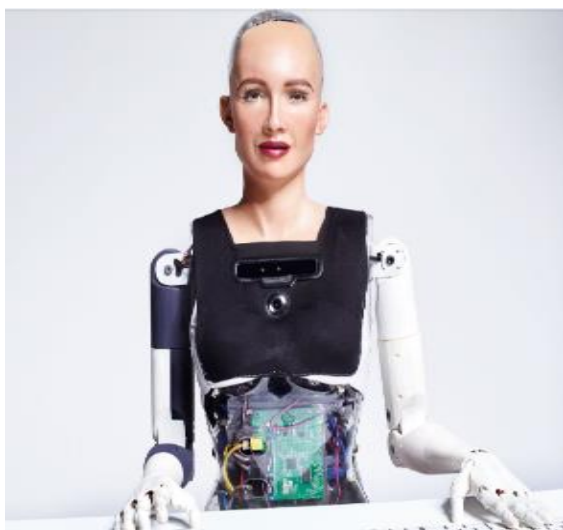

Рис. 2. Робот Софія

Джерело: <https://www.hansonrobotics.com>

На рис. 2 зображено людиноподібний робот Софія. Софія – найсучасніший робот, що уособлює мрії про майбутнє ШІ. Як унікальне поєднання науки, техніки та мистецтва, Софія є водночас персонажем науково-фантастичної творчості, що зображує майбутнє ШІ та робототехніки, і платформу для передових досліджень з робототехніки та ШІ. Софія — людиноподібний робот у вигляді жінки, що був розроблений гонконзькою компанією Hanson Robotics і досяг досить високої популярності в засобах інформації завдяки своїй подібності до людини (за основу її зовнішності було взято акторку Одрі Гепберн), набору мімічних реакцій із 60

емоцій і неоднозначним висловлюванням під час публічних дискусій.

Західні експерти заперечують, що робота можна назвати штучним інтелектом. За словами керівника лабораторії штучного інтелекту компанії Facebook, робот Софія – це чат-бот, який за допомогою технології розпізнавання мови Google розпізнає питання за ключовими словами та підбирає найбільш слушну відповідь із визначеної бази.

«Це має таке ж відношення до штучного інтелекту, як фокуси до магії. Можливо, ось це (робота Софію, - ред.) ми повинні називати карго-культовим або ж Потьомкінським штучним інтелектом, або штучним інтелектом в стилі Чарівника країни Оз. Іншими словами – це повна нісенітниця», – написав Ян Лекун у Twitter. Творець Софії – доктор Девід Гансон, засновник компанії Hanson Robotics, який став відомим через створення роботів, які мають вигляд людей та пораються зі складними ситуаціями людського життя. Після роботи в «Діснеї», як одного з його «Уявлень», доктор Гансон прагнув створити геніальні машини, які будуть розумнішими за людей і зможуть навчитися творчості, співпереживанню та співчуттю, – три відмінні людські риси, які, на думку Гансона, повинні бути розроблені поряд з інтегрованим штучним інтелектом. Їхнім завданням мало бути вирішення світових проблем, які неспроможні вирішити люди.

❖ **Комп'ютерні ігри.** Написання ботів, чат-ботів, ігор зі стратегією, де комп'ютер має змогу прорахувати велику кількість можливих варіантів ведення гри та обрати найкращі. Найочевидніше застосування ігрового ШІ проявляється в контролюванні неігрових персонажів, хоча скриптинг теж є дуже розповсюдженим способом контролю. Пошук шляху є іншим широко розповсюдженим застосуванням ігрового ШІ, – він особливо проявляється в стратегіях реального часу. Пошук шляху є методом для визначення того, як неігровому персонажеві перейти з однієї точки на мапі до іншої: потрібно враховувати ландшафт, перешкоди й, можливо, «туман війни». Ігровий ШІ також пов'язаний із динамічним ігровим балансуванням.

У 2018 році ШІ досяг великого прогресу у сфері комп'ютерних ігор. Він став рівним суперником для професійних кіберспортсменів у StarCraft II, Quake III Arena Capture the Flag, Dota2. Чому це знакова подія? Розробники ШІ намагаються створити штучну систему, яка уміє вчитися, взаємодіючи з мінливим середовищем з величезною кількістю змінних. Мова йде про ШІ, заснований на технології «навчання з підкріпленням» (reinforcement learning). Програма цілеспрямовано вивчає середовище методом проб та помилок і в результаті отримує винагороди та штрафи. Більш важливим, ніж сенсаційний аспект «ШІ перемагає людей», є методи, за допомогою яких ШІ може досягати таких результатів. Такими методами є навчання, засноване на грі, симуляція, комбінація гри і реального світу, дослідження, засноване на цікавості. Розробники шукають відповідь на питання, чи можна тренувати ШІ за

допомогою ігор. Як відомо, діти набувають складні навички, вивчаючи і застосовуючи різні моделі поведінки з низьким рівнем ризику, тобто під час гри. Розробники компанії Deep Mind створили ШІ FTW (ForTheWin), який навчається під час гри і перемагає професійних кіберспортсменів. Проте високі результати ШІ навіть у складних стратегічних іграх не означають, що ШІ покаже високу ефективність в системах, що працюють в реальному світі.

❖ **Веб-аналіз.** Веб-аналіз даних користувачів соціальних мереж для визначення потреб та інтересів, що в подальшому може використовуватись для просування реклами, призначеної для вузької спеціалізованої групи користувачів в таргетованих продуктів. Генерування на основі зібраних даних підбірок фільмів, продуктів тощо за інтересами користувача. Розроблення алгоритмів аналізу текстів, дописів у соціальних мережах та визначення, чи правдива інформація, зазначена у профілі; розроблення програмних засобів аналізу фото, відео користувача та визначення його емоцій. Такі дані можна використовувати в боротьбі з тероризмом, пошуком злочинців тощо.

❖ **Прийняття рішень.** Основні сфери застосування цих систем пов'язані з підтримкою прийняття управлінських рішень у таких напрямках бізнесу, як кредитування й оцінка ризиків, маркетинговий аналіз, прогнозування фінансових ринків, моделювання функціональних складових менеджменту (фінанси, виробництво, людські ресурси), розв'язання прикладних соціологічних задач (моделі формування і зміни рейтингів політиків), управління бюджетними ресурсами і економічне моделювання, виявлення незаконного використання кредитних карток. Наприклад, в банківській сфері прийняття рішень стосовно надання кредиту може прийматися комп'ютеризовано на основі обробки даних клієнтів.

❖ **Обробка зображень.** Застосування штучного інтелекту для розпізнаванні образів дозволить створювати практично працюючі системи ідентифікації графічних об'єктів на основі аналогічних ознак. В якості ознак можуть розглядатися будь-які характеристики об'єктів, що підлягають розпізнаванню. Ознаки повинні бути інваріантні до орієнтації, розміру та форми об'єктів. Однією задачею США є сегментація об'єктів на зображеннях та визначення людей з потоку. Прикладом штучного інтелекту також є звуковий набір та рукописний текст в мобільних телефонах також визначення розташування будинку, знятого на камеру мобільного телефону (он-лайн гід) та промальовування його внутрішньої структури в 3D.

❖ **Прогнозування.** Нейронні мережі отримали велику популярність у практичному використанні при вирішенні суто практичних проблем саме завдяки тому, що вони звільняють дослідника від занурення в тонкощі фізичного процесу і необхідності створення складної фізичної моделі. Необхідно лише знати і розуміти, які фактори впливають на процес, що прогнозується і мати певну кількість фактичних даних щодо поведінки системи при різних ситуаціях, що створились раніше. Чим більше база таких даних, тим краще можна натренувати мережу і підсилити її здібність

прогнозувати поведінку системи у нових умовах, чи наборі вхідних факторів. Наприклад, можна прогнозувати попит на електроенергію на основі погодних умов і даних попередніх років з метою зниження витрат на її виробництво.

❖ **Медицина.** Допомога лікарям в діагностуванні захворювання на основі сигналів і медичних зображень та попередніх даних пацієнтів. Використання комп'ютерів з ШІ у медицині значно прискорить процес обстеження та поставлення діагнозу. Використовуючи розпізнавання голосу, такі системи шукатимуть симптоми в медичних базах даних. Людині-лікарю залишається підтвердити діагноз та в разі необхідності провести додаткове обстеження. Можливості ШІ, заснованого на технології глибокого навчання, успішно тестуються в медицині. ШІ вже досяг експертного рівня в діагностиці захворювань очей і рекомендаціях щодо їх лікування. ШІ добре зарекомендував себе у сфері виявлення та класифікації серцевої аритмії на основі електрокардіограми. Однак найбільш футуристично виглядає технологія ШІ, яка дозволяє синтезувати людську мову, «зчитуючи» нейронну активність слухової кори головного мозку. Дослідники із Швейцарії, США та Німеччини вимірювали нервову активність п'яти пацієнтів, що лікуються від нападів епілепсії. Під час замірів пацієнти безперервно слухали людське мовлення. ШІ, заснований на технології глибокого навчання, зміг синтезувати 75 % мовлення, яке чули пацієнти. Цей досвід показав великий потенціал у сфері створення комп'ютерних інтерфейсів на основі ШІ. Такі інтерфейси допоможуть паралізованим людям налагодити комунікацію із зовнішнім світом. Ще одна розробка, заснована на нейронній мережі, дозволяє людям відновити контроль над паралізованими кінцівками. На офіційному сайті University of Arizona Health Sciences можна подивитися вражаючі відео про це!

Список використаних джерел:

1. Чубатюк Ю. Платформа «Штучний інтелект». *Еверест*. 2019. URL: <https://www.everest.ua>

Адрес електронної пошти автора:

repecka97@gmail.com

Статтю отримано: 15.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

БАРМІН Богдан

студент 3-го курсу факультету торгівлі та маркетингу, учасник Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, активіст наукового клубу «Start in Science»

**ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО
ОБЛАДНАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ**

«Сучасне людство, як і все живе, мешкає в своєрідному електромагнітному океані, поведінка якого визначається тепер не тільки природними причинами, але і штучним втручанням. Нам потрібні досвідчені лоцмани, які досконало знають приховані течії цього океану, його обмілини і острови. І потрібні ще більш строгі навігаційні правила, що допомагають оберігати подорожніх від електромагнітних бур» (доктор біологічних наук Ю. Холодов)

Глобалізація світової економіки складна, багатоаспектна проблема, що постійно породжує численні наукові дискусії і тому на сьогодні вона не має простого і однозначного тлумачення. Економічна «глобалізація» являє собою історичний процес, що є результатом новаторства людей і технічного прогресу. Цим терміном називають усе зростаючу ступінь інтеграції країн в усьому світі, обумовлену насамперед торговими і фінансовими потоками.

На новій технічній базі докорінно змінилися транспортні і комунікаційні умови світової економіки. Автомашини, авіація, контейнерні перевезення, комп'ютерні мережі, оптико-волоконні лінії і космічний зв'язок незмірно розширили можливості для переміщення на будь-які відстані людей і товарів, а також для міжнародного спілкування.

У сучасних умовах інформація має величезне значення для всієї світової економіки і особливо її міжнародного сектора – економічного, фінансового, політичного та науково-технічного. Одним й засобів інформатизації в сучасних умовах стає Інтернет [1].

Інтернет бере свій початок у 60-х роках минулого століття у США. Появі Інтернету передував розвиток інформаційних технологій, роль яких невпинно зростала. Так перша в континентальній Європі ЕОМ (електронна обчислювальна машина), була сконструйована в 1951 р. в Києві під керівництвом академіка С. Лебедева та була найшвидшою в світі. У 1956 р. В. Глушков завершив розробку комп'ютера «Київ».

Слідом за комп'ютером «Київ» в була розроблена перша в Україні напівпровідникова керуюча машина УМШН «Дніпро». Інститутом кібернетики були створені й випускалися керуючі комп'ютери «СОУ-1», комплекс мікропроцесорних засобів «Нейрон» і системи налагодження «СО-01» – «СО-04» [2].

Стрімко розвиваючись, він отримав наддержавний, всепланетарний статус як «Всесвітня Павутина». Виникнувши як суто технічний засіб передачі інформації, Інтернет перетворився на важливе соціальне явище. Доступ жителів нашої планети до Інтернету стає однією із важливіших характеристик сучасної доби. Перші користувачі мережі Інтернет з'явилися на території України ще за радянських часів. Спочатку він підтримувався неформально, але 1 грудня 1992 року домен.ua було офіційно делеговано в Україні. З цього часу і почався відлік історії українського сегменту мережі Інтернет.

Користуючись Інтернет мережею ми навіть не уявляємо, як вона впливає

Рис. 1. Електромагнітні поля

Джерело: <https://mind.ua/publications/20190517-telekom-majbutnogo-shcho-mozhe-stati-zolotoyu-zhiloyu-dlya-mobilnih-operatoriv-ta-internet-provajderiv>

на нашу свідомість та який вплив вона справляє на організм людини через застосування технологій та гаджетів. Зараз ми живемо у світі, насиченому різними електромагнітними полями різної потужності.

Електромагнітні поля – це змінні електричні та магнітні поля, що поширюються у просторі у формі хвиль зі швидкістю світла.

Ступінь біологічного впливу електромагнітних полів на організм людини залежить від частоти коливань, напруженості та інтенсивності поля, тривалості його впливу. Учені встановили, що найбільшу небезпеку для організму представляє тривале опромінення впродовж декількох років.

Унаслідок дії електромагнітних полів можливі як гострі, так і хронічні ураження, порушення в системах і органах, функціональні зсуви в діяльності нервово-психічної, серцево-судинної, ендокринної, кровотворної та інших систем організму людини. Електромагнітні поля негативно впливають на людей, які безпосередньо працюють із джерелами випромінювання, а також на населення, яке проживає поблизу джерел випромінювання. Встановлено, що більша частина населення планети живе в умовах підвищеної активності електромагнітних полів.

Комп'ютер незважаючи на введення дуже жорстких заходів зі зниження електромагнітного випромінювання залишається досить небезпечним (бажано знаходитися не ближче 80 см від екрану). Мобільний телефон найшкідливіший за електромагнітною дією на людину пристрій через дуже близьку відстань до людського мозку при використанні [3].

Іншою, але не менш важливою, є проблема зростання числа користувачів мережі, так званих інтернет-спільнот, що дозволяє людям обмінюватися інформацією в режимі реального часу. Як правило, людина знаходить співтовариство в пошуку відповідей на свої питання і нерідко зацікавлюється предметом сильніше і продовжує відвідувати співтовариство. Такі люди здатні проводити біля екрану комп'ютера по 24 години на добу. За даними вчених в світі кількість інтернет-залежних становить близько 10 % всіх користувачів [4].

Отже, інтернет як спосіб передачі інформації, засіб спілкування, джерело величезної кількості даних створює позитивний ефект, проте і проявляє негативний, створюючи загрозу життю людини та «зомбуючи» її через відчуження від реальності. Користуючись всесвітньою павутиною необхідно пам'ятати, що інтернет це не інший світ, а лише засіб отримання інформації.

Список використаних джерел:

1. Лебедева І. Процес глобалізації та роль мережі інтернет в інформатизації суспільства. *Інтернет-конференція: «Аналіз наукових досліджень»*. 2009. URL: <http://www.confcontact.com/2009specpr/lebedeva.php>
2. Малиновський Б. Від обчислювальної техніки до інформаційних технологій. Винаходи та інновації. *Винахідники України*. URL: <http://www.logos.biz.ua/proj/vynahid/online/138.htm>
3. Безпека життєдіяльності. Вплив електромагнітних полів на людину. *Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти*. 2019. URL: <http://zakinppo.org.ua/bezpeka-zhitt-dijalnosti/3694-vpliv-elektromagnitnih-poliv-na-ljudinu>
4. Чим небезпечний інтернет? Вплив інтернету на людину. *Дитячий портал «Пені»*. 2019. URL: <https://pepi.com.ua/zdorov-ia/603-chym-nebezpechnyi-internet-vplyv-internetu-na-liudynu.html>

Науковий керівник: старший викладач кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю **Чикун Н. Ю.**

Адрес електронної пошти автора:

hpbakster47@gmail.com

Статтю отримано: 19.10.2019 р. / Прийнято: 22.10.2019 р.

КАІКА Єлизавета

студентка 3-го курсу факультету торгівлі та маркетингу, голова наукового клубу «Start in Science», учасниця Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

СМАРТ-ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ІНДУСТРІЇ ХАРЧУВАННЯ

За пірамідою Маслоу у сучасних умовах життєдіяльності нашого соціуму головними все ж таки залишаються потреби в повітрі, їжі, одязі, житлі. Зараз людство зіткнулось з величезним викликом для виробництва – нам потрібно на 60 % більше їжі, ніж ми сьогодні виробляємо, щоб прогодувати населення, що зростає – до 2050 року оцінюється в 9 мільярдів, використовуючи дефіцитні ресурси на тлі загрози зміни клімату.

«Якщо зміна клімату продовжуватиме погіршуватися, нестача продовольства може призвести до підвищення цін навіть у більш розвинених країнах, таких як США, що призведе до кризи у вигляді глобальної нестачі продовольства та хвиль голоду», – пишуть експерти з університету Рено, Невада у своєму блозі [1].

Порятунком населення може стати смарт-інновації в споживанні.

Смарт-їжа (розумна їжа) – їжа, яка корисна для вас, планети і фермерського господарства; їжа, що вирішує всі ці питання в унісон. Важливо додати більше різноманітності в наше споживання, включаючи розумну їжу, якщо ми хочемо звернути увагу на недоїдання, хвороби й екологічні питань, такі як зміна клімату та брак води, а також бідність.

Організація Об'єднаних Націй зазначила необхідність сталого харчування у світі. Визначила його як «споживання з низьким екологічним впливом, що сприяє безпеці харчових продуктів». У розвинених країнах світу споживачі все більше приділяють уваги трендам в харчуванні, що не лише не шкодять здоров'ю, а й змінюють світ на краще. Основними трендами 21 століття стали еко- та органік- продукція.

Світовий бум на еко-продукцію з'явився ще у 70-х роках. Вже у 80-х затвердили загальні світові стандарти і правила. В Україні такі стандарти визначили лише у 2013 році, Законом «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», а діяти він почав лише у 2014 році [2].

Екологічно чисті продукти (від англ. organic food) – продукція сільського господарства та харчової промисловості, виготовлена відповідно до затверджених правил (стандартів), які передбачають мінімізацію використання пестицидів, синтетичних мінеральних добрив, регуляторів зростання, штучних харчових добавок, а також забороняють використання ГМО [3].

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН визначає органічне сільське господарство (англ. Organic agriculture) як цілісні системи управління сільськогосподарським виробництвом, які сприяють поліпшенню стану агроекологічних систем, включаючи біорізноманіття, біологічні кругообіги і діяльність ґрунтових мікроорганізмів. У цих системах наголос робиться на методах управління з точки зору використання позагосподарських факторів виробництва з урахуванням їх регіональних особливостей.

Цілі реалізації будь-якої конкретної функції в рамках системи органічного сільського господарства досягаються, де це можливо, шляхом використання агротехнічних, біологічних і механічних прийомів на відміну від використання синтетичних матеріалів.

Ідея органічного виробництва (землеробства) полягає у повній відмові від застосування ГМО, антибіотиків, отрутохімікатів та мінеральних добрив. Це призводить до підвищення природної біологічної активності у ґрунті, відновлення балансу поживних речовин, підсилюються відновлювальні властивості, нормалізується робота живих організмів, відбувається приріст гумусу, і як результат – збільшення урожайності сільськогосподарських культур.

Рис. 1. Органічні сільськогосподарські землі

Джерело: <https://ru.espresso.tv>

За останніми даними Міністерства сільського господарства США (USDA) на органічні продукти всіх видів припадає 3 % від загального обсягу американського ринку, а в європейських країнах цей показник коливається від 1 % до 7 %. Японія традиційно є лідером органічного ринку серед країн Азії. Щороку зростає культура органічного харчування в Китаї, Таїланді, Сінгапурі, Малайзії та Індії оскільки споживачі стають більш платоспроможними. Наприклад, органічний ринок Індії за останні два роки зріс на 200 % [4].

У світі щорічно 12,6 млн людей помирають через забруднення навколишнього середовища – ВООЗ. На думку вчених, ця цифра безумовно буде збільшуватись далі, що є реальною загрозою для нашої планети. Цікавий факт: у римлян в кодексі Юстиніана I вперше записані заходи, щодо запобігання накопичення відходів.

Кожного року до світового океану потрапляє приблизно 8 мільйонів тонн пластику. Таким чином починаючи з 1950-го року до Світового океану могло потрапити більше 150 мільйонів тонн пластикових відходів. Термін розкладання харчових відходів та їх пакування:

- ❖ харчові відходи. Термін розкладання близько місяця.
- ❖ картон, картонні коробки – 3 місяці.
- ❖ папір – близько 2 років.
- ❖ залізні банки – 10 років.
- ❖ фольга – понад 100 років.
- ❖ пластикові пляшки – 180-200 років.
- ❖ алюмінієві банки – 500 років.

Щоб зменшити шкідливий вплив відходів на нашу Планету, інноватори з розвинених країн світу винайшли їстівне пакування. Харчова папір, пакетики з водоростей, вода з бульбашки і багато інших стартапів змінюють маленькими кроками екологію вже сьогодні.

Після заснування у Новій Зеландії мережі швидкого харчування «Better Burger», Род Балленден помітив, як територія навколо його закладу почала покриватися сміттям (пакуванням від бургерів). Власник вирішив на День землі 2018 року провести акцію, замінивши звичайне пакування на їстівне (тонкий папір для вафель). Хоча це була одноразова кампанія, акція «Баллендена», безумовно, є корисною та потрібною для запровадження у відомих мережах закладів швидкого харчування.

Лондонська лабораторія (London start-up Skipping Rocks Lab) винайшли зручні, заповнені водою бульбашки, що називаються Ooho, подібні до мильних, якими забавляються діти. Для натхнення, вчені звернулися до молекулярної гастрономії: хімічна реакція захоплює воду в міхурі, яка потім повинна бути спожита протягом декількох днів після виробництва. Після поглинання води оболонка бульбашки перетворюється на поживний снік з водоростей. На сьогоднішній день ця продукція випускається в дуже обмеженому тиражі, однак

в майбутньому планується стати більш доступною. Відмова від пластикових пляшок – запорука збереженості океану і планети в цілому!

За даними ООН, у світі 760 мільйонів людей досі живуть за межею крайньої бідності – на \$1,9 в день, і такі інновації як еко- і органік є недосяжними для них.

«Smart Food» – ініціатива, яка спочатку зосереджується на популяризації проса та сорго, була обрана LAUNCH Food як один з переможних нововведень на 2017 рік. Smart Food допоможе досягти значних наслідків у глобальному масштабі, сприяючи попиту на просо і зміцнюючи ціннісні ланцюги, забезпечуючи при цьому вигоду малим фермерам та покращить харчування бідним країнам.

Список використаних джерел:

1. Heikkila A. 5 Innovative Agricultural Practices That Are Changing the World. *Global innovation community «Innovation excellence»*. 2019. URL: <https://www.innovationexcellence.com/blog/2018/08/06/5-innovative-agricultural-practices-that-are-changing-the-world>
2. Мода на еко-продукцію: бажання виділитись чи необхідність. *ІА «Уніан»*. 2019. URL: <https://www.unian.ua/ecology/naturalresources/1601557-moda-na-eko-produktsiyu-bajannya-vidilitis-chi-neobhidnist.html>
3. Екологічно чисті продукти. *Онлайн-енциклопедія «Вікіпедія»*. 2019. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Екологічно_чисті_продукти
4. Органічне виробництво. *Онлайн-енциклопедія «Вікіпедія»*. 2019. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Органічне_виробництво

Науковий керівник: старший викладач кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю **Чикун Н. Ю.**

Адрес електронної пошти автора:

lizakaika7@gmail.com

Статтю отримано: 13.10.2019 р. / Прийнято: 17.10.2019 р.

ВОЛОСЯН Кароліна

студентка 3-го курсу факультету торгівлі та маркетингу, учасниця наукового клубу «Start in Science» та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

БОРОВИК Валерія

студентка 3-го курсу факультету торгівлі та маркетингу, учасниця наукового клубу «Start in Science» та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ДЯЧЕНКО Єлизавета

студентка 3-го курсу факультету торгівлі та маркетингу, учасниця наукового клубу «Start in Science» та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТИ МОНІТОРИНГУ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Інформаційні технології є невідмінною складовою економії ресурсів шляхом пошуку, дослідження і використання інформації для підвищення ефективності людської діяльності.

На сьогодні активно ведуться дослідження в галузі охорони навколишнього середовища різними організаціями на різних рівнях, в тому числі й державному, в усіх сферах науки і техніки. Проте виникають сумніви щодо їх точності та достовірності, оскільки великі обсяги екологічної інформації, новітні розробки, багаторічні спостереження не є систематично зібраними й досить складно знайти та використати необхідну інформацію.

В XXI столітті задача управління екологічними катастрофами постає гостро, є актуальною та вимагає поспішних дій задля запобігання ризиків. Це можливо забезпечити за наявності моніторингу, що необхідний для контролю за станом навколишнього середовища, сплатою податків, проведення екологічних заходів. Завдяки впровадженню автоматизованих моніторингових систем стане більш ефективним інспектування за природоохоронною діяльністю, оскільки це дає можливість не тільки стежити за правильним виконанням закону, але і редагувати його відповідно до фактичних умов соціально-економічної та екологічної ситуації.

Моніторинг – це система постійного спостереження за явищами і процесами, що проходять в навколишньому середовищі і суспільстві, результати

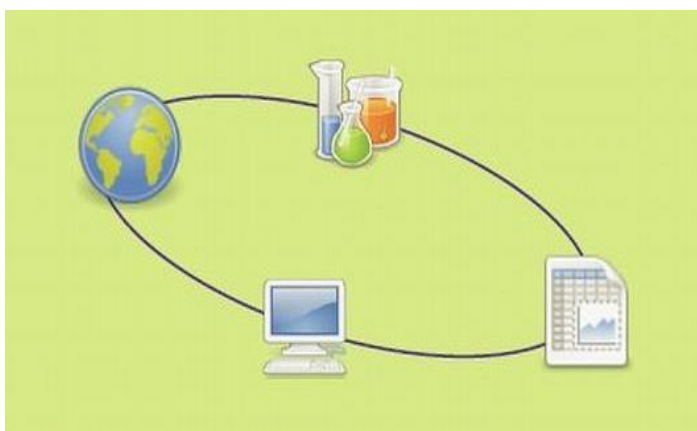

Рис. 1. Моніторинг довкілля

Джерело: <https://uk.wikipedia.org>

якого служать для обґрунтування управлінських рішень по забезпеченню безпеки людей та об'єктів економіки.

Моніторинг довкілля – це комплексна науково-інформаційна система регламентованих періодичних безперервних, довгострокових спостережень, оцінки і прогнозу змін стану природного середовища з метою виявлення негативних змін і вироблення рекомендацій з їх усунення або ослаблення [1].

Дані стану екологічного моніторингу в Україні:

- ❖ **Моніторинг поверхневих вод.** В Україні майже 80 % населення забезпечені питною водою з поверхневих джерел, зокрема, майже 75 % – із Дніпра. Тому відкриті дані якості поверхневих вод є надзвичайно важливими для кожного українця. Державне агентство водних ресурсів України є найпрогресивніше серед інших розпорядників інформації щодо оприлюднення таких даних моніторингу. Нещодавно було опубліковано дані за 16 основними показниками з 445 пунктів збору води на річках усіх основних водних басейнів України за останні п'ять років. На основі цих даних Агенція журналістики даних створила інтерактивну карту «Чиста вода» щодо забрудненості річок в Україні. Інструмент дозволяє обирати конкретний річковий басейн та оцінювати, як рівень забрудненості змінювався протягом п'яти років.
- ❖ **Моніторинг атмосферного повітря.** Відкритих даних про якість повітря в Україні ще немає, а саме вимірювання його стану відбувається за застарілими методами. Гідрометеорологічна служба вимірює якість повітря у 53 містах України зі 162 постами. Щорічно в атмосферу нашої країни потрапляє понад шість мільйонів тонн шкідливих речовин і вуглекислого газу. Головними

забруднювачами залишаються промислові підприємства. Збільшення кількості автомобілів на дорогах є другою причиною збільшення шкідливих викидів.

- ❖ **Моніторинг лісів.** Питання несанкціонованого вирубування лісів Карпат є одним із найкритичніших в Україні, тому немає сумнівів щодо необхідності публікації даних моніторингу лісів. Дані моніторингу з географічною прив'язкою можуть показати, як ліси змінюються та використовуються з часом. Глобальні дані моніторингу лісів можна знайти на Global Forest Watch Open Data Portal, а в Україні супутникові знімки вже використовують для створення 3D-моделі хребта Свидовець. Дані моніторингу лісів збирає Державне агентство лісових ресурсів України, і воно вже почало оприлюднювати деяку інформацію: план лісонасаджень та перелік спеціальних дозволів на заготівлю деревини. Проте ця інформація зберігається не у форматі відкритих даних, є неповною і не дає можливості зрозуміти, як аналізувати стан українських лісів на сьогодні.
- ❖ **Моніторинг земельних ресурсів.** Міністерство аграрної політики та продовольства збирає дані щодо моніторингу земельних ресурсів в Україні. Хоча багато показників якості ґрунтів, як-от вміст рухомих форм мікроелементів і важких металів збирають щорічно, відкритого доступу до них в Україні ще немає. У 2016 році організація Global Open Data for Agriculture and Nutrition створила Agricultural Open Data Package – низку рекомендацій, розроблених для допомоги урядам країн, аби досягнути максимально позитивного впливу відкритих даних у сфері сільського господарства.
- ❖ **Моніторинг відходів.** Міністерство екології та природних ресурсів створило мапу з пунктами прийому вторинної сировини. Також з допомогою цієї карти громадяни можуть інформувати уряд про наявність стихійного сміттєзвалища. Щоб небезпечні відходи були правильно утилізовані, на мапі додано шар з інформацією на основі відкритих даних реєстру ліцензіатів щодо поводження з небезпечними відходами. Крім того, Мінекології публікує у форматі відкритих даних інформацію про видані повідомлення або висновки на транскордонне перевезення небезпечних відходів згідно з Базельською конвенцією, що забезпечує контроль, а також унеможлиблює маніпуляції у дозвільно-ліцензійній сфері та моніторингу довкілля [2]. Відкриті дані з моніторингу довкілля сприяють ефективному державному плануванню управління природоохоронною сферою, змінять думку, поведінку на побутовому рівні та ставлення громадян до стану довкілля.

Важливим інструментом моніторингу екологічної ситуації є інформаційні технології. Їхнє глобальне поширення дає змогу швидко та якісно спостерігати за змінами, що відбуваються на планеті, отримувати інформацію з різноманітних джерел, обробляти її, зберігати, а в подальшому відтворювати в потрібному вигляді. Яскравим прикладом їх застосування в моніторингові довкілля є

використання спеціальних програм, систем, які надають можливості для отримання та оперування інформацією. З їх допомогою дослідник із легкістю може отримати дані про певну територію, клімат, забруднення, стан окремих об'єктів, на основі яких вже зможе провести певний аналіз та зробити висновки.

Прикладом застосування інформаційних технологій при здійсненні моніторингу екології Землі є інформаційно-аналітична система еколого-енергетичного моніторингу AISEEM, яка широко застосовується у дослідженні забруднення атмосфери. А саме, вона містить ряд параметрів налаштування, які забезпечують можливість вирішення задачі розміщення пунктів спостережень мережі моніторингу стану атмосферного повітря на основі різних джерел даних щодо забруднення з врахуванням пріоритетності орієнтації мережі [3].

Інформаційні технології мають подвійний вплив на екологічну ситуацію та людину. Оскільки, інформаційні технології – це інструмент, що має найкращі та найсприятливіші умови для збору даних, їх аналізу та наукового пізнання, особливо у екології та медицині.

Завданням основних інформаційних технологій, що були розглянуті, є здійснення діагностики та збереження навколишнього середовища та здоров'я людини на високому рівні. Саме їх поєднання якнайшвидше сприятиме досягненню правильного та своєчасного результату.

На даний момент, створенню комплексних інформаційних технологій перешкоджають, насамперед: низький рівень стандартизації і сумісності різних інформаційних технологій; висока ступінь неухважності і низька достовірність великої кількості наявних даних; вузька спеціалізація існуючих інформаційних систем; складність реалізації подібних систем; брак адміністративних і фінансових ресурсів [4].

Незважаючи на ці перешкоди, інформаційні технології є перспективними у таких сферах, як медицина та екологія. У сучасний час впроваджено основні принципи та заходи, які допомагають у вирішенні проблем, пов'язаних з природним середовищем та здоров'ям людини.

Отже, екологія є невід'ємною частиною нашого життя, адже вона впливає на здоров'я людини. Оскільки стан навколишнього середовища погіршується, значна увага приділяється моніторингу довкілля задля його збереження та покращення. Це сприяє, насамперед, ефективному державному регулюванню природоохоронної сфери та усвідомлення людьми реальної екологічної ситуації.

Список використаних джерел:

1. Моніторинг довкілля. *Вікіпедія*. 2019. URL: <https://uk.wikipedia.org>
2. Екологічний моніторинг в Україні: які дані відкриті. *Економічна правда*. 2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/07/17/638718>
3. Артемчук В. Математичні та комп'ютерні засоби для вирішення задачі розміщення пунктів спостережень мережі моніторингу стану атмосферного повітря : автореф. дис. ... канд. техн. наук. *НАН України*. 2011. 20 с.

4. Лобода Ю., Орлова О. Використання інформаційних технологій для моніторингу та захисту довкілля. *Наукові праці Одеської національної академії харчових технологій*. 2014. Вип. 46 (1). С. 245.

Науковий керівник: старший викладач кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю **Чикун Н. Ю.**

Адрес електронної пошти авторів:

liza081999@ukr.net; the.sun.highmlands@gmail.com;

karolina_volosyan@ukr.net

Статтю отримано: 19.09.2019 р. / Прийнято: 10.10.2019 р.

РЕКАЛІ Дмитро

студент 3-го курсу факультету торгівлі та маркетинг, активіст наукового клубу «Start in Science», учасник Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

СЄДОВ Сергій

студент 3-го курсу факультету торгівлі та маркетинг, активіст наукового клубу «Start in Science», учасник Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ІННОВАЦІЙНІ СМАРТ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОБІЗНЕСІ

За прогнозами ООН чисельність населення світу перетне межу 9 мільярдів до 2050 року. Також передбачається, що потреби у харчових ресурсах в світі зростуть вдвічі до того часу.

Тож, однією з найбільш перспективних сфер в бізнесі на сьогоднішній є агросфера. Передові компанії, які займаються рослинництвом і тваринництвом, активно шукають та використовують високоякісні інноваційні рішення, що здатні покращити ефективність та продуктивність сільськогосподарської діяльності.

Виділяють такі основні риси агробізнесу: залежність від природних та метеорологічних умов; великі масштаби бізнесу; використання техніки; необхідність моніторингу стану рослин чи тварин; великий штат працівників; потреби в оптимізації логістики та складування.

Пропонуємо розглянути інноваційні технологічні рішення, які вже сьогодні допомагають компаніям збільшувати ефективність роботи, відповідати сучасним потребам ринку та раціональніше використовувати наявні ресурси.

Картографія. В аграрній галузі основна діяльність здійснюється на полях, де важливе значення відіграє геопросторова прив'язка. Отже, застосування сучасних електронних картографічних рішень має основне значення в даній сфері і допомагає вирішувати багато типових проблем аграрних компаній.

Чимало провідних аграрних компаній у світі користуються сучасними інформаційними технологіями для управління банком землі. Важливе місце у цьому посідають цифрові тематичні карти. Це електронні карти, на які нанесено чіткі межі певних ділянок з можливістю їх корекції. Можна легко дізнатись площу ділянки, культуру, яка на ній вирощується, історію попередніх посівів, середні показники родючості чи ефективності, останню дату внесення добрив та безліч іншої необхідної інформації відповідно до потреб користувача.

Ефективним рішенням є також цифрові моделі рельєфу. Це відображення на карті додатково рельєфності земельних ділянок, тому що ці дані є дуже інформативними. Оскільки низинні ділянки землі схильні до підтоплень, а ділянки на підвищеннях можуть страждати від засух. Тож, можна ефективно налагоджувати зрошувальну систему і здійснювати посів вологостійких рослин в оптимальних для цього місцях.

Супровідна електронна документація: паспорти об'єктів, фото, протоколи можуть бути прикріплені до ділянок на онлайн-карті і відображатись при більш детальному вивченні ділянки, що на екрані.

Завдяки картографічним рішенням можливо: візуалізація динаміки аналізу ґрунтів, аналіз супутникових знімків з NDVI, визначення найбільш продуктивних та врожайних ділянок, створення карт врожайності культур, відстеження динаміки розвитку культур, прогноз врожайності, контроль стану полів тощо [1].

Логістичні рішення. Діяльність аграрних компаній тісно пов'язана з питанням транспортування та збереження продукції. Компанії стикаються із великою кількістю проблем та ризиків: зношення техніки; надмірні витрати пального; ризик псування продукції під час доставки; ризик псування продукції під час зберігання на складі; неоптимальне планування заготівель продукції;

відсутність контролю за переміщенням техніки; складний аналіз ефективності використання транспортних ресурсів.

На сьогоднішній день є чимало ефективних логістичних IT-рішень, що вирішують задачу побудови оптимальних маршрутів для збору та доставки сировини, готової продукції від заготівельників до складу чи заводу. Впровадження автоматизованих логістичних рішень в діяльність компаній дозволяє досягти помітної економії витрат пального, витрат часу та підвищити ефективність роботи. Даний ефект досягається за рахунок максимально ефективного використання усіх наявних транспортних засобів аграрних підприємств: вантажомісткість кожного транспортного засобу, який здійснює перевезення, повинна використовуватись на всі 100%, а рух по маршруту відбуватись без відхилень і в межах відведеного на це часу. Вирішення таких задач реалізується за допомогою сервісу Navizor.com, який аналізує розташування точок збору продукції, відстані до них, вантажомісткість окремих транспортних засобів, можливі маршрути доставки, максимально допустимий час для доставки та навіть якість дорожнього покриття. Інтеграція з системами GPS-моніторингу дозволяє контролювати переміщення транспортних засобів аграрних компанії в режимі реального часу і відповідно вчасно реагувати на значні затримки чи відхилення від маршруту. Завдяки інноваційним рішенням в логістиці, з цією задачею може справитися один диспетчер, який слідкує за переміщенням всіх транспортних засобів.

Сучасні логістичні рішення також дозволяють планувати збір та транспортування сільськогосподарської продукції з полів до елеваторів чи сховищ, беручи до уваги важливі етапи технологічних процесів аграрних підприємств. Можливе врахування фактору погодних умов, адже деяку продукцію оптимально збирати в суху погоду, іншу після дощу, а деякі види – після легкого приморозку, оскільки це впливає на їх якісні характеристики та подальше зберігання [2].

Моніторинг технопарку. Для оптимізації планування капітальних та поточних ремонтів, необхідно вести ретельний моніторинг наявної техніки.

Вистежування техніки здійснюється за допомогою GPS-трекінгу. Кожен кілометр фіксується і записується в базу даних. Також відстежується кількість відпрацьованих годин по кожній одиниці техніки шляхом введення так званих лог-буків. Лог-бук – це мобільне рішення, яке дозволяє працівнику звітувати в режимі реального часу про свою діяльність та отримувати сповіщення, нагадування та попередження, про відхилення від маршруту чи про надмірну кількість годин роботи транспортного засобу. Надається можливість вести контроль за витратою палива, дистанційно відстежувати діяльність та пересування кожної одиниці техніки та вести контроль за площею, яка обробляється [3].

Аналітика та планування. Аналітичні системи вирішують наступні питання: планування оптимального сусідства рослин, чергування насаджень з року в рік, планування можливості змішаних посадок, на основі ведення архіву посівів і зборів та застосування визначених правил оптимізації даних процесів.

Ефективні системи планування дозволяють максимально зменшити залежність від кліматичних умов, використовувати особливості погоди на свою користь, автоматизувати систему поливу, планувати внесення добрив на основі аналізу стану полів, моніторити наявність шкідників та планувати внесення пестицидів лише тоді, коли це насправді необхідно. Електронний агрохімічний паспорт кожного поля може бути доступним у вашому комп'ютері чи на вашому мобільному пристрої.

Із застосуванням новітніх ІТ технологій поля стають по-справжньому «розумними», їх продуктивність зростає, а витрати ресурсів скорочуються. Однією з таких ІТ систем є Big Data. Всю інформацію можна розділити на 4 ключові блоки: ґрунт, метеоумови, операції, посіви. Весь об'єм даних, що можна отримати з поля, умовно розділяється на статичну та динамічну інформацію. Під статичною маються на увазі ті дані, які не змінюються протягом 2-3 виробничих сезонів. Динамічна інформація, наприклад, як вологість ґрунту та повітря, кількість сходів рослин та їх стан, інформація про проведені операції і хвороби посівів, потребує постійного моніторингу, збору та аналізу.

Щоб уся інформація перетворилася на дані, її необхідно оцифрувати та структурувати. В рамках збору інформації щодо ґрунту потрібно провести його агрохімічний аналіз, просканувати на предмет його структури та електропровідності, наявності ущільнень, створити матрицю рельєфу.

Для проведення повноцінного моніторингу погодних умов необхідно поставити стаціонарну метеостанцію та мобільні метеостанції на техніку для збору інформації про температуру, вологість повітря та швидкість вітру. Також потрібно підключити датчики вологості та температури ґрунту і польові датчики для збору інформації щодо реальних опадів.

Для комплексного аналізу проведених операцій потрібно обладнати техніку системами моніторингу висіву, внесення добрив, датчиками моніторингу глибини оброблення ґрунту і підключити все до бортових терміналів. В ідеалі, також варто збирати інформацію з CAN-шин і систем GPS-моніторингу.

Щоб забезпечити регулярне надходження даних щодо стану посівів, необхідно підключити систему супутникового моніторингу, як мінімум супутники Landsat і Sentinel. Надзвичайно важливо використовувати дрони для визначення проблем у виконаних операціях, аналізу динаміки вегетації і направляти агрономів на проблемні точки. Регулярний скаутинг дозволяє збирати дані для визначення хвороб, шкідників, грибків та інших проблем. На комбайни необхідно поставити системи картування врожайності. Це великі інвестиції та величезний об'єм роботи з впровадження змін [4].

Спеціалізовані CRM та HRM системи, які дозволяють полегшити процес управління взаємовідносинами з клієнтами, персоналом та партнерами. Можливість в онлайн режимі видавати інструкції працівникам та відповідати на їх запити. В свою чергу працівник може формувати польові звіти із прикріпленням фото- чи відео-матеріалів, є можливість трекінгу діяльності та ефективності роботи кожного працівника. Також впроваджуються ефективні програми лояльності для мотивації [5].

Аналітика та прийняття раціональних рішень. Сучасні інформаційні системи дозволяють забути про оформлені звітів вручну, адже це займає чимало часу та зусиль, а також можуть містити неточності внаслідок людського фактору. На сьогодні реалії такі, що програмні продукти роблять усе замість вас: обчислюють звітні показники, порівнюють їх із аналогічними за попередні періоди, відображають візуально позитивну чи негативну динаміку, навіть попереджують про «вузькі» місця в технологічних процесах. Це можна вважати цілком надійним підґрунтям для прийняття ефективних управлінських рішень.

Аналітичні системи дають можливість автоматичного розрахунку потреби в насінні, добривах та засобах захисту рослин, а також забезпечують функцію ефективного управління бюджетом компанії [6].

Моніторинг здоров'я та якості. Аграрні компанії, які займаються тваринництвом мають свою специфіку. Можливості сучасних інформаційних технологій дозволяють: відстежувати динаміку здоров'я; підтримувати оптимальний мікроклімат у приміщеннях із тваринами; враховувати генеологію та біологічні цикли при плануванні розмноження; автоматизувати планування структури стада; автоматизовано формувати раціон харчування; автоматизувати план ветеринарних заходів [7].

Мобільність. Смартфони та мобільні додатки відкривають перед нами надзвичайні можливості. Трекінг та контроль транспортних засобів, контроль водіїв, нагадування, попередження, супровід та підтримка. За допомогою мобільних додатків, уся необхідна інформація знаходиться прямо в руках у працівника у будь-якому місці, будь-який час. Такі програми допомагають миттєво вносити дані в систему та ділитись ними із іншими працівниками [8].

Менеджмент компанії може легко виявити, що саме потрібно для зростання ефективності. А часом в нагоді можуть стати послуги аналітиків та ІТ консультантів. Сьогодні вже з'являються ІТ компанії, що обирають аграрну сферу основним профілем своєї діяльності і сконцентровуються саме на рішеннях для даного бізнесу.

Отже, модернізація українського сільського господарства із застосуванням сучасних енергоефективних, цифрових та smart-технологій допоможе аграріям ефективніше вести бізнес, збільшувати виробництво продукції з доданою вартістю, отримувати більші прибутки. Ефективний розвиток агропромислового комплексу України потребує постійного переоснащення та впровадження нових

технологій для збільшення виробництва продукції з доданою вартістю. На сьогодні українські аграрії яскраво демонструють надбання сучасної науки в цифрових технологіях, селекції, сільгосптехніці, розумному фермерстві – того, що може стати основою технологічного інструментарію України як одного з лідерів світового аграрного ринку.

Список використаних джерел:

1. Єгорова О., Родик Р., Рябко В. Інноваційні засади розвитку агробізнесу. Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет державної політики децентралізації. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (28 листопада 2017 р.). Житомир: *ЖНАЕУ*. 2017. С. 48-51.
2. Ковтун В. Роль інтелектуальних технологічних рішень для ефективного використання ресурсів сільського господарства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 1 (18). URL: <http://www.easterneurope-bm.in.ua/18-2019-ukr>
3. Тищенко С. Роль інформаційних технологій у діяльності аграрних підприємств. *Вісник ХНАУ ім. В. Докучаєва*. 2015. № 3. С. 291- 297.
4. Беленков А. Що таке big data і чому це важливо для сільського господарства. *SmartFarming*. 2019. URL: <https://smartfarming.ua/ua-blog/chto-takoe-big-data-i-rochemu-eto-vazhno-dlya-selskogo-hozyajstva>
5. Шарапа О. Управління відносинами з клієнтами через впровадження CRM-систем як складова ефективного ведення бізнесу. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 7. С. 175-183.
6. Майовець Я. Роль інформації в інноваційному розвитку аграрного підприємництва. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6981>
7. Волосюк Ю., Кузьома В., Коваленко О. та ін. Інформаційні технології : навч. посібник. Миколаїв: *Миколаївський національний аграрний університет*. 2017. 200 с.
8. Мигаль В. Інтелектуальні системи в технічній експлуатації автомобілів : монографія. Х.: *Майдан*. 2018. 262 с.

Науковий керівник: кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю **Пасальський Б. К.**

Адрес електронної пошти авторів:

recaldima99@gmail.com; limon4ik26@ukr.net

Статтю отримано: 14.10.2019 р. / Прийнято: 15.10.2019 р.

ВІННИКОВА Владислава

студентка 4-го курсу факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу, голова Наукового сектору Ради студентського самоврядування, учасниця Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ

Інформаційні технології набувають популярності. Особливо вони важливі у тих сферах, що тісно пов'язані з людьми. Там вони пришвидшують цю співпрацю, роблять її комфортнішою. Туристична сфера саме належить до таких.

У статті закону України «Про туризм» зазначено, що туристична сфера – це тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових або інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає [1]. Це сфера задоволення потреб у послугах, пов'язаних з відпочинком і організацією діяльності під час подорожі. Тобто люди в результаті здійснення подорожі мають відновити свої духовні і фізичні сили, а також отримати позитивні емоції. Але враження вони мають мати не лише під час самої подорожі, а й до, у час вибору.

Ефективність застосування інформаційних технологій у сфері туристичного бізнесу визначає продуктивність його діяльності. Сучасні технологічні новинки змінили сучасні методи подорожей. Згідно з маркетинговим дослідженням – 41 % підготовок до бізнес-відряджень і 60 % туристичних домовленостей, пов'язаних з дозвіллям, відбуваються онлайн. Сучасна туристична сфера все більше зазнає глобалізації, стикається з різноманітними викликами. Тому для того, щоб задовольняти потреби туристів якомога повніше, компанії мають модернізувати свої підходи, розвивати різні канали комунікації, слідкувати за трендами і впроваджувати їх у свою діяльність.

У туристичній сфері прослідковуються такі тренди:

❖ **Технологія розпізнавання.** Можливості технологій сканувати відбитки пальців, обличчя чи інших біометричних ідентифікацій дозволятимуть безперешкодно здійснювати покупки [2]. Такі технології вже використовуються у готелях, де за допомогою відбитків пальців можна відкрити двері і потрапити у номер. У Києві таким прикладом є Monotel Space – капсульний готель, який відкрився у серпні 2019 року. Відкрити і закрити капсули там можна за допомогою цифрового ключа, а локери для особистих

речей відриваються за допомогою відбитків пальців. Однак у майбутньому передбачається, що така технологія зможе дозволити споживачам оплачувати рахунки у ресторані. Вони зможуть зробити це одразу на виході, не чекаючи чеків [3].

- ❖ **Персоналізація.** Персональний підхід до споживачів високо цінується у туристичній індустрії, незалежно від того, чи це відпочинок або відрядження. Контент, реклама, інформація, орієнтовані на конкретного споживача, краще сприймаються і знаходять відгуки, ніж загальна інформація. Згідно з прогнозами і звітом сайту booking.com, 41 % подорожуючих хочуть, щоб туроператори використовували «штучний інтелект», які зміг би пропонувати індивідуальні маршрути для подорожей, базуючись на попередньому виборі і потребах споживача. Однак треба бути обережним, щоб не зловживати знанням персональних даних [2]. Ключом до успіху для туроператорів буде використання даних і відгуків туристів, щоб покращити кожен етап подорожі у майбутньому.
- ❖ **Інтернет речей.** Туристична сфера була однією з перших, яка почала розвивати ці технології і запроваджувати їх. Там вони зможуть покращити ефективність і запропонувати більш індивідуальний підхід до споживача. Згідно з останніми дослідження туристичних трендів, 86 % авіакомпаній зазначили, що вірять, що інформаційні технології збільшать їхній чистий дохід за наступні 3 роки використання [4]. Інтернет речей включає взаємодію приладів, систем і процесів. Наприклад, за допомогою системи «розумний будинок» гості можуть регулювати температуру і освітлення у кімнаті, вмикати/вимикати телебачення, використовувати телефони. У Києві таким прикладом є IQ-Hotel, в якому запроваджена система «розумний дім», є також електронна система вікон [5]. В аеропортах туристи зможуть перевіряти через власні гаджети важливі сповіщення щодо польоту, інформацію, яка є на інформаційних дошках (навіть не стоячи біля неї). Під час польоту сенсори на сидіннях зможуть контролювати температуру, серцебиття і рівень вологості для конкретного пасажира [4]. На місці подорожі сенсори з таких гаджетів зможуть збирати інформацію про звички і потреби туристів, щоб оптимізувати досвід і покращити послуги у майбутньому.
- ❖ **Доповнена реальність.** На відміну від віртуальної реальності, це не заміна реального світу, а, скоріше, додання digital-компонентів. Використання доповненої реальності може бути не таким дорогим, як віртуальної, бо користувачі мають мати лише доступ до смартфона або планшета з інтернетом. Але це може бути корисним, бо дозволить туроператорам змінювати шлях, за допомогою якого туристи сприймають місце [2]. Для міленіалів цікавіше пізнавати світ за допомогою прямої взаємодії. Наприклад, Каталонський національний музей мистецтва почав активно застосовувати доповнену реальність для кращої навігації заплутаними коридорами і інтерактивної взаємодії з експонатами. Подібні приклади можна побачити

також у Цюріхському музеї, у Берліні, Стокгольмі і інших європейських столицях.

❖ **Соціальні мережі.** На вибір місця відпочинку і зростання їхньої популярності все більший вплив мають соціальні мережі. Крім того, зростає популярність використання смартфонів. За європейськими дослідженнями використання мобільного інтернету у країнах ЄС більш, ніж 48 % переглядів інтернет-сайтів були здійснені саме зі смартфонів. Тепер перш, ніж пропонувати послуги, компанії туристичної сфери, мають впевнитися, що продукт має також взаємодіяти і з телефонами [4]. Це підштовхує туроператорів розробляти мобільні додатки для споживачів, за допомогою яких буде змога здійснювати розрахунки, а також дізнаватися про оновлення.

З аналізу виділених трендів слід зазначити, що роль інформаційних технологій у туристичній сфері зростає. Без них підприємства не зможуть бути сучасними і успішно взаємодіяти зі споживачами. У той же час набуває важливості створення індивідуального підходу до споживачів, який дозволить відчувати комфорт і позитивні емоції. Кожне використання технологій має стимулювати компанії щоразу покращувати послуги, спираючись на відгуки користувачів-туристів.

Список використаних джерел:

1. Про туризм : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 324/95-ВР.
2. 7 Key Technology Trends Emerging in the Travel & Tourism Industry. *Revfine*. 2019. URL: <https://www.revfine.com/technology-trends-travel-industry>
3. В Киеве открылась сеть капсульных отелей будущего. *МБН «Дело»*. 2019. URL: <https://delo.ua/business/v-kieve-otkrylas-set-kapsulnyh-otelej-budusheg-358663>
4. 2019 Travel Tech Trends. *Blog at «Simpleview»*. 2019. URL: <https://www.simplevieweurope.com/blog/read/2019/01/2019-travel-tech-trends-b105>
5. Отель IQ – современный и недорогой отель Киева. *IQ Hotel*. 2019. URL: <https://iqhotel.ua>

Адрес електронної пошти автора:
vinnikovavlada@gmail.com

Статтю отримано: 15.10.2019 р. / Прийнято: 17.10.2019 р.

РОМАНЮК Анастасія

студентка 2-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ НА СОЦІУМ

Наше життя постійно підпорядковується технологічному прогресу. Якщо поглянути навколо, можна побачити як наш побут заповнили речі, які раніше нам були невідомі та не потрібні.

Якщо згадати історію людства, можна впевнитись в тому, що розвитком самої людини керував розвиток її знарядь праці та речей з побуту, якими вона користувалась. Первісні люди не користувались тим, що використовує людина сьогодні.

Рис. 1. Первісне суспільство

Джерело: <https://travel-in-time.org/uk/mandrivki-chasom/zvidki-mitse-znayemo-istoriya-pervisnogo-suspilstva/>

самостійно; не було і мікрохвильової печі, електричних м'ясорубок, кухонних комбайнів та іншого приладдя, яке використовує сучасна господиня.

Вони не жили в багато поверхових будинках. В них були печери. З плином часу та бажанням комфорту, всі ці побудови еволюціонували в сучасні будинки, які оснащуються розумними системами для забезпечення безпеки та зручності людей. Стосовно побуту, то в давнину людині потрібно було не так багато предметів для праці, як сьогодні. Зараз майже кожен з нас має смартфон, комп'ютер та інші речі без яких нам важко обійтись. Наприклад, поколінню наших бабусь та дідусів не потрібно речей, що оточують нас зараз. Згадати лише кухню того часу, там не було «розумних» мультиварок, які могли б готувати їжу

Цей постійний процес створення нових і вдосконалення застосовуваних технологій, засобів виробництва і кінцевої продукції з використанням досягнень науки, називають науково-технічним прогресом. Він спонукає нас до змін всього навколо, що в свою чергу впливає на покращення нашого життя. Особливу увагу варто зосередити на наших смартфонах. Це ті речі без яких сучасна людина не вийде з дому.

В середині 90-х років минулого століття почався розвиток цієї індустрії. Ідеєю створення було бажання скомпонувати телефон та особистий кишеньковий комп'ютер в одному пристрої. У 2007-2008 роках відбувся бурхливий розвиток ринку смартфонів, і саме тоді з'явилися смартфони, які ми звикли бачити сьогодні.

Зараз ринок смартфонів дуже розвинений та має значну частку в світовій економіці. Причиною цього є стрімкий розвиток, вдосконалення гаджетів та сильне бажання людей отримати найновішу та найпопулярнішу модель смартфона. Приладом, такого суспільного бажання бути «в тренді», є випуск нової моделі смартфона компанії Apple iPhone 11. Після презентації та початку продажу телефонів, які відбулися в кінці вересня цього року, неймовірний ажіотаж захопив людей. Майже кожен хоче придбати собі саме нову, удосконалену модель смартфона і вже все менше хоче старіші моделі. Проте, новітні технології – це не лише наші забаганки, а й необхідні потреби. Розвиток дістався і медицини. Як бачимо зараз лікарі за допомогою розвиненої апаратури можуть діагностувати і вилікувати хвороби, які років 50 тому не могли виявити.

Доісторична медицина – це ті зачатки медицини, способи лікування, які існували у первісних людей. Вона була досить примітивна та не розвинена. Первісні люди мало звертали увагу на стан свого здоров'я та умови існування. Вони не слідкували за своєю гігієною (чистотою тіла та житла) та харчуванням. Погані умови існування первісної людини викликало більш чи менш тяжких захворювань і призводило це до передчасної смерті. Основні хвороби первісної людини – розлад травлення, хвороби шкіри, інфекційні хвороби, пошкодження, які були отримані на полювання чи в бою. Наявність великої кількості захворювань в доісторичні часи змушувало людей звертатись за допомогою до медицини. Цим займалися первісні лікарі, використовуючи заклинання і даючи різноманітні засоби хворому. Від цього часу в глибокій давнині лікар був разом з тим і жрець і вступав у спілкування з невидимим світом.

Однак цифрова трансформація охоплює всі сфери життя, і медицина – не виняток. Як відомо, інноваційні підходи в медицині впроваджуються повільно, адже потрібно бути впевненими, що будь-які запропоновані зміни не несуть ризик здоров'ю та життю пацієнтів. Проте, розвиток eHealth – перехід медичних послуг в електронну форму, є одним з головних пріоритетів модернізації охорони здоров'я у всьому світі. Більше 60 % лікарень в Данії, Естонії, Швеції і Фінляндії в тій чи іншій мірі використовують комплексні IT-рішення. Подібні

системи об'єднують всі доступні медичні прилади: і розташовані стаціонарно в клініці і в каретах швидкої допомоги. Це дозволяє збирати в одному місці найбільш повні дані про історію хвороби і про поточні життєві показники пацієнта. Результати лабораторних досліджень, дані оглядів, пройдені процедури і подробиці терапії стають доступними в єдиному електронному кабінеті, в режимі реального часу.

Це стосується не просто ефективності і зручності. Завдяки комплексному аналізу всіх даних лікарі здатні з набагато більшою точністю діагностувати захворювання на ранніх стадіях. Це змінює саму систему охорони здоров'я, дозволяючи запобігати захворюванням, а не боротися з їх наслідками. Превентивний підхід – головний тренд в медицині розвинених країн.

Додатковий імпульс розвитку превентивної медицини надають і сучасні гаджети. Футболки та кросівки, браслети і smart-watches, що вимірюють пульс і кровообіг, – не просто «розумні» дрібнички. Носимі та імплантовані healthtech-пристрої здатні вимірювати і передавати важливі життєві показники зі зростаючою точністю. Це дозволяє лікарю дистанційно стежити за станом пацієнта і самому призначати прийом, коли для цього з'являються передумови. Деякі подібні IT-рішення розробляють в Україні. Інженери GlobalLogic в Харкові, наприклад, вже понад 13 років створюють високотехнологічні R&D-рішення в сфері охорони здоров'я. Вони брали участь у розробці інформаційних систем кардіопристроїв, що імплантуються. Такі системи збирають показники роботи серцево-судинної системи пацієнта і перетворюють їх на медичні звіти за запитом конкретної клініки або лікаря. Така діагностика дозволяє проактивно оберігати пацієнта від ризику серцевого нападу.

Отже, технологічний розвиток керує нашим світом. Він впливає і на економіку. Наші потреби і бажання мати щось краще і новіше, штовхають нас на придбання речей (які зроблять наше життя комфортнішим і простішим), чим ми самі спричиняємо попит на ринку, який підприємці та компанії хочуть задовольнити. І значну роль технологічний прогрес має в розвитку медицини, що дозволяє лікарям діагностувати та вилікувати пацієнтів, щоб зберегти їм життя.

Адрес електронної пошти автора:

antonina1791@ukr.net

Статтю отримано: 15.10.2019 р. / Прийнято: 16.10.2019 р.

ГНАСЬКО Олена

студентка 2-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, учасниця Відділу по роботі з молодими вченими Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених та Наукового сектору Ради студентського самоврядування факультету

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРОГРАМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

На сьогоднішній день в агросекторі України постійно створюються і функціонують суб'єкти господарювання різних організаційно-правових форм, серед яких провідну роль відіграють підприємства із високо розвинутою технологічно-інформаційною базою, тобто ті об'єкти сільського господарства, котрі відповідають рівнем виробничої потужності успішним агропідприємствам багатьох країн Західної Європи, Північної Америки та світу в цілому. Окрім того, відомими для загалу й прибутковими вважаються представництва іноземних агрохолдингів, які знайшли значні переваги в розширенні справи на території нашої держави, а саме використання бренду компанії без ліцензійних договорів, можливість використовувати працю іноземних громадян без щорічного оформлення відповідних дозволів на працевлаштування, на оформлення яких у державі-резидентів довелось би витратити значно більше часу і коштів, ніж це необхідно в Україні.

Організація виробництва й реалізації, яка властива представництвам іноземних сільськогосподарських підприємств, повинна стати позитивним прикладом агрокомпаніям нашої держави щодо того, як підвищити конкурентоспроможність на ринку агропродукції, а також більш раціонально витратити ресурси власного підприємства за рахунок доцільного інформаційного забезпечення і, внаслідок цього, прогресивно функціонуючої технічної бази. Інформаційна система має забезпечити підвищення рентабельності реалізації сільськогосподарської продукції її безпосередніми товаровиробниками, підвищення загального рівня якості сільськогосподарської продукції, стійкості цін на ринках та прогнозованості цінової ситуації в Україні [1].

Розв'язання зазначених завдань передбачає реалізацію інформаційних заходів:

- ❖ представлення актуальної цінової ситуації;
- ❖ представлення реальних обсягів реалізації агропродукції;

- ❖ представлення методичних рекомендацій для визначення рівня якості товарних партій сільськогосподарської продукції;
- ❖ встановлення порядку збору, обробки, систематизації та надання інформації, яка формує попит і пропозицію на ринку сільськогосподарської продукції;
- ❖ представлення переліку посилань на сайти установ, що здійснюють сертифікацію якості сільськогосподарської продукції;
- ❖ представлення переліку посилань на сайти організацій, що мають термінали для формування оптових партій сільськогосподарської продукції;
- ❖ представлення календарних планів заходів інформаційно-навчального характеру (тренінгів, виставок-семінарів), організованих під егідою органів державної та регіональної влади з метою інформування про заходи регулювання ринків сільськогосподарської продукції [2].

До складу інформаційної системи мають входити такі елементи як технічне, нормативно-правове, кадрове забезпечення, що формуватиметься із працівників відповідного фаху, які здатні реалізувати функції збирання, зберігання, обробки та відображення інформації.

Підвищення ефективності виробництва означає, що на кожен одиницю витрат одержують більше продукції і доходу, що має значення для народного господарства, зокрема для кожного сільськогосподарського підприємства та населення країни. Чим менше праці і ресурсів витрачається на одиницю продукції, тим більше її можна одержати тими ж самими засобами, і продукція буде дешевшою. Зокрема, підвищення ефективності і зниження собівартості створюють умови для зниження роздрібних цін на ринку [3].

Забезпечення ефективності виробництва впливає на збільшення доходів та рентабельності сільськогосподарських підприємств, таким чином, чим більше вони виробляють і продають продукції, чим дешевше вона їм обходиться, тим вищі їх доходи, і тим більше засобів вони зможуть виділити для розвитку виробництва, підвищення оплати праці та поліпшення соціальних умов, а саме підвищення рівня зайнятості населення і скорочення безробіття, поступового збільшення заробітної плати, стимулювання зацікавленості працівників у результатах роботи підприємства, створення умов для підвищення рівня освіти та професійного зростання [4].

У процесі планування виробничої програми обсяги виробництва продукції зіставляються з наявною виробничою потужністю з ціллю забезпечення виробничих можливостей підприємства для виконання державного замовлення (за його наявності), укладених договорів і направлення виробів на ринок у планових обсягах. Важливим складником техніко-економічного обґрунтування виконання плану виробництва продукції є визначення виробничої потужності. Задля полегшення цього процесу слід використовувати системи інформаційного забезпечення та акцентувати увагу на розробленні саме діючої потужності, тобто фактично досягнутої, що відбиває потенційну здатність сільськогосподарського підприємства виробити протягом календарного періоду максимально можливу

кількість продукції, передбаченої планом. Це не є легкою задачею, тому що такий вид потужності, як діюча, має динамічний характер і діє під впливом багатьох чинників (номенклатури, асортименту та якості продукції) [5-6].

Отже, для повноцінного використання виробничої потужності сільськогосподарських підприємств слід провести ряд змін на українських агрокомпаніях, беручи приклад із закордонних підприємств аналогічного профілювання щодо застосування інформаційних технологій, які здатні суттєво підвищити стан умов праці та виробництва, а також розширити обсяги реалізації продукції.

Список використаних джерел:

1. Прудніков Ю. Інформаційне забезпечення функціонування та розвитку системи локальних ринків сільськогосподарської продукції. *Ефективна економіка*. 2016. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5403>
2. Батигіна О. М. Правове регулювання системи інформаційного забезпечення діяльності оптових ринків сільськогосподарської продукції. *Форум права*. 2013. № 2. С. 30-33.
3. Дучинська Н., Бондаренко Н., Лядова К. Ефективність сільськогосподарського виробництва: сутність та шляхи підвищення. *Вісник ДНУ*. 2013. URL: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/duchinska.html>
4. Голик М. Підвищення ефективності тваринництва. *Урожай*. 1981. С. 104.
5. Виробнича потужність підприємства. *Студопедія*. 2019. URL: https://studopedia.com.ua/1_84237_ponyattya-ta-vidi-virobnichoi-potuzhnosti.html
6. Виробнича потужність підприємства: поняття, фактори, види. Планування і контроль на підприємстві. *Навчальні матеріали онлайн*. 2019. URL: https://pidruchniki.com/92354/finansi/virobnicha_potuzhnist_pidpriyemstva_ponyattya_faktori_vidi

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів підприємства **Камінський С. І.**

Адрес електронної пошти автора:
elena.gnasko@gmail.com

Статтю отримано: 09.10.2019 р. / Прийнято: 11.10.2019 р.

КУШНА Вікторія

студентка 2-го курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, учасниця Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених та Ради Студентського Самоврядування факультету, голова наукового клубу «H&SW-service»

ФУНКЦІЯ «ТАР» В МОБІЛЬНИХ ДОДАТКАХ

Існує три види мобільних додатків: Веб-додатки (сайти), гібридне програмне забезпечення (далі – ГПЗ) та нативне програмне забезпечення (далі – НПЗ). Найпопулярніший тип додатків – Веб-додатки і сайти. Завдяки підтримці HTML 5, сучасні мобільні пристрої надають користувачеві, такі ж можливості, що й комп'ютери. Завдяки розвитку сучасних технологій, зокрема смартфонів, додатки для мобільних пристроїв – це ідеальний варіант з відмінною функціональністю.

ГПЗ – це НПЗ з інтегрованою мовою розмітки. Подібні додатки є найкраще рішення для тих, хто бажає використовувати всі переваги нативних додатків, не забуваючи про поєднання з останніми розробками веб-технологій. Наприклад, Telegram завантажується з магазину програмного забезпечення, але все одно потребує підключення до Інтернету.

Не зважаючи на те, що НПЗ є найвимогливішим до ресурсів видом додатків, у той же самий час, воно дозволяє скористатися всіма можливостями операційної системи. Це найбільш продуктивний і функціональний вид мобільних додатків.

Дослідження показують, що в середньому людина використовує мобільний пристрій 3,5 години в день, тому мобільна реклама зростає до 66 % від усіх цифрових рекламних інвестицій. Мобільні технології становлять 22 % від загальної кількості електронної комерції в роздрібному і оптовому продажі в США, і, як передбачають аналітики, можуть піднятися у 2019 році до 28 %.

Є сфери, для яких нативні додатки підходять якнайкраще. Наприклад, спілкування з друзями, родичами або колегами – функції, якими ми користуємося щодня. Snapchat, WhatsApp або Facebook Messenger потребують постійного доступу до камери, мікрофона і безпосередньо самої операційної системи, тому вони нативні.

Обговорюючи майбутнє мобільних розробок, люди найчастіше міркують про те, яка платформа для мобільних додатків переможе – Android або iOS. У таких міркуваннях втрачається одна важлива думка, в той час коли всі сперечаються про платформу, самі додатки скоріш за все скоро стануть не

потрібні – їх замінять мобільні браузері. Наприклад, компанія Patagonia вже відмовилася від нативних додатків. Напис на скріншоті: «Настав час прощання. Дякуємо, що користувалися додатком Patagonia для Айфона. Тепер у нас є чудовий сайт, який прекрасно працює в будь-якому мобільному браузері. Ми припиняємо підтримку програми – можете видалити її із пристрою».

Не тільки компанії відмовляються від нативних додатків, оскільки середньостатистичний користувач вже не завантажує жодного додатка в місяць. Це не означає, що ми проводимо менше часу в телефонах – це означає, що користувач втомився від додатків. Також варто згадати новий спосіб користуватися інтернетом – боти. Це новий вид динамічних закладок. Вони самостійно пропонують контент, навчаються і запам'ятовують наші смаки, в будь-який час пропонуючи релевантний матеріал. Наприклад, функція «@music» в Telegram. Для пошуку і прослуховування музики вона використовує вбудовану клавіатуру. А ще миттєво оновлює доступні пункти, в той час, коли користувач гортає результати. Боти надають користувачам весь спектр можливостей: замовляти, резервувати, купувати, не виходячи з улюблених соціальних додатків або месенджерів.

Автор Re/code Марк Берген опублікував цікаву статтю, де йдеться про те, що керівництво Google зараз дивиться в майбутнє, в якому немає мобільних додатків. Щоб наблизити нову еру інформаційних технологій і залишитися лідером у сфері, корпорація планує уніфікувати контент між і за межами додатків. Для індексації та обробки даних використовується пошукова система і штучний інтелект. «Вони переконані, що через кілька років їм вдасться проіндексувати всі додатки в мобільному секторі Мережі. Така річ, як додаток, просто перестане існувати», – цитує Берген колишнього співробітника Google.

Одним з перших кроків до такого майбутнього стала функція «Tap». Ця функція виконує роль віртуального асистента і пошукового робота в додатках, розробники яких це дозволять. Основне завдання «Tap» полягає в тому, щоб зробити максимально швидким і простим перехід з однієї програми до іншої. Наприклад, якщо в ході листування між користувачами хтось із них напише назву пісні, Tap дозволить завантажити її і прослухати в музичному програвачі.

Google вже офіційно запустила функцію Google Now on Tap, яка повинна стати однією з ключових в Android 6.0 Marshmallow. Суть функції в тому, щоб надавати підказки в будь-якому додатку. Наприклад, якщо вам надсилають в месенджері адресу, ви натискаєте на кнопку «Home» на вашому смартфоні і утримуєте її, після чого з'являтиметься шторка з картою і точною демонстрацією даного місця та опис закладу. До недавнього часу Google Now on Tap не була доступною користувачам, тепер доступ до неї можуть отримати всі бажаючі. Правда є одне застереження, Google Now on Tap працює тільки починаючи з Android 6.0 Marshmallow.

Наука не стоїть на місці – розробники мобільних додатків щодня підіймають рівень своїх творінь, щоб нам, користувачам, було більш зручно, комфортно і зрозуміло в користуванні мобільними пристроями. Компанії борються за увагу та попит користувачів, що стимулює знову й знову підвищувати планку, вдосконалювати технології та, врешті решт – змінювати світ. Людству залишається спостерігати за цим процесом та насолоджуватись можливістю користуватись технологіями майбутнього.

Адрес електронної пошти автора:

kusikkupina@gmail.com

Статтю отримано: 07.10.2019 р. / Прийнято: 17.10.2019 р.

VIVAT ACADEMIA

ВИПУСК 9. 2019

Статті підготовлено до журналу Vivat Academia відповідно до тематики: «Економічні, юридичні та технологічні аспекти розвитку інформаційного суспільства». Детальніше на офіційному сайті Наукового товариства КНТЕУ.

Vivat Academia: журнал Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Київського національного торговельно-економічного університету. 2019. № 9. 112 с.

Редакційна колегія:

- Ю. Баранюк** Голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;
- Л. Бойко** Заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;
- В. Лопуга** Заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;
- А. Самойленко** Голова Наукового відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;
- М. Крумка** Голова відділу Організації заходів Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;

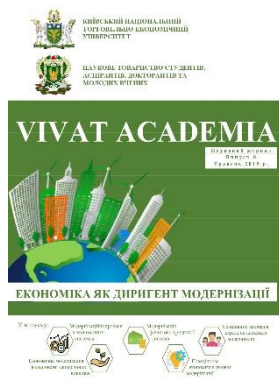
Комп'ютерна верстка:

- О. Шапран** Голова Інформаційного відділу Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;
- О. Масловський** Голова Відділу дизайну Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених.

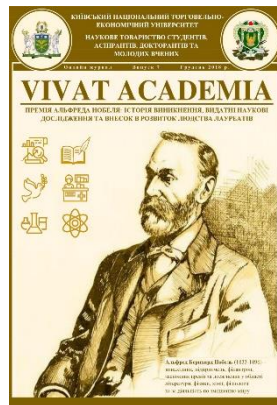
Тираж – 50 одиниць.

Рекомендовано до опублікування та розміщення на сайті засіданням Ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Київського національного торговельно-економічного університету (протокол № 11 від 15.11.2019 р.)

Видання Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених
(URL: <http://ntsadtamv.knteu.kiev.ua>)

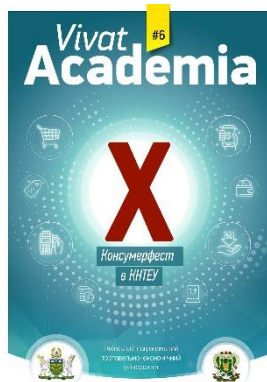
Vivat Academia № 8.
Економіка як диригент модернізації

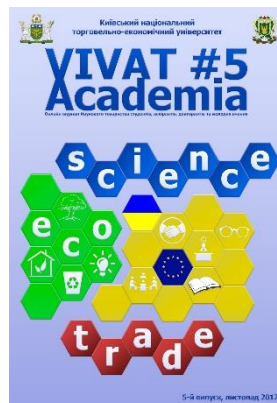
Vivat Academia № 7. Премія
Альфреда Нобеля

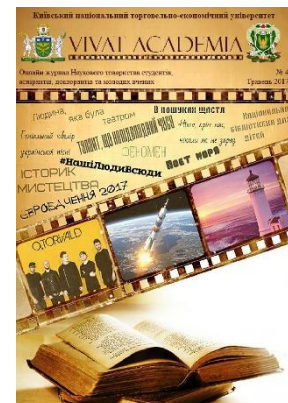
Матеріали Міжнародного
форуму «Торговля та сфера
послуг: світові освітні та
наукові тренди»

Vivat Academia № 6.
Консумерфест в КНТЕУ

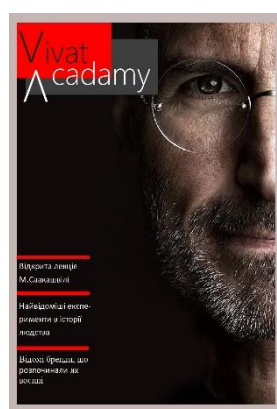
Vivat Academia № 5. Наука,
бізнес та екологія: шляхи
європеїзації

Vivat Academia № 4. Пам'ятні
дати та ювілеї, які
відзначаються у 2017 році

Vivat Academia № 3. 70 років
Київському національному
торговельно-економічному
університету

Vivat Academia № 2

Vivat Academia № 1